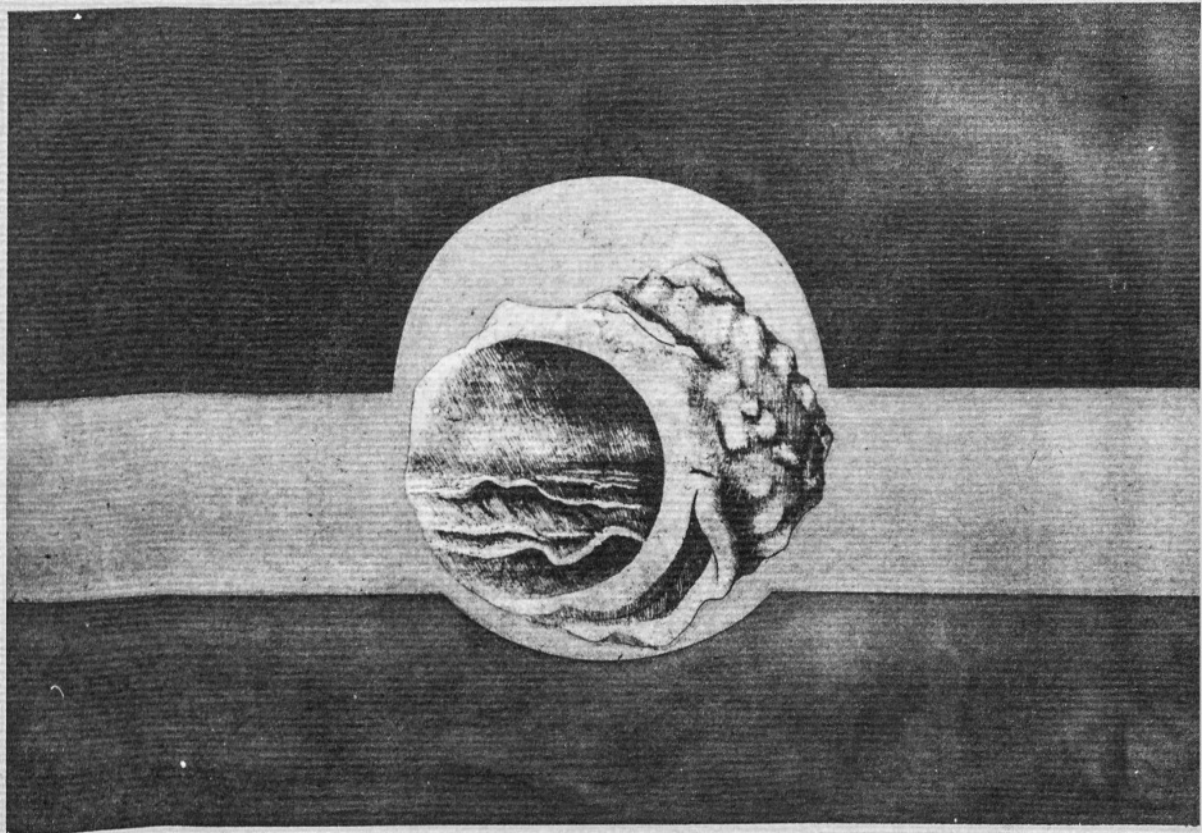


# MEDICINA



Nr. 2 (50)

1975

PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS ŽURNALAS

Vyriausias redaktorius  
Kazys Pemkus, M.D.  
1022 Beau Brummel Drive  
Sleepy Hollow, Ill. 60118, U.S.A.  
Telef. (312) 426-2120

Redakcinė kolegija:

M. Vygantas, M.D. — moksliniai  
straipsniai

Z. Danilevičius, M.D. — mokslas ir  
mokslininkai

R. Povilaitis, DDS. — odontologija

R. Giniotis, DVM. — veterinarija

G. Balukas, M.D. — PLGS C. Valdybos  
veikla

J. Juozevičius, M.D. ir V. Tauras, M.D. —  
korporacijos

L. Sidrys — atžalynas

V. Šaulys, M.D. — okupuotos Lietuvos  
medicina

L. Žliobienė — moterų skyrius

K. Ambrozaitis, M.D. — mixtura

A. Labokienė, M.D. — žurnalo estetika

J. Masilionis — žurnalo kalba ir korektūra

L. Dargienė — administratorė  
10326 Kipling St.  
Westchester, Ill. 60153, U.S.A.

Surenka "Draugo" spaustuvė  
Chicago, Illinois

Spausdina M. Morkūno spaustuvė  
Chicago, Illinois

**TURINYS**

Redakcijos žodis — dr. K. Pemkus ..	63
Prof. dr. Petras Avižonis — visuomenininkas — dr. J. Puzinas	64
Prof. dr. Petras Avižonis — mokslininkas — dr. P. Bagdas ..	75
Lietuvio gydytojo mokslininko padėtis Lietuvoje — dr. Z. Danilevičius ..	82
<b>Veikla</b>	
LPGS CV pirmininkas atsisveikina— dr. G. Balukas .....	82
Liet. Gyd. Suvažiavimo rezoliucijos .....	87
Dešimtas PLGS Suvažiavimas — dr. K. Ambrozaitis .....	89
Suvažiavimo pastabos — dr. H. Brazaitis .....	95
Vokietijos Liet. Gydytojų Klubo statutas .....	97
Atžalynas .....	100
In Memoriam .....	102
Korporacijos .....	107
Medicina okupuotoj Lietuvoj .....	110
Moterų skyrius .....	113
Kronika .....	116
Mixtura .....	125

Viršelis dail. Dalios Aleknienės: "Jūros  
kriauklės" (ofortas).

Žurnalą "Mediciną" leidžia PLGS, įsteigta 1913 m. Amerikoje.

Straipsniai ar korespondencijos nebūtinai reiškia leidėjų ir redakcijos  
nuomonę.

Straipsniai, korespondencijos, nuotraukos, laikraščiai siunčiami redakcijos  
adresu.

Nepanaudoti straipsniai ar nuotraukos gražinamos tik iš anksto susitarus.

Rankraščiai taisomi ar trumpinami redakcijos nuožiūra.

Redakcija prisilaiko tarptautinių "copyright" taisyklių.

"Žurnalas "Medicina" išėina tris kartus metuose.

Už prenumeratas atsiskaitoma su administratore (per skyrių ar  
tiesioginiai).

Čekius rašyti "Medicina".

Prenumeratos kaina 10 dol. metams.

Adresų pakeitimus iš anksto pranešti administratorei.

Grįžęs žurnalas dėl netikslaus adreso antrą kartą nesiunčiamas.

Medžiagą sekanciam "Medicinos" numeriui siųsti iki lapkričio 1 d.

# REDAKCIJOS ŽODIS

## SUVAŽIAVIMAI, MINĖJIMAI IR GELTONOJI ŠVIESA

Suvažiavimai, kad ir profesinių grupių, yra palaima ir sustiprinimas. Ir gydytojai neturime imuniteto kryžkelės geltonai šviesai. Suvažiavimai atitraukia nuo vienatvės nostalgijos, jie primena, kad yra ir žalia šviesa. Jie parodo, kad ir mažesnės, bet stipriai savyje susiklausiusios grupės, gali pakreipti šviesos linkmę, kada viršūnės to nebepajėgia, nenori ar nesugeba. Jie pakelia nuotaiką ir toms masėms, kurios taip pat sustojusios prie tos geltonosios šviesos vien tik paklusnumui, bet ne akcijai. Suvažiavimai, kuriuose negalioja partiniai ar pasaulėžiūriniai bilietai, kur asmeniškios ambicijos paliktos namie, gali blaiviai pažvelgti į esamą padėtį. Juose pamatome, kad ne pasaulėžiūros ir partinės programos mus jungia ar skaldo, bet tik neapvaldytas garbės ir jėgos troškimas (nors ir per griuvėsius), tik nesubrendimas pajusti tremties tikslą ir jos pulsą, tik čigoniškas bendrų principų supratimas.

PLGS X suvažiavimas buvo palaima ir atrama ne tik patiems dalyviams, bet ir visiems tiems, kurie laukia suraminimo, paguodos, o ypač moralinių jėgų iš šios stiprios gydytojų organizacijos.

Gydytojai realiai žvelgė į esamą nuosmūklį ir to nuosmūklį vairuotojus. Beveik nebuvo balsų, kas jį pateisintų. Altos klimpimas pasimetime, LB susiskaldymas, Vliko pašiojimas, diplomatų tylą — tai kryžkelės geltonoji šviesa. Pro jas visuomenė neapsprendžia: vieni sustoja, kiti paspaudžia pedala rizikingam pervaziavimui. "Gaila, kad nebuvo iškelta ir daugiau to gyvenimo negerovių. Esame pajėgi organizacija, ir nėra ko bijoti, ką kiti pasakys. Negerovių yra visuose mūsų veiksmuose" (dr. H. Brazaitis). Tai gi, ne nuosmūkyje paskendusio Alto, ne pašiojamo Vliko, ne suskaldytos LB, ne tylin-

čių diplomatų ir ne prie geltonos šviesos sustojusios ir laukiančios tremties mums reikia. Mums reikia jų tvirtybės, o ne griaušančių patys save.

Suvažiavimas iškilmingai prisiminė vieną iškilniausių Lietuvos mokslininkų prof. dr. P. Avižonio 100 metų gimtadienį. Tai buvo pagarbūs prisiminimas, duodąs sugestijų, kad ne šūkavimai ir savireklama yra gerbtini, bet nuoseklus ir pasiaukojantis darbas visų labui. Ta pačia proga prisimintinas ir dr. V. Pietaris jo 125 metų gimimo proga. Prisiminėme dr. V. Kudirką jo 75 metų mirties proga. Dr. J. Šliupas mirė prieš 30 metų, dr. K. Grinius prieš 25 m., dr. V. Nagevičius bei dr. A. Garmus prieš 20 m., prof. dr. K. Oželis prieš 15 metų ir t. t. Tai vis žmonės, kuriais gėrimės, nors jų seniai nėra mūsų tarpe. Tai nėra sustingimas praicity, bet nuoseklus kelias į dabartį ir ateitį. Tai vis žmonės, kurie, gyvi būdami, nereikalavo būti garbinami ir būti sulyginami tautos patriarchų (Basanavičiaus, Kudirkos) eilėje. ("Aš tik pasijuokiau, o tu ir patikėjai"). Jų tikslas buvo ne gauti, bet duoti, ne skaldyti, o jungti. "Tikras patriotizmas yra didelė kūrybinė jėga, kuri visus tautiečius jungia, cementuoja, bet ne skaldo" (Mykolas Krupavičius).

Po poros metų vėl suvažiuosime naujosios PLGS Centro valdybos pakviesti. Reikėtų melsti Visagalio, kad tremties atmosfera prablaivėtų, kad žalia šviesa ir suvažiavimo nuotaikas nušviestų. Mūsų tremties kelias gal būt dar labai ilgas, pavojingas savo klasa ir grumbliais. Kelionei turime turėti ne tik tvirtų vežimą, bet ir patyrusių vadovų, pasiaukojančių vadovų.

Jūsų

K. Pemkus, M. D.  
"Medicinos" redaktorius

# PROF. DR. PETRAS AVIŽONIS – VISUOMENININKAS

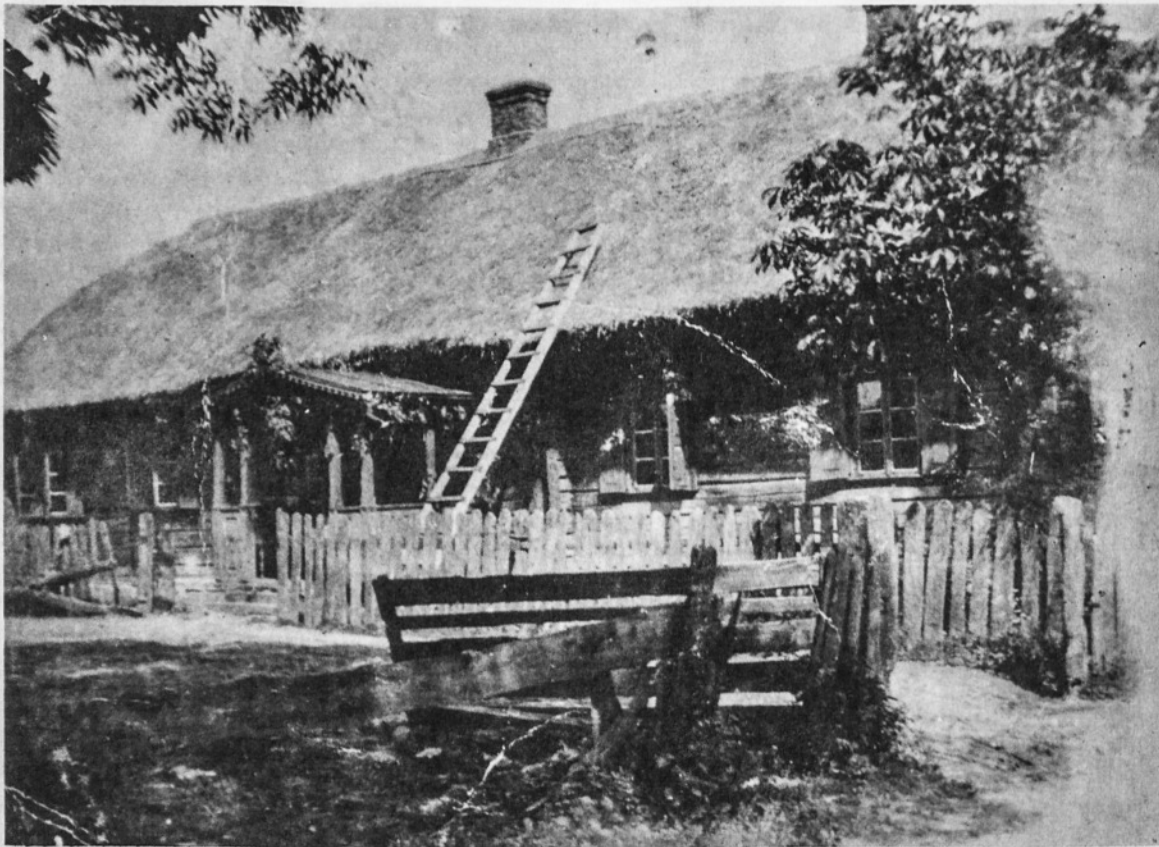
Dr. Jonas Puzinas

Prieš šimtą metų nuošalios Pasvalio parapijos metrikų knygosna įrašyta, kad tūkstantis aštuoni šimtai septyniasdešimt penktais metais balandžio penktą dieną Pasvalio miestelio ūkininkams Jonui Avižoniui ir Salomėjai Lapėnaitei-Avižonienei gimė sūnus, kuris pakrikštytas gavo Petro vardą. Pasvaliečiams — įprastas įvykis, nes miestelyje krikštytųjų netrūkdavo, bet Avižoniams — didelio džiaugsmo diena, nes susilaukė pirmojo sūnaus. Niekas tuomet nepagalvojo, kad tas metrikinis įrašas bus istorinis ne tik Pasvaliui, bet ir visam kraštui, kad čia gimė žmogus, kuris tiek daug duos visai Lietuvai, lietuvių tautiniam atgimimui, Lietuvos

mokslui.

Mokslui ir lietuvių tautai nusipelnusių asmenų gyvenimo pažinimas yra visokeriopai naudingas: susipažįstama su gyvenamuoju laikotarpiu, su to meto žmonėmis bei jų idealais, o iš didžiųjų žmonių darbų galima daug ko pasimokyti. Ir Petro Avižonio gyventasis laikotarpis bei jo paties gyvatos kelias yra tiek įdomus, įvairus ir reikšmingas, kad ties jais yra prasminga platėliau sustoti.

Šių metų balandžio 17 dieną (pagal senąjį kalendoriaus stilių — balandžio 5 d.) sukako 100 metų, kai gimė Petras Avižonis, medicinos daktaras, žymus gydytojas oftalmologas, mokslininkas, Lietuvos Universi-



*P. Avižonio gimtinė*

teto (nuo 1930 m. Vytauto Didžiojo Universiteto) profesorius, buvęs universiteto prorektorius (1924-1925), rektorius (1925-1926), medicinos fakulteto dekanas (1922-1923), akių klinikos steigėjas ir direktorius (1923-1939), varpininkas, draudžiamosios ir laisvosios lietuvių spaudos bendradarbis, mokslo populiarintojas, lietuvių kalbos puoselėtojas, didis patriotas ir taurios sielos žmogus. Šioje paskaitoje trumpai apžvelgsiu Petro Avižonio nueitą gyvenimo kelią ir kiek platėliau stabtelėsiu ties jo plačiašake visuomenine ir kultūrine veikla.

### Avižonių šeima

Avižonių giminė jau nuo XIX a. pradžios buvo giliai įleidusi šaknis Pasvalyje. Petro Avižonio senelis Ignas buvo 1863 m. sukilimo auka. Jis tuo metu buvo Žadeikių valsčiaus viršaitis. To didžiulio valsčiaus centras buvo Žadeikių dvare, esančiame 3,5 km į pietryčius nuo Pasvalio. 1863 m. rusų karei-



*P. Avižonio tėvai*

vių priverstas, iš valsčiaus sandėlio, vadina-  
mo magazinu, išdavė jiems grūdų. Sukilėliai  
apkaltino Igną Avižonį pataikavimu rusams  
ir jį pakorė. Petro Avižonio tėvas Jonas  
(1848-1924) buvo baigęs Pasvalio pradžios  
mokyklą, spaudos draudimo metu skaitė ir  
platino lietuvišką spaudą. Jo ūkyje rasdavo  
prieglaudą didysis knygnešys Jurgis Bielinis,  
kuris čia turėjo draudžiamų knygų bei laik-  
raščių sandėlį. Jonas Avižonis buvo vedęs  
Salomėją Lapėnaitę iš Baukų kaimo, Kriūči-  
no vls. Avižonienė buvo išmokusi nemaža  
Kriūčino vikaro Antano Vienožinskio sukur-  
tų eilėraščių, pati pritaikydavo toms dainoms  
melodijas ir, dainuodama su savo draugėmis,  
paskleidė tas dainas visoje Kriūčino apylin-  
kėje. Avižoniai augino tris sūnus ir penkias  
dukteris. Vyriausias sūnus buvo Petras, ku-  
rį šiandien čia minime. Jo brolis **Antanas** bu-  
vo draudžiamosios lietuvių spaudos bendra-  
darbis, **Juozas** — gimnazijos mokytojas,  
Valstybės centrinio knygyno direktorius  
Kaune, o seserys taip pat buvo išėjusios  
mokslus: **Juozapata** ir **Morta** — sodininkės  
ir daržininkės, **Elzbieta** — vaistininkė,  
**Konstancija** — pradžios mokyklos mokyto-  
ja; **Ona** pasiliko ūkininkauti, kad kiti galėtų  
mokyti.

Petras Avižonis buvo vedęs bajoraitę So-  
fiją Gruzdytę. Išaugino ir išmokslino 3 sū-  
nus ir 1 dukterį: **Joną** — diplomuotą inži-  
nierių, **Vytautą** — medicinos daktarą, oftal-  
mologą, **Konstantiną** — iškilų Lietuvos isto-  
riką ir **Birutę** (Rūtą) — ekonomistę.

### Į mokslą žengiant

Skaitymo pradmenis jaunas Petriukas  
gavo iš savo tėvo. Kiek pasimokęs namie,  
lankė Pasvalio pradžios mokyklą. Mokė ru-  
sas mokytojas. Lietuviškai kalbėti mokyklos  
sienose buvo griežtai draudžiama. Mokyto-  
jas buvo netikęs. Tėvas, matydamas, kad  
Pasvalyje neišeis nieko doro iš Petriuko  
mokslo, ėmė dairytis naujos mokyklos. Tuo  
metu nemaža lietuvių jaunuolių mokėsi Min-  
taujoje. Ir nuvežė tėvas savo sūnų į Mintau-  
jos parapiinę mokyklą, kur dėstomoji kalba  
buvo vokiečių. Pinigo mokslui neturėta pa-  
kankamai, todėl teko pasiskolinti iš žydo 10  
rublių. Pasizadėta skolą gražinti per trejus  
metus, jei ne — skolintojas po to turės tei-  
sę nusigriauti antrąjį gyvenamojo namo ga-  
lą. Pasimokęs keturklasėje mokykloje, 1888

m. rudenį Avižonis buvo priimtas į Mintaujos gimnazijos III klasę. Gimnazijoje mokėsi labai daug lietuvių, suvažiavusių iš įvairių Šiaurės ir Rytų Lietuvos vietų. Čia ir prasidėjo savarankiškas Petro Avižonio gyvenimas. Iš namų maža ką begaudamas, buvo priverstas užsidirbti pinigų pamokomis. Nuo V klasės iš savo uždario jau ėmė šį tą pridurti ir namiškiams.

#### “Kūdikio” draugija ir J. Jablonskio įtaka

Mintaujos gimnazijos vyresniųjų klasių mokiniai juto reikalą spiestis į kokią nors draugijėlę savo tautinei sąmonei stiprinti. Čia lietuviams mokiniams atėjo pagalbą Jonas Jablonskis, 1889 m. paskirtas Mintaujos gimnazijos mokytoju. Ir 1890-1891 mokslo metais buvo įsteigta “Kūdikio” draugija. Jos steigėjų tarpe buvo Petras Avižonis, Antanas Lalis (vėliau žodyninkas ir laikraštinkas), Povilas Gaidelionis (vėliau laikraštinkas), Jonas Kučas ir kt. Ši slapta draugija suvaidino labai svarbų vaidmenį Mintaujos gimnazijos lietuvių mokinių ateities gyvenime. Draugijos tikslas buvo šviestis, mokytis lietuvių kalbos, ugdyti savyje tėvynės meilę, žadinti tautinę sąmonę savo tautiečių tarpe, skaityti, platinti ir remti rusų valdžios uždraustus lietuviškus raštus ir palaikyti ryšius su kitų gimnazijų lietuviams moksleiviais. Susirinkimuose buvo skaitomi referatai įvairiomis temomis, pratintasi laisvai žodžiu reikšti savo mintis. P. Avižonis buvo draugijos pirmininku iki 1894 m. pavasario, atseit, iki pat gimnazijos baigimo.

P. Avižonio pažintis, užmezgta su J. Jablonskiu Mintaujoje, paskatino jį domėtis lietuvių kalbos dalykais, sielotis kalbos grynumu, vėliau rūpintis lietuviškąja medicinos terminija.

#### Aukštojo mokslo besiekiant

Baigus gimnaziją, prieš akis atsistojo didelis rūpestis: kaip gi čia bus su aukštuoju mokslu, kurio troško siekti? Nesitikėdamas pakankamos paramos iš namų, vienerius metus dirbo gubernieriaus (vaikų auklėtojo) darbą viename dvare Žemaičiuose: Užsidirbęs 300 rublių, 1895 m. įstojo į Petrapilio universiteto Gamtos fakultetą, kur gavo biologijos, antropologijos ir kitų gamtos moks-



P. Avižonis, studentas (1895-1900 m.)

lų pagrindus. Todėl P. Avižonis, kaip vėliau pamatysime, daug prisidėjo prie gamtos mokslų populiarinimo Lietuvoje.

Avižonis nebūtų Avižoniu, jei iškęstų neįsijungęs į lietuvišką veiklą, kuriai buvo skyręs nemaža laiko ir energijos jau Mintaujos gimnazijoje. Pradėjęs studijas, tuojau suėjo į sąlytį su lietuviams studentais ir įstojo į slaptą Lietuvių studentų draugiją. Draugijoje tuo metu buvo apie 40 narių. Patys aktyviausi buvo vad. “literatai”, kurie rūpinosi medžiaga “Varpui”, “Ūkininkui” ir kitiems leidiniams, ėjusiems Prūsijoje. Kadangi P. Avižonis, besimokydamas Mintaujos gimnazijoje, buvo gerai išmokęs lietuvių kalbos, todėl Petrapilyje drauge su Povilu Višinskiu taisė Žemaitės ir Šatrijos Raganos rankraščių kalbą, kad apsakymėliai tiktų “Varpui”. P. Avižonis skyrė laiko ir lėgaliai vyresniųjų lietuvių inteligentų organizacijai — “Žemaičių ir lietuvių labdarinėjai draugijai”, kuri rengdavo vakarus lietuviams studen-

tams šelpti. Ir studentai, kaip pasakoja P. Avižonis, prisidėdavo prie tokių vakarų rengimo savo darbu: "ir bilietus išnešiodavo, ir programą atlikdavo, ir panas šokindavo..." (J. Būtėnas, Istoriografo užrašai. Vilnius, 1974, p. 45-46).

#### Tartu universitete

1897 m. P. Avižonis iš Petrapilio persikėlė į Tartu universitetą medicinos studijuoti. Kas gi jį paskatino toms studijoms? Čia ir vėl reiškesi jo mokytojo J. Jablonskio įtaka. J. Jablonskis jam aiškines, kad baigęs gamtos mokslus, turėsiąs imtis mokytojo darbo vidurinėje mokykloje, o ne rusui ir ne stačiatikiui — nebūsią įmanoma gauti vietos Lietuvoje. Kas kita gydytojui — jie galėdavo dirbti ir savame krašte. O Avižonio gyvenimo tikslas buvo dirbti savame krašte ir saviesiems. Pradžioje P. Avižonio dienos Tartu universitete buvo labai varganos, nes čia buvo žymiai sunkiau gauti pamokų,

negu Petrapilyje. Apie sunkią P. Avižonio materialinę padėtį 1897 m. gruodžio 15-16 d. P. Višinskis rašė Žemaitėi: "Baisiai vargingai gyvena, lekcijų neturi, uždarbio nė jokio; pietus netankiai temato... Bijau, kad jis per savo didelę storoną nepalikytų be sveikatos" (P. Višinskis, Raštai. Vilnius, 1964, p. 301). Bet netrukus Gabrielė Petkevičaitė-Bitė jam išrūpino "Žiburėlio" draugijos stipendiją (apie 20 rublių per mėnesį). Dar gavo Liutkevičiūtės - Juškevičienės, kalbininko Jono Juškevičiaus - Juškos našlės, stipendiją, o 1898 m. vasarą, bedirbdamas felčeriu pas dr. J. -L. Petkevičių Joniškėlyje, vėl prisidūrė kiek pinigų.

P. Avižonis, kad ir uoliai studijuodamas mediciną, surasdavo laiko ir lietuviškai veiklai. Jis daug dirbo slaptoje Lietuvių studentų draugijoje, kurios nariai platino lietuviškąją literatūrą, bendradarbiavo draudžiamoje lietuvių spaudoje, kad būtų iš ko mokytis lietuvių kalbos, 1898 m. hektografavo kun.



*P. Avižonis (trečias iš viršaus), vienas iš jų ir aktyvus narys 19 šimtmečio paskuti-  
Lietuvių Dorpatu studentų draugijos steigė- niame dešimtmetyje.*

Kazimiero Jauniaus lietuvių kalbos gramatiką, kurios rankraštį buvo gavę iš Kauno kunigų seminarijos. P. Avižonis 1898-1900 m. buvo tos studentų draugijos pirmininkas. Bestudijuodamas Tartu universitete, P. Avižonis bendradarbiavo "Varpe", "Ūkininke" ir "Ūkiškame kalendoriuje". P. Avižonio raštai ir, apskritai, jo lietuviška veikla atkreipė rusų žandarų akį. 1900 m. rugsėjo 7 d., ant rą valandą naktį, žandarų būrys įsibrovė į jo kambarį, visa išvartė, išsivežė knygas, net paskaitų užrašus, nuotraukas. Bet po tardymo viską gražino.

### Joniškėlio Petkevičiuose — lietuviybės židinys

1898 m. užsimezgė P. Avižonio labai artimi ryšiai su Petkevičių šeima, tuo lietuviybės židiniu Joniškėlyje. Dr. J.-L. Petkevičiaus namuose lankydavosi gražus būrys mūsų jaunosios inteligentijos. Čia viešėdavo Petras Avižonis su savo broliu Juozu, Andrius Bulota, Povilas Gaidelionis, Vladas Požėla, Antanas Smetona, Jurgis Šlapelis, Povilas Višinskis, Žemaitė ir kiti, netrukus suvaidinę didelį vaidmenį lietuvių kultūriname ir politiniame gyvenime. Tuose sambūriuose Joniškėlyje būdavo svarstomos įvairios lietuvių tautinio sąjūdžio problemos, aptariamai liaudies švietimo reikalai, lietuvių spaudos klausimai, skaitomi ir svarstomi "Varpui", "Ūkininkui" skiriami straipsniai, nagrinėjama ekonominė valstiečių padėtis ir kt. Diskusijose daug reikėsi ir dr. J.-L. Petkevičiaus duktė Gabrielė Petkevičaitė - Bitė. Apie nuotaikas Petkevičiuose P. Avižonis šiaip pasakoja: "Tradicinės būdavo daktarė Leono Petkevičiaus vardinės birželio dvidešimt aštuntą dieną. Privažiuodavo daug svečių, būdavo, kaip sakoma, šumnas balius. Gabrielė, linkusi būti demokratiška, pakviesdavo dainininkų, kurie virtuvėje sėdėdami, dainuodavo lietuviškas dainas, linksmindavo puotaujančius ponus. Atsilankydavo taip pat jaunimo. Apylinkės dvarininkai atvažiuodavo su dukterimis, o joms linksminti būdavo kviečiami studentai. Kartą studentai susitarė nekalbėti su dvarininkų dukterimis lenkiškai, bet tik lietuviškai. Ką veikti? Jos vaiposi, kraiposi, grabalioja lietuviškus žodžius, stengiasi. Šokėjai, jų kalbintojai —

studentai, būsimieji gydytojai, advokatai, inžinieriai... Puota trukdavo ne vieną dieną. Mat, sekančią dieną Petrinės, tai imdavo švęsti Petro Avižonio, Povilo Višinskio, Povilo Gaidelionio vardines... Iš pradžių dvarininkai purkštadavo, mat, turį švęsti muzikų vaikų vardines, bet paskui apsirato, nes jų dukterys panoro bendrauti su studentais..." (J. Būtėnas, Istoriografo užrašai. Vilnius, 1974, p. 57-58).

1900 m. P. Avižonis baigė Tartu universitetą, kur gavo gydytojo diplomą. Tačiau ryšiai su Petkevičių šeima ir su ten besirenkančiais daugiausia varpininkais nenutrūko.

### P. Avižonis — varpininkas

P. Avižonis, jau nuo Mintaujos laikų bendraudamas su "Varpo" žmonėmis, ir pats pasidarė varpininkas. Tuo metu Varpininkų leidykla Prūsijoje leido tris mėnesinius laikraščius: žurnalą "Varpą" (1889-1906), skiriamą daugiausia inteligentijai, "Ūkininką" (1890-1905) — ūkininkams ir "Naujienas" (1901-1903) — nepolitinę informacinę laikraštį. P. Avižonis skaitė "Varpą", kur Vinco Kudirkos raštai, spausdinami "Tėvynės Varpuose", jam darė didelį įspūdį. P. Avižonis labai aukštai vertino V. Kudirką. Ir 1895 m. "Varpe" (Nr. 1) išspausdinta pirmoji P. Avižonio korespondencija iš Petrapilio, pasirašyta Pirmkarčio slapyvardžiu. Rašė "Varpui" ir 1898, 1900-1905 m. Nebuvo pamiršta nei "Ūkininkas", nei "Naujienos".

1898 m. buvo ypatingi P. Avižonio visuomeniniame gyvenime. Tais metais birželio mėnesį Šiauliuose įvyko lietuvių studentų konferencija, kur buvo aptarta "Varpo", "Ūkininko" ir šiaip jau lietuvių spaudos remimas rašiniais, pinigų ir platinimu. Po konferencijos P. Avižonis nuvyko pas Žemaitę, Šatrijos Raganą, Povilą Višinskį. Iš Žemaičių nuvažiavo į Joniškėlį, kur vasarą dirbo felčeriu dr. J.-L. Petkevičiaus vadovaujamoje ligoninėje.

### Kelionė pas V. Kudirką į Naumiestį

Rudeniop Gabrielės Petkevičaitės - Bitės iniciatyva ir jos lėšomis buvo surengta ekskursija po Lietuvą. Kelionės tikslas — aplankyti Lietuvos istorines vietas, susitikti ir susipažinti su žymesniais veikėjais, pakeliui



patiems pademonstruoti inteligentijos lietuviškumą ir Naumiestyje aplankyti sergantį dr. V. Kudirką. Tą nuotykingą kelionę vaizdžiai yra aprašęs pats P. Avižonis (Atsiminimai apie d-ą V. Kudirką. — Vinco Kudirkos jubiliejinis Varpas. Kaunas, 1924. p. 158-162; be to, apie tą kelionę su kai kuriomis papildomomis smulkmenomis yra papasakojęs Juliui Būtėnui, kuris P. Avižonio prisiminimus yra paskelbęs minėtuose "Istoriografo užrašuose"). Pirmiausia P. Avižonis drauge su G. Petkevičaitė-Bite nuvyko pas Višinskį į Ušnėnus, aplankė kaimynystėje gyvenančią Žemaitę, Užventyje susitiko su Marija Pečkauskaite - Šatrijos Ragana. Paskum jau trise (P. Avižonis, Petkevičaitė, Višinskis) nuvažiavo į Pernaravos dvarą (Ariogalos vls.) pas Juškevičius, o iš čia jau penkiese (prisidėjo Jadvyga ir Marija Juškevičiūtės-Juškytės) nuvyko į Butkiš-



*P. Avižonis (priekyje) su dviem Juškytėmis 1898 m. keliasi per Nemuną pas dr. V. Kudirką. Slaptai vežasi Lietuviškos Gramatikėlės rankraštį.*

kę pas kun. Kazimierą Genį, iš čia aplankė Tada Daugirdą Plembarke, apžiūrėjo jo archeologinius rinkinius ir per Vilkiją (norėjo aplankyti kalbininką kun. Kazimierą Jauinių, bet jis buvo išvykęs į Kauną), po to, jau Nemunu plaukdami, pasiekė Plokščius, kur aplankė tautinio atgimimo veikėją Petrą Kriaučiūną, toliau stabtelėjo pas dr. Joną Staugaitį Šakiuose, o iš čia pasiekė Naumiestį. Bet kaip gi pasimatyti su dr. V. Kudirka? Juk jis sekamas rusų žandarų. Čia daug padėjo Petrapilio universiteto studentas Antanas Daniliauskas (nepriklausomoje Lietuvoje buvęs aukštas švietimo ministerijos pareigūnas). Apie pasimatymą su dr. V. Kudirka leiskime kalbėti pačiam P. Avižoniui: "D-ras Kudirka gyveno pagal rinką mezonine. Jo šeiminkė (— Valerija Kraševskienė. J. P.) laikė sankrovą. Taigi sutarėm mes, išsiskyre į dvi grupes, pavaikščioti po sankrovas, būk tai ko pirkti ieškodami, ir pro d-ro Kudirkos šeiminkės sankrovą užėiti pas patį Kudirką... Pasakius, ko mums reikia, mandagi ponija išvedė mus iš sankrovos pro užpakalines duris, užvedė ant aukšto, atrakino iš lauko pusės salkos duris ir mes stačiai atsidūrėme d-ro Kudirkos mažame kambarėlyje. D-ą Kudirką radome begulintį lovoje. Jis jau maža bepajėgdavęs pavaikščioti. Pasisveikinus ir pasisakius, kas tokie esame ir ko atvykome, d-ras Kudirka, kiek buvo matyti iš jo išblyškusio ir išdžiuvusio veido, labai nudžiugo, jo akys nušvito. Atsisėdo lovoje ir paprašė mus sėsti. Pasirodo jis jau žinąs ir p. Petkevičaitę, ir mane iš mūsų raštų... Jis ragino mus rašinėti daugiau, pagirdamas mane, kad iš manęs būsiąs geras mokslo populiarizatorius... Visų pirma mus labai nustebinęs klausimas, kodėl jis guli iš lauko pusės užrakintas. Pasirodo, dalykas visai paprastas. Kadangi jis nuolat yra apsikrovęs lietuviškąja, taigi nelegalia literatūra, ar tai svetimais rankraščiais, ar korrektūromis, spaudiniais, arba patį ką nors berašąs, o kadangi laikas nuo laiko jį aplanko žandarai kratos daryti, tai neužsirakinus negalima būti... Kolei žandarai suranda šeiminkę, kolei ji juos įleidžia, jis suskumbąs sunaikinti, kas sunaikintina. Sunku buvo nesusigraudinti besiklausant šitokio papasakojimo žmogaus, kurio kūno belikę tik oda ir kaulai, o dvasios pasiryžimo buvo dar milži-

niško. Nelyginant kalėjime uždarytas, ligos prie lovos prikaltas, nesiliovė žadinęs Lietuvą iš tautiško apmėrimo ir drąsiai skleidęs dorą, paremtą kilnesniais principais, negu egoistiškieji konfesiniai jos pagrindai” (P. Avižonis, Atsiminimai apie d-rą V. Kudirką, 1 c., p. 160-161).

Grįždami iš Kudirkos, Plokščiuose dar kartą aplankė Petrą Kriaučiūną, apžiūrėjo Raudonės pilį, Kaune aplankė kun. K. Jauinių ir kun. Aleksandrą Dambrauską-Adomą Jakštą. Po to P. Avižonis grįžo į Tartus. Ta nepaprasta kelionė paliko P. Avižoniui milžinišką įspūdį. Apie tai jis rašo: “Netenka aiškintis, kiek tos ekskursijos metu pamatytieji puikūs Lietuvos gamtos vaizdai ir pažintieji Lietuvos veikėjai sustiprino mus morališkai, kiek jie sutvirtino mūsų prisirišimą prie savo krašto ir mūsų pasiryžimą visomis jėgomis ir visu išmanymu dėtis prie savo tautos kultūros ir materialinės gerovės kėlimo” (P. Avižonis, Atsiminimai apie d-rą V. Kudirką, 1. c., p. 162).

#### Spaudos baruose

Norėdami objektyviau įvertinti P. Avižonio spaudos darbo ir visuomeninės veiklos pobūdį, turime mesti trumpą žvilgsnį į to meto laiko dvasią, aplinkybes, lėmusias spaudos darbo ir visuomeninės veiklos pobūdį. To meto inteligentiją veikė užsienyje plintančios įvairios naujos idėjos: pozityvizmas, materialistinė filosofija, Karolio Darvino evoliucijos teorijos. Tos visokios naujovės susilaukė šalininkų ir lietuvių šviesuomenėje. Mūsų šviesuoliams rūpėjo kelti lietuvių tautos kultūrinį lygį, stiprinti savo tautiečių tautinę sąmonę, skleisti šviesą žmonėse, kovoti dėl politinių teisių ir laisvių. Dvasininkija, kuri pradžioje sudarė mūsų šviesuomenės daugumą, buvo gana konservatyvi besklindančioms naujoms idėjoms. Senesniosios dvasininkijos, paveiktos lenkų įtakos, ir nusistatymas lietuvių tautos ateities klausimais buvo kiek skirtingas, kovos taktika dėl savo tautos laisvės taip pat buvo kitokia. Ir kilo susidūrimas tarp liberalinio ir konservatyvaus inteligentijos sparno. Neišvengta ir aštrios polemikos religijos klausimais. 1905 m. revoliucinis sąjūdis taip pat veikė žmonių protus ir širdis. Tokioje tat atmosferoje

teko žengti P. Avižoniui į lietuvių visuomeninį gyvenimą.

#### P. Avižonis — mokslo populiarintojas

P. Avižonis, palaikydamas glaudų ryšį su savo tėvais ir gimtuoju kraštu, matė tą didelį medžiaginį ir dvasinį skurdą, į kurį buvo nustumti luominės nelygybės ir carinės Rusijos administracijos suspausti valstiečiai. Todėl P. Avižonis ir ėmėsi mokslo populiarizacijos, rašydamas į laikraščius visokiausių žinių ir pamokymų apie gamtą, gyvybės atsiradimą, apie žmones varginusias ligas (trachomą, džiovą), apie alkoholizmą, paveldėjimą, apie žmonių teises, valstiečiams daromas skriaudas ir t. t. Tokių mokslą populiarinamų straipsnių bei brošiūrų parašė apie 26. Pirmas tos rūšies straipsnis buvo išspausdintas 1898 m. “Ūkininke” (Nr. 9, 10 ir 11) ir išleistas atskira knygute: “Apsakinėjimai apie žemę, vandenį ir orą” (Tilžė-



Dr. P. Avižonis, kariuomenės gydytojas Rusų-Japonų karo metu.

je, 1898, 48 p.). 1901 m. Amerikoje išspausdino knygelę "Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę" (Plymouth, Pa., 1901, 81 p.). 1909 m. "Lietuvos Ūkininke" (Nr. 37-45) buvo išspausdintas straipsnis "Žemė ir žmogus", kuris 1910 m. Vilniuje išėjo ir atskira knygute (32 p.), susilaukusia net trijų leidimų. Čia kalbama apie Koperniko sistemą, Keplerio dėsnius, Newtono visuotinės traukos dėsnius ir apie Darvino evoliucijos teoriją. Iš kitų knygučių dar paminėtinos: "Gyvybė ir jos atsiradimas ant žemės" (Voronežas, 1918, 19 p.) "Šis tas iš mokslo istorijos" (Voronežas, 1918, 36 p.). O kiek daug straipsnių yra prirašęs iš gamtos mokslo srities tilžiškėse "Naujienose". Štai svarbesni, parašyti Atgalainio, P. Gvildžio slapyvardžiais: "Keli žodžiai apie orą" (1902, Nr.2), "Šis tas apie saulę, mėnulį, žvaigždes ir kitus dangiškus kūnus" (1902, Nr. 3), "Eglė, ažuolas ir uosis" (1902, Nr. 3), "Ar iš tikro oras yra svarus" (1902, Nr. 5), "Iš kur druska gaunama" (1902, Nr. 7), "Kodėl augalų lapai žali" (1902, Nr. 12), "Ką ledas padaro" (1903, Nr. 11-12).

Kai kurie P. Avižonio profesoriai Petrapilyje yra buvę darvinistai (prof. Šimkevičius). Paveiktas tų profesorių paskaitų ir papildomos lektūros evoliucijos teorijos klausimais, ir P. Avižonis pasidarė tos teorijos šalininku. Jis rašė apie Darviną (P. A., Charles Darwin — "Lietuvos Ūkininkas" 1909, Nr. 12-13) ir vėliau, kaip minėta, apie gyvybės atsiradimą ant žemės. P. Avižonio dėstomos mintys nepatiko "Šaltiniui" ir kitiems laikraščiams. Atsirado ir eilėraštas apie Avižonį: "... Oi, Avižonis padarė žmogų iš beždžionės..."

#### Sveikatos reikalais

Bestudijuodamas mediciną ir jau pradėjęs gydytojo darbą, P. Avižonis daug rašė medicinos, higienos, užkrečiamų ligų, alkoholio ir kitais klausimais. Iš jo parašytų brošiūrų ir svarbesnių straipsnių tenka paminėti: "Apie vaikų viduriavimą" (Ūkiškas kalendorius ant metų 1900. Tilžėje, 1899), "Apie vaikų auginimą Šveicarijoje" ("Naujienos", 1902, Nr. 6), "Kūdikių žindymas ir penėjimas". Versta iš lenkų kalbos (Tilžėje, 1904, 12 p.), "Apie ligą trachomą" ("Vilniaus Žinios", 1905. I. 6-19, Nr. 5), "Kele-

tas žodžių apie cholera" (Vilniaus kalendorius 1906 metams), "Girtuoklybė mūsų ryškė" (Vilnius, 1907, š6 p.), "Alkoholizmas ir išsigimimas" ("Vilniaus Žinios", 1908, Nr. 2), "Trachoma" (Vilnius, 1909, 8 p.) "Džiova" (Vilnius, 1909, 16 p.), "Medicinos ir higienos knygos" (Vilnius, 1909, 16 p.), "Pagelbėjimai nelaiminguose atsitikimuose" (Vilniaus kalendorius 1910 metams, Vilnius, 1909). Po to išspausdinti straipsniai jau pri skirtini prie mokslinės medicinos literatūros, pradedant jo disertacija 1914 m. Tartu universitete.

#### Posūkis kairėn

Besiversdamas gydytojo praktika Žagarėje (1902-1910), nesitolino nuo visuomeninio ir nuo politinio darbo. Ta jo veikla buvo įvairiopa: dalis jos buvo susijusi su pačia Žagare, bet visa kita buvo sąlygota visuomeninio ir politinio to meto proceso eigos — 1905-1907 metų revoliucinio sąjūdžio. Apsigyvenęs Žagarėje, pirmiausia įkūrė "Beturčiams šelpti draugiją" ir 1903 m. pastatė namus prieglaudai. Be to, įsteigė "Žagarės vartotojų draugiją". 1905 m. revoliucinis sąjūdis labai paveikė P. Avižonį, šiaip jau ramų, bet tvirtų principų žmogų. 1906 m. jis įstojo į Lietuvos socialdemokratų partiją. Jo gana kovingi straipsniai pasirodė socialdemokratų leidžiamuose laikraščiuose, partijos organuose: 1906 m. "Naujoje Gadynėje". 1907 m. trumpaiėjusiam "Skarde", o jam sustojus — "Žarijoje" (1907-1908). Tie Vilniuje leidžiami laikraščiai ėjo pačiame revoliucinio sąjūdžio ir jo slopinimo įkarštyje, todėl juose P. Avižonio buvo aštriai pasisakoma ne tik prieš carinę administraciją, bet taip pat prieš visokias Lietuvos gyvenime pasitaikančias negeroves, prieš socialinę nelygybę, prieš dvarininkus, carinės valdžios pataikūnus ir t. t. Tuo metu P. Avižonis ir buvo aktyviausiai pasireiškęs politinėje veikloje, bet po 1907 m. — visiškai pasitraukė iš politinio darbo. Tačiau labai būdinga ano meto lietuvių visuomenės veikėjams, kad jie nebuvo užsidarę savo partijos kiaute, kad jiems bendri lietuvių reikalai stovėjo pirmoje vietoje. Pavyzdžiui, tokiose "Vilniaus Žiniuose" sutilpdavo įvairaus pasaulėžiūrinio įsitikinimo žmonės. Liberaliniuose lietuvių laikraščiuose bendradarbiavo

ties demokratinių, tautinių, tiek ir socialistinių pažiūrų rašytojai, publicistai. Tas pat yra buvę ir 1907 m. Vilniuje steigiant legalią "Žiburėlio" draugiją. Į tą steigiamąjį "Žiburėlio" susirinkimą 1907 m. sausio 14 d. Vilniun atvyko P. Avižonis su žmona Sofija Avižoniene. Susirinkimui pirmininkavo Stasys Matulaitis, sekretoriavo P. Avižonis, o Antanas Smetona savo pranešime apžvelgė slapto "Žiburėlio" istoriją (jo pranešimas išspausdintas: A. Smetona, Trumpa "Žiburėlio" istorija. — "Vilniaus Žinios", 1907. II. 13(26), Nr. 35).

#### P. Avižonio "Lietuviška gramatikėlė"

Lietuvių bendrinė rašomoji kalba antroje XIX a. pusėje dar nebuvo nusistojusi. To meto raštų kalboje būta nemažos painiavos: žodyne ir sintaksėje buvo jaučiama stipri kitų kalbų įtaka, rašyba labai įvairavo, vieni vartojo vienokius rašmenis, kiti kitokius ir t. t. Mažosioje Lietuvoje vartota gotiškos formos raidynas (fraktūra), Di-

džiojoje Lietuvoje — lotyniškas raidynas su kai kuriais lenkiškais rašmenimis ar kitokiais ženklais lietuvių kalbos garsams žymėti. Lietuvių kalbos vartosena taip pat dar nėra buvusi vienoda. Tačiau nuo "Aušros" (1883-1886) jau galima kalbėti apie bendrinę rašomąją kalbą, paremtą pietinių vakarų aukštaičių tarme. "Aušros" rašybai didelę reikšmę turėjo dvi lietuvių kalbos gramatikos: Augusto Schleicherio (Litauische Grammatik von August Schleicher. Prag, 1856) ir Fridricho Kursaičio (Friedrich Kurschat, Grammatik der litauischen Sprache. Halle a. S., 1876), paremta Mažosios Lietuvos aukštaičių tarme. Bet vis dėlto "Aušroje" neišvengta painiavos rašybos srityje: pradžioje ji spausdinta lotynišku raidynu su kai kuriais lenkiškais (sz, cz, l, w) ir lietuvių kalbai pritaikytais rašmenimis (ė, į, ū), nuo Nr. 4 vietoj w įvedama v, nuo Nr. 5 — š, č, ū, l (vietoj kieto l), bet nuo Nr. 6 vėl grįžtama prie sz, cz... Kiekvienas redaktorius savaip žiūrėjo į raštų kalbą, o tų įvairaus išsilavinimo redaktorių per ketverius metus



*Prof. dr. P. Avižonis su žmona Zofija Gruzdyte-Avižoniene 1938 m.*

buvo net penki: Jonas Basanavičius, Jonas Šliūpas, Jurgis Mikšas, Martynas Jankus ir Juozas Andziulaitis.

Jau žymiai geriau aptvarkyta buvo "Varpo", "Ūkininko" ir tilžiškių "Naujienu" kalba. "Varpas" pradžioje dar tebevartojo cz, sz, ū rašmenis, bet vėliau imta vartoti iš čekų raidyno paimti ženklai č, š, o vietoj ū imta vartoti uo. Varpininkai daugiausia naudojami Fr. Kuršaičio gramatika, bet ir jiems nebuvo lengva susidoroti su visokiomis taisyklėmis — trūko geros norminės lietuvių kalbos gramatikos. To paties pasigedo rašytojai, laikraščių bendradarbiai ir šiaip lietuvių inteligentija. P. Avižonis ir pasiryžo užkišti tą spragą.

Trumpa P. Avižonio "Lietuviškos gramatikėlės" istorija yra ši. P. Avižonis, 1895 m. nuvykęs į Tilžę, viename knygyne nusipirko Fr. Kuršaičio lietuvių kalbos gramatiką. Naudodamasis daugiausia ta gramatika, surašė lietuvių kalbos gramatikos konspektą. Bijodamas, kad į tą konspektą nebūtų įsibrovusių klaidų ir norėdamas, kad linksniavimų ir asmenavimų pavyzdžiai būtų teisingais kirčiais pažymėti, 1897 m. per Kalėdas nuvyko į Taliną pas J. Jablonskį, kuris tą konspektą peržiūrėjo, pataisė klaidas, sudėjo kirčių ženklus ir pakrikštijo "Lietuviška gramatikėlė". 1898 m. tą gramatikėlę buvo nusivežęs pas V. Kudirką, kad ji būtų išspausdinta Tilžėje, bet tas sumanymas nepavyko. 1896 m. spalio 13 d. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje (SLA) buvo paskelbęs konkursą lietuvių kalbos gramatikai parašyti. P. Avižonis nusiuntė savo gramatikėlę konkursui. Negavęs iš Amerikos žinios, 1898 m. rudenį bandė išspausdinti savo gramatikėlę vienoje didelėje Tartu spaustuvėje, bet rusų cenzūra sustabdė spausdinimo darbą. Tais pačiais metais per Kalėdas Petrapilyje buvo sušaukta lietuvių studentų konferencija. Nusivežė P. Avižonis į Petrapilį ir savo gramatikėlę. Jo draugai studentai Vladas Sirutavičius ir Antanas Smetona apsiėmė multiplikuoti tą gramatikėlę šapirografu, kuriuo būdavo padauginamos profesorių paskaitos. Kadangi A. Smetona turėjo gražią rašyseną, tai jis ir paruošė rankraštį šapirografui. Atspausdinta 100 egzempliorių. Tuojuo V. Kudirka išsiuntinėjo "Lietuvišką gramatikėlę" Amerikos lietuvių laikraščių re-

dakcijoms. 1899 m. rudenį susilauktas atsakymas ir iš Susivienijimo Lietuvių Amerikoje: gramatikėlė laimėjo premiją. Jei gramatikėlė bus papildyta, jei kalbos dalims, linksniavimam, asmenavimam bus duoti lietuviški terminai (gramatikėlėje buvo vartojami lotyniški terminai), autorius gaus 100 dolerių premiją, jei tekstas bus paliktas nepakeistas — pusė tos sumos. P. Avižonis susitarė su J. Jablonskiu 1900 m. vasarą tą gramatikėlę iš pagrindų peržiūrėti. Tą vasarą J. Jablonskis su šeima atostogavo pas Putvinskius Pavėžupyje ir Grauzikuose. Ir iš P. Avižonio "Lietuviškos gramatikėlės" per vasarą Grauzikuose išaugo Petro Kriaušaičio "Lietuviškos kalbos gramatika". Gramatikėlė buvo išplėsta, kalbos dalims, linksniavimams, laipsniavimams, asmenavimams duota lietuviški terminai. Gramatikos autorius — **Petras Kriaušaitis**: Petras — Avižonis, Kriaušaitis — Jablonskio slapyvardis. Petro Kriaušaičio "Lietuviškos kalbos gramatikos" rankraštis tuojuo buvo nusiųstas Amerikon ir 1900 m. spalio 9-10 d.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje seime Elizabethė, N. J. nutarta išmokėti tos gramatikos autoriui Petriui Kriaušaičiui 100 dolerių premiją. Ir J. Jablonskis pasidalijo su P. Avižoniu tą premiją pusiau. 1901 m. vasarą Tilžėje ta gramatika išspausdinta šiuo pavadinimu: Petras Kriaušaitis, Lietuviškos kalbos gramatika. Rašytojams ir skaitytojams vadovėlis. Tilžė, 1901, 88 p. Ir taip susilaukta labai reikalingos lietuvių kalbos gramatikos, padėjusios tvirtą pagrindą mūsų bendrinei rašomajai kalbai. P. Avižonio darbas nebuvo primirštas J. Jablonskio ir jam 1919 m. leidžiant plačią lietuvių kalbos gramatiką. Ji išėjo šiuo pavadinimu: P. Kriaušaitis ir Rygiškių Jonas, Lietuvių kalbos gramatika. Etimologija. Vilnius, 1919, 237 p.

#### **Tolesnis P. Avižonio domėjimasis lietuvių kalba**

Tiek bestudijuodamas Petrapilyje, tiek ir Tartuose, P. Avižonis palaikė nuolatinį kontaktą su J. Jablonskiu. Kalėdų ar Velykų atostogų metu nuvykdavo į Taliną pas Jablonskius ne tik paviešėti, bet ir pagilinti lietuvių kalbos žinių. Kiekvieną kartą vis nusi-  
veždavo rankraščių patikrinti, o beviešėda-



*Prof. dr. P. Avižonio šeima 1923 m. Iš k. į d.: sūnūs Jonas, Vytautas, tėvas prof. Petras Avižonis, duktė Birutė, sūnus Konstantinas ir žmona Zofija.*

mas — gaudavo darbo ir iš Jablonskio. P. Avižonis padėjo J. Jablonskiui paruošti M. Valančiaus "Paaugusių žmonių knygelę" spaudai, padėjo J. Jablonskiui suredaguoti ir peržiūrėti Antano Juškevičiaus (Juškos) žodyno antrąjį sąsiuvinį, talkininkavo J. Jablonskiui ruošiant lietuvių kalbos sintaksę ir kt. Nepriklausomoje Lietuvoje P. Avižonis ypačiai domėjosi lietuvių kalbos dalykais. Iš kaimo atvykusius ligonis smulkiai išklausinėdavo, kaip koks žodis ar posakis toje Lietuvos dalyje tariamas ar vartojamas. Kalbos klausimais palaikė nuolatinį ryšį su mūsų kalbininkais: J. Jablonskiu, K. Būga, J. Balčikoniu ir kt. Tardavosi su jais medicinos, ypačiai akių ir ausų ligų terminijos reikalais. Talkininkavo ir "Lietuvių kalbos žodynui", siuntinėdamas redakcijai iš savo pacientų nugirstus retesnius žodžius ar išsireiškimus. 1925 m. gruodžio 4 d. įsisteigus Lietuvių kalbos draugijai, P. Avižonis tuojuo įsijungė į jos darbą. P. Avižonis visą laiką domėjosi specialia kalbine mokslinė literatūra ir sekdamas spaudoje pasirodžiusius

straipsnius lietuvių kalbos klausimais. Reikė didelį neįsitenkinimą bloga mūsų šviesuomenės kalba gyvu žodžiu ar raštu. Rūpinosi, kad šeimos nariai kalbėtų savo tarpe taisyklinga lietuvių kalba. Užgirdęs kokią kalbos klaidą, nesivaržydavo pataisyti net ir savo svečius. Vienas iš didžiausių P. Avižonio nuopelnų — lietuviškoji medicinos terminija. Ir leisdamas savo didįjį darbą "Akių ligų vadovą" dar nebuvo visai patenkintas kai kuriais terminais. Tai rodo tas faktas, kad jo "Akių ligų vadovo" dėl terminų teko daugelį surinktų puslapių iš naujo perrinkti. Sakoma, kad dėl to Medicinos fakultetas iš P. Avižonio honoraro (apie 10.000 litų) išskaitė tiems spaustuvės "nuostoliams" padengti apie 8000 litų, todėl našlei tebuvo išmokėta apie 2000 litų.

Tat su didele pagarba minime Petro Avižonio šimtmetinę gimimo sukaktį. Minime sukaktį žmogaus, kurio raštuose buvo skleidžiamos humaniško idėjos. Tai buvo žmogus taurios sielos, tvirtos lietuviškos dvasios nuo pat savo jaunystės iki paskutiniojo atodūso.

# PROF. DR. PETRAS AVIŽONIS — MOKSLININKAS

(Vieno žmogaus atsiminimai)

DR. PRANAS J. BAGDAS

Kiekvieną rytą akių klinikos laukiamasis kambarys būdavo pilnas ligonių iš visos Lietuvos. Jie laukdavo iki vėlaus vakaro, kad būtų profesoriaus pagydyti. Visa Lietuva žinojo apie profesorių Avižonį.

Daugiau kaip tūkstantis jaunų gydytojų, profesoriaus išmokytų, pasklido po visą kraštą. Beveik kiekviename apskrities mieste buvo akių ligų gydytojas, to paties profesoriaus išmokslintas ir išstobulintas akių ligų specialybėje, tačiau akių ligų klinikos laukiamasis niekuomet nebuvo tuščias. Pasikeitė tiek tikslai, kad atsirasdavo daugiau komplikuočiau susirgimų, kur profesoriaus mokiniai šaukdavosi mokytojo pagalbos.

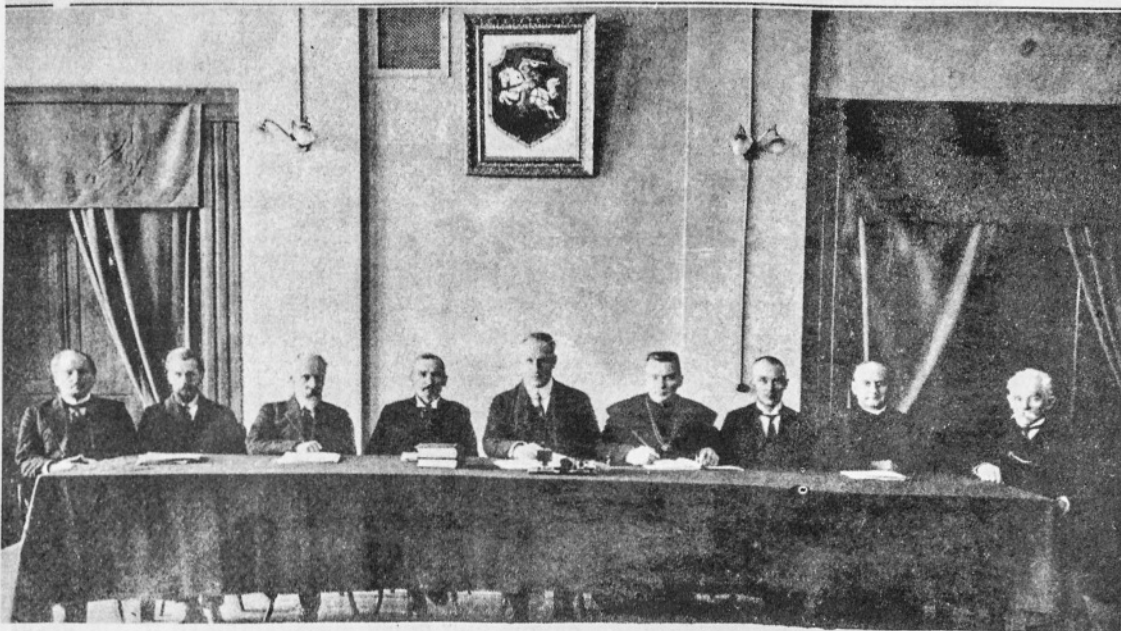
Visai nenuostabu, kad profesorius po daug metų kruopštaus ir nepaprastai ištvermingo darbo buvo žinomas savo krašte, tačiau labai nuostabu, kad tas vienas vienintelis medicinos fakulteto profesorius buvo

žinomas Europoje, kaip mokslininkas, parašęs daug straipsnių, dalyvavęs pasauliniuose ophthalmologiniuose kongresuose su savo paskaitomis, stebinęs savo išmintimi vokiečius, belgus, prancūzus, estus, švedus ir kitus. Buvo tikrai nuostabu kaip aukštai tas profesorius buvo vertinamas Europoje ir net Egipte. Kiek vėlai mes sužinojome apie profesoriaus garsą.

Man teko nuostabi laimė pažinti profesorių bent kiek iš arčiau. Toji pažintis visada pasiliko tiksliai profesoriaus ir asistento santykių sampratų, ir ta didelė riba, kuri skiria profesorių ir asistentą, niekuomet nebuvo nei pažeista nei susiaurinta. Tačiau gyvenime atsitiko kai kada taip, kad retkarčiais pasirodydavo nuostabios prošvaistės, kur buvo galima pamatyti profesorių kaip nuostabų žmogų su tikrai nuostabiai šilta širdim.

UNIVERSITETO SENATAS 1922—1923 METAIS.

*The Senate of the University, 1922—1923.*



*Kauno universiteto Senatas 1922-23 metais. Iš k. į d.: prof. Z. Žemaitis, prof. M. Biržiška, prof. J. Jodelė, prof. V. Čepinskis, prof.*

*J. Šimkus, prof. B. Česnys, prof. P. Avižonis, prof. P. Būčys, prof. P. Leonas.*

Atsiprašau aš jūsų visų, kad kalbėsiu ne apie prof. P. Avižonį kaip apie mokslininką, bet kalbėsiu apie jį kaip mokslininką, koki aš pažinojau.

O visa tai prasidėjo šitaip. Baigęs klausyti medicinos fakultete medicinos skyrių ir gavęs medicinos kandidato pažymėjimą, pradėjau laikyti valstybinius egzaminus ir ieškoti vietos stažui atlikti. Ne taip greitaiėjosi su egzaminais, o dar blogiau buvo su stažu. Visos vietos ir vietelės jau seniai buvo kitiems pažadėtos ir jau seniai išgaudytos.

Atėjo žinia, kad viena akių klinikos asistentė sunkiai susirgusi ir buvusi priversta išvažiuoti gydytis į kitus kraštus. O gal reikia pabandyti. Iš studijų meto žinoma buvo, kad profesorius nebuvo švelnus su visais mumis jaonais studijozais; taip pat žinoma buvo, kad profesorius yra tikrai labai daug reikalaujantis iš savo asistentų; tačiau buvo žinoma, kad jis nepriekabingas, tikrai orus ir tiesus profesorius.

Nusprendžiau: eisiu ir pamėginsiu, gal pasiseks. Išsiblizginau batus, užsivilkau geriausius savo drabužiukus ir einu Vytauto prospektu į klinikas. Pakeliui staiga atsiminiu, kad laikydamas colloquium niekaip nemokėjau atskirti accomodacijos nuo refrakcijos. Taigi, tada colloquium neišlaikiau. Reikėjo ateiti kitą kartą. Bet negi atsimins.

Priėmė mane profesorius savo darbo kabinete, nors nebuvau pasimatymo anksčiau pasiprašęs. Peržvelgė mane padilbomis, kas buvo jam labai būdinga, nuo galvos iki kojų ir paklausė, ko aš būsiu atėjęs. Kai pasisakiau, kad norėčiau būti jo asistentu, paprašė sėstis ir pradėjo klausinėti, iš kur aš kilęs, kas mano tėvai, ar aš moku svetimų kalbų. Toliau, staiga paklausė, ar aš mokėsiąs atskirti accomodaciją nuo refrakcijos. Na, pagalvojau, čia viskas pasibaigė. Aš atsakiau atėjęs, kad išmokčiau akių ligas. Liepė parašyti prašymą ir įteikti sekretoriui. Aš paklausiau, ar fakulteto ar klinikos raštinėje.

Profesorius sulaukė mane ir paklausė:

- Kur jūsų krašte žmonės laiko malkas?
- Malkinėje — atsakiau.
- Tai kodėl raštinė, o ne rāštinė?

Pasakyti nebuvo ko.

— Parašykite prašymą mano vardu ir palikite klinikos ...

— Rāštinėje, — aš atsakiau.

— Ateikite dirbti pirmą gruodžio.



*Prof. dr. P. Avižonis (1875-1939), pirmasis Medicinos fakulteto dekanas (1922-1923), universiteto rektorius (1925-1926).*

Taip prasidėjo mano darbas Akių klinikoje 1938 metų gruodžio pirmą.

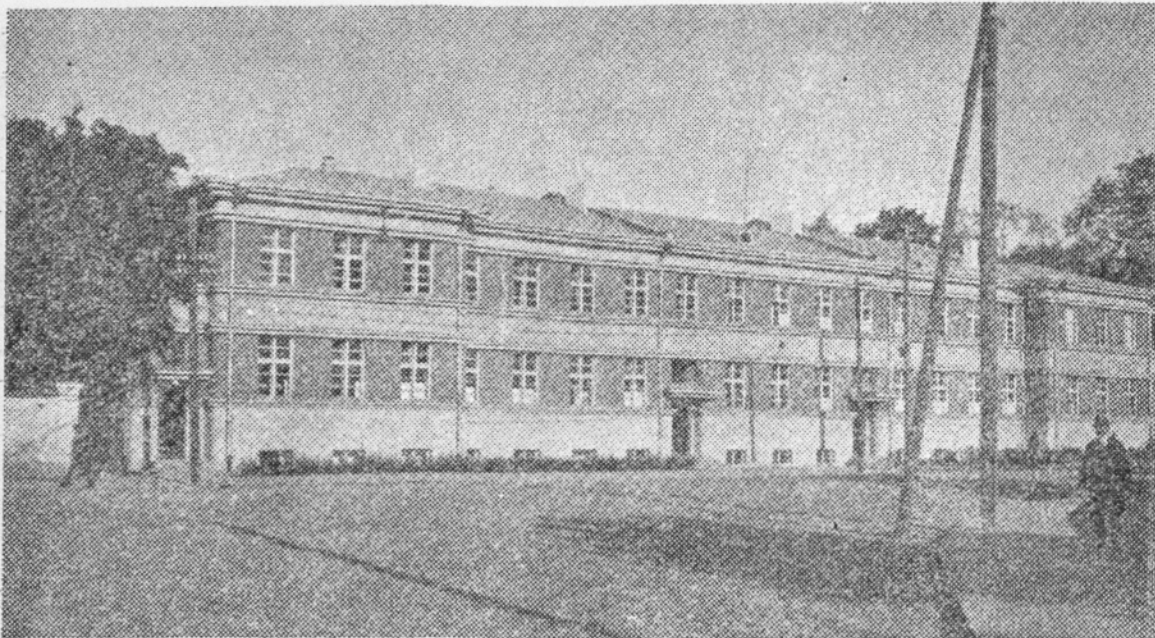
Darbas klinikoje pasirodė visai ne tas, kas buvo matoma studijų dienomis. Didelė tvarka ir nepaprastas švarumas. To reikalavo ta aplinkybė, kad daug ligonių klinikoje būdavo tiesiog baisiai trachomos sužalotomis akimis. Profesorius reikalavo, kad visas personalas tiesiog religiškai mazgotųsi rankas prieš kiekvieno ligonio palietimą.

Vizitacijos metu, kada eidavome su profesorium iš vienos palatos į kitą, jisai mokėdavo vyresniajai sesutei parodyti, kur dulкės nusėdusios, retkarčiais pirštu pabraukęs, kurį nors kamputį, savo išpurvintą pirštą parodydavo vyresniajai.

Iš viso mokomojo personalo reikalavo, kad visi būtume tvarkingai apsirengę, apsiskutę ir susišukavę. Net ir Vytautas Avižonis, prieš įeidamas pas savo tėvą, paslapiomis nuo mūsų susišukuodavo ir, tik gerai apsižiūrėjęs, belsdavosi į profesoriaus kabineto duris.







*Akių, ausų, nosies ir gerklės ligų klinikos Kaune.*

“Tiesa, auga gydytojų kaminyčios, gaila tik, kad kai kurių iš jų kas plytelė tai grabelis... kas plytelė tai grabelis...”

Pakvietė mano sesuo atvažiuoti į Belgiją. Jos vyras studijavo kariškoje artilerijos ir inžinerijos akademijoje. Nuėjau pas profesorius ir pasiprašiau savaitės atostogų, kad galėčiau seserį aplankyti. Dar vieną kartą į mane iš padilbų pasižiūrėjęs profesorius paklausė, ar aš jau turįs užsienio pasą ir vizą. Pasisakiau, kad ne. Tada profesorius man patarė parašyti prašymą, kad aš vykštąs į Briuselio Akių kliniką. Tokį prašymą jisai patvirtinsiąs. Su jo parašu aš per universiteto rektoriaus įstaigą gausiu užsienio pasą be policijos apklausinėjimo, be saugumo tikrinimo, ir tas pasas man daug pigiau kaštuos. Viskas išėjo geriau negu bet kada aš būčiau galėjęs tikėtis.

Prieš važiuodamas aš nuėjau atsisveikinti su profesorium. Kaip visada ramiai šaltai palinkėjo laimingos kelionės, bet priminė, kad aš turiu būtinai nueiti į Briuselio Akių kliniką ir perduoti profesoriaus linkėjimus profesoriui Denis.

Briuselyje dienos praėjo daug greičiau negu tikėjau. Tik paskutinėse dienose aš atsiminiau, kad dar nesu matęs profesoriaus Denis. Reikėjo eiti. Ėjau ir bijojau. Mūsų maža žemė labai nedaug kam pasaulyje buvo žinoma, o kas ten Briuselyje žinos Avižonių.

Duotas žodis reikėjo išlaikyti. Nuėjau. Klinikoje pasisakiau sekretorei, kas aš esu, kad mane siunčia profesorius Avižonis ir kad aš noriu pamatyti profesorių Denis.

Sekretorė dingo už durų. Netrukus ji sugrįžusi pasakė, kad profesorius tuoj ateis.

Pro tas pačias duris pasirodė prof. Denis. Aukštas lieknas vyras, labai malonios išvaizdos. Pasveikino mane atvykusį. Pasakė, kad jam labai miela matyti prof. Avižonio asistentą. Pridėjo dar, kad Petras Avižonis yra žinomas europinio masto ophthalmologas, kad jam labai miela, kad aš į jo kliniką užėjęs. Jis pats pasisakė šiandien turįs operacijų dieną, tai pats negalįs man klinikos parodyti, bet vienas iš jo asistentų pabūsiąs man vadovu jo klinikoje. Prieš atsisveikindamas paprašė, kad aš perduočiau jo geriausius linkėjimus prof. Avižoniui. Tokio sutikimo ir tokio nuoširdaus priėmimo tikrai nebuvau laukęs. Praleidau beveik visą dieną toje klinikoje.

Grįžęs namo ir pradėjęs dirbti, tuojau nuėjau pasakyti profesoriui, ką matęs, ir perdaviau prof. Denis linkėjimus savo profesoriui. Profesorius, kiek patylėjęs, manęs paklausė:

— Kas profesoriaus Denis klinikoje kitaip negu mūsų klinikoje?

Klausimas netiktai baisus, bet tiesiog iššaukiantis. Staiga atėjo galvon:

— Mūsų klinikoje mes naudojames stik-

linėmis lazdelėmis tepti mosteles į akis, o Briusselio klinikoje jie naudojo mažutes tubeles.

Ilgai žiūrėjo profesorius man tiesiai į akis. Staiga pasakė:

— Matau, kad Jūs tenai buvote, ir ne bereikalo. Galite eiti.

Mano turimais duomenimis, prof. P. Avižonis yra parašęs apie 134 spausdintus darbus, tačiau pats didysis jo darbas tai "Akių ligų vadovas".

Tą retą kopiją to darbo man yra atsiuntusi Dr. Bronė Namikaitė - Pacevičienė, šiuo metu gyvenanti Floridoj. Ji man sakėsi, kad iš Lietuvos pabėgusi, nešdama kuprinėje vieną pamainą baltinių ir Avižonio knygą. Jai rodėsi, kad jinai visą Lietuvos mokslą nešasi savo kuprinėje.

Tiesa, ji man pasipasakojo, kad, besiruošdama valstybiniam egzaminams iš akių ligų, tiesiog visą naktį nemiegojusi. Profesorius ją kiaurai peržvelgęs ir klausęs:

Tur būt, vaikel, visą naktį nemiegojusi?

— Taip.

— Vaikel, eik namo, išsimiegok ir ateik rytoj.

Kitą dieną egzaminai praėjo be jokios kliūties.

Tik vienas iš profesoriaus skeptikų asistentų jai pasakęs, kad, gal būt, vakar profesorius laiko neturėjęs.

"Akių ligų vadovas" apima 735 puslapius, (priedų neskaitant), 1241 paveikslai, 20 spalvotų lentelių ir keliolika nuspaltintų nuotraukų. Jame yra iš viso 24 skyriai, vietomis spausdinti korpusu, vietomis retesni susirgimai išspausdinti petitu. Kiek metų tai knygai paruošti reikėjo, sunku atspėti, atrodo, kad tai buvęs daugelio metų darbas.

Knyga ne kompiliacinis darbas, bet originalus mokslininko, labai gerai patyrusio, veikalas, galįs stebinti, lyginant su kitais, ir svetimomis kalbomis tuo metu išėtais veikalais.

Ieškojo profesorius tame darbe lietuviškų atitikmenų ir žodžių mediciniškai terminologijai. O tai toli gražu nebuvo lengva.



*Prof. dr. Petro Avižonio darbų paroda ir ur-  
na jo 20-ties mirties metinių paminėjimo  
proga (Kaune, 1959 m.).*

Labai daug dėmesio kreipė į pasikalbėjimus su ligoniais, kurie jam atnešdavo naujus jam negirdėtus, vietomis tikrai tarmiškus žodžius, kurie rado vietos jo "Akių ligų vadove".

Nebuvo palikti bei užmiršti tame darbe ir visi jo asistentai. Kai jau knyga buvo beįgaunanti spausdinto žodžio pavidalą, jisai mums išdalindavo po lanką ir reikalavė, kad mes perskaitytume ir ieškotume klaidų.

Radę klaidą ar kokį netikslumą bei neaiškumą, turėjome pieštuku pabraukti tas vietas ir padėti savo inicialus. Tokį perkrautą lanką grąžindavome profesoriui, o jisai, savo keliu šaukdavosi kiekvieną iš eilės klausinėdavo, kodėl tokios ar kitokios pastabos laukuose padarytos.

Vieną dieną į kliniką išoko Dr. Nemeikša, akių skyriaus vedėjas Karo ligoninėje. Jam trūko aprašymo apie Tay-Sachso ligą (Labai keista liga, paveldima, daugiausia žyduose, vedanti į aklumą ir ankstybą vaikų mirtį).

Nesijausdamas labai tvirtas dar ophthalmologijoje, aš tam daktarui pasakiau, kad ta liga gerai aprašyta "Akių ligų vadove". Geriausia būtų, kad jis pasikalbėtų su profesorium.

Grižęs iš profesoriaus kabineto, Dr. Nemeikša manęs paklausė, iš kur aš žinau, kas "Akių ligų vadove" parašyta. Aš jam pasakiau, kad mes visi asistentai skaitome jį lanką po lanko profesoriaus pavesti, klaidų ieškodami.

Kiek pagalvojęs, Dr. Nemeikša pasakė, kad gudrus tas mūsų profesorius; jis ne tiek savo knygoje ieško klaidų, kiek nori, kad nebūtų nei vieno asistento, kuris dar jo nespausdintos knygos nebūtų buvęs perskaitęs. Tikrai šmaikšti Dr. Nemeikšos pastaba.

Pats profesorius galutinai išspausdintos savo knygos nematė. Galutinai ją paruošė ir priedus bei vardų ir vaistų rodiklius pagal profesoriaus užrašus padarė dr. Vytautas Avižonis, profesoriaus sūnus.

Knygos pataisymai ir nuolatiniai pakaitaliojimai tęsėsi iki paskutinių dienų, vietomis net su konfliktais su spaustuve ir rinkėjais. Kai kada reikėjo net specialiai rinkti kelias eilutes, ar net keisti ištisą puslapį. Dekanas V. Lašas "Akių ligų vadovo" įvade pasakė, kad tai yra prof. P. Avižonio — keliolikos metų pedagoginio ir mokslinio



*Dr. Vytautas Avižonis  
Nuotr. dr. K. A.*

darbo sintezė. Jaunimas buvo tenai toks pat kaip ir čia. Buvo studentų sukurta dainelė: "Lašas lašina po lašą, o studentai bačkos prašo"...

Buvo sutarta, kad profesoriui už "Akių ligų vadovą" bus sumokėta 5000 litų. Suskaičiavęs visas korektūrų išlaidas, po profesoriaus mirties dekanas Lašas profesoriaus našlei sumokėjo 1000 litų (100 dol., —)

Tikrai Lašas tikrai lašą nulašino.

Karo ir imperialistinio rusiško bolševizmo išblaškyti lietuviai gydytojai pasklido po Europą ir vėliau įsikūrė įvairiuose kraštuose, tame skaičiuje ir JAV.

Yra daug liudininkų, kurie tvirtina, kad prof. P. Avižonio vardas Europoje buvo minimas su pagarba vokiečių, prancūzų, šveicarų ir kituose universitetuose. Mes, keli lietuviai gydytojai, atsidūrėme Švedijoje ir gavome nors laikiną darbą garsioje Karolinska Sjukhuset, o akių klinikoje prisiglaudė prof. Petras Kazlas, vienintelis Avižonio doktorantas, buvęs Vilniaus universiteto medicinos dekanas. Vieną dieną jisai pristatė mus, ke-



*Prof. dr. P. Avižonio mirties paminējimas  
Kaune 1959 m. rugsėjo 23 d. Kalba prof. dr.  
Vl. Lašas.*

lis lietuvius, savo šefui, akių klinikos direktoriui.

— O jūs esate Avižonio mokiniai, žinote, kad tarptautiniuose kongresuose mes susitikdavome su jūsų Avižoniu. Ne dėl to, kad nebūtume galėję ištarti jo pavardės, bet tik

iš didelės pagarbos mes jį vadindavome Lietuvos AVICEANA.

Toks buvo prof. P. Avižonis kokį aš pažinojau, davęs didžiausią dovaną lietuviškai mediciniškai literatūrai "Akių ligų vadovą". Toksai buvo tas lietuviškasis AVICEANA.



*PLGS pirmininkas dr. G. Balukas įteikia prof. dr. P. Avižonio paveikslus jo sūnui dr.*

*V. Avižoniui ir visiems giminaičiams, dalyvavusiems suvažiavime. Nuotr. dr. K. A.*

# LIETUVIAI MOKSLININKAI IR JŲ DARBAI

Skyrių veda dr. Z. DANILEVIČIUS

## Lietuvio gydytojo mokslininko padėtis Lietuvoje

Okupuotoji Lietuva nebejučia to teroro, kuris ją siautė Stalino laikais, tačiau ji neturi laisvės, kaip ir neturėjo nuo to laiko, kai rusų komunistai ją pavergė. Vadinamoji kultūrinė savivalda leidžia tautai bent išlaikyti savo savitą lietuvišką veidą. Lietuviai itin gražiai, daug stipriau negu kiti pavergti kaimynai, mėgina lietuviškumą išlaikyti, ugdyti ir puoselėti.

Lietuviai gydytojai yra pažangiausi visame rusų bloko tautų ratelyje. Lietuva yra pirmoji pradėjusi inkstų transplantacijas, atviras širdies operacijas su dirbtine oksigenacija; lietuviai mokslininkai pirmieji Rusijos bloke įsteigė savą širdies reguliatorių (pacemaker) fabriką. Tas fabrikas, vedamas lietuvių inžinierių ir gydytojų bendro štabo, buvo įsteigtas Klaipėdoje. Kauno klinikose yra geriausia reanimacijos, tikrai sakant — ūminės pirmosios pagalbos, stotis. Tos stoties veikla ir jos moksliniai pasireiškimai yra atnešę didelį garsą lietuviams rusų gydytojų tarpe; toji stotis gerai žinoma ir Maskvoje. Doktorantai iš kitų Rusijos valstybių yra siunčiami į Kauno ir Vilniaus klinikas pramokti pažangių reanimacijos metodų. Kaune reanimacijos stotis yra prie vidaus ligų katedros. Kauno Medicinos institute; vedėjas yra profesorius Januškevičius.

Kaune kardiologijos chirurgo kliniką veda prof. dr. Jurgis Bredikis. Pirmasis tos katedros iniciatorius buvo plaučių chirurgas Jocius, kuris, nebūdamas partietis, į viršininkus neprasimušė. Medicininis tos klinikos konsultantas yra dr. Jonas Bakšys (vidaus ligos).

Vilniaus kardiologijos chirurgo ir organų transplantacijos klinika yra vedama Dr. A. Marcinkevičiaus, chirurgo profesoriaus Vilniaus universiteto Medicinos fakultete. Jis yra labai gerbiamas ne tik Lietuvoje, bet ir Sovietų Sąjungoje, kur jo darbus gerai žino. Jis yra ir inkstų transplan-

tacijos pionierius. Gal mums ir nesmagu, bet dr. Marcinkevičius yra veiklus ir politiniai; jis yra Aukščiausio Sovieto deputatas; tai jau grynai politinis užsitarnavimas.

Apart Klaipėdos pacemakerių fabriko, kuris yra pagaminęs labai puikių modelių, net ir "demand" tipo, Lietuvoje yra dar keli medicininis instrumentų projektavimo ir gamybos kombinatai. Lietuva yra garsi savo teflono kraujagyslių protezų kokybe. Tie protezai yra specialiu būdu padengiami iš vidaus vaistinėmis medžiagomis, kurios sulauko kraujo krešėjimą ir taip prailgina naudingą protezo amžių. Daug toje srityje pasidaravęs yra dr. Bagdonas. Lietuva taip pat turi savų mokslininkų konstrukcijos monitorius, elektrokardijografus ir kraujo spaudimo aparatus. Kai kurie modeliai yra lyg ir užsieninių modelių kopijos, bet daugelis modelių yra nauji, savitai lietuvių mokslininkų, gydytojų ir inžinierių, sukurti.

Nors nuo vakarų pasaulio gal ir atsiliikę, bet Sovietų bloke lietuviai medikai — mokslininkai tikrai pirmauja. Tačiau jų gyvenimas nėra lengvas.

Maskva reikalauja, kad dalis pagaminamų mokslinių aparatų eitų į kitas Rusijos dalis. Ką nors gauti iš Rusijos, kad ir dalių ar medžiagos pavidale, yra labai sunku. Jaunus mokslininkus, prasimušusius kurioje nors specialybėje, Maskva bando prisivilioti sau. Dažnai doktorantai turi vykti į kitas SSR respublikas atlikti paruošiamų mokslinių darbų ir rašyti disertacijas. Tos disertacijos ir kiti moksliniai darbai yra spausdinami rusų kalba. Lietuviai prieš tai kovoja, bet ne visada sėkmingai. Vienu metu prof. Girdzijauskas buvo pakliuvęs į didelę nemalonę, kad nepraleido doktoranto, kuris menką disertaciją paruošęs, ją rusų kalba pats atspausdino, tikėdamas, kad tada ji lengviau praeis. Kova už lietuviškumą mokslinėje medikų veikloje yra intensyvi, sunki ir už ją galima lietuviams kolegoms labai pagarbiai lenkti galvas.

Didi bėda yra su moksline literatūra iš

anapus SSR ribų. Rusai grūda tik savo mokslo spausdinius, kurių vertė yra labai ribota. Gauti mokslinės literatūros iš Vakarų Europos ar Amerikos yra veik neįmanoma. Bibliotekose yra specialūs užsienio mokslinės literatūros skyriai, bet jie prieinami tik išrinktiesiems. Lietuviai gydytojai negali svertima kalba žurnalų išnešti iš bibliotekos ribų. Negali net patys žurnalus vartyti. Turi nurodyti, kurie puslapiai kuriame žurnale juos domina, tada tie puslapiai jiems atverčiami. Gauti kopijas irgi veik neįmanoma. Todėl daugelis doktorantų ir panašių mokslininkų prašo spaudos ir knygų iš užsienio kolegų. Šiuo metu mokslinių knygų siuntimas į okupuotą Lietuvą yra palengvintas; jau kai kurie gydytojai gauna net pasiūstas xerox kopijas straipsnių, kurių yra paprašę, pavyzdžiui, Amerikoje. Šis patarnavimas mūsų amerikiečių kolegų vargstantiems Lietuvos gabiems mokslininkams gali būti kai kada tikrai išganingas.

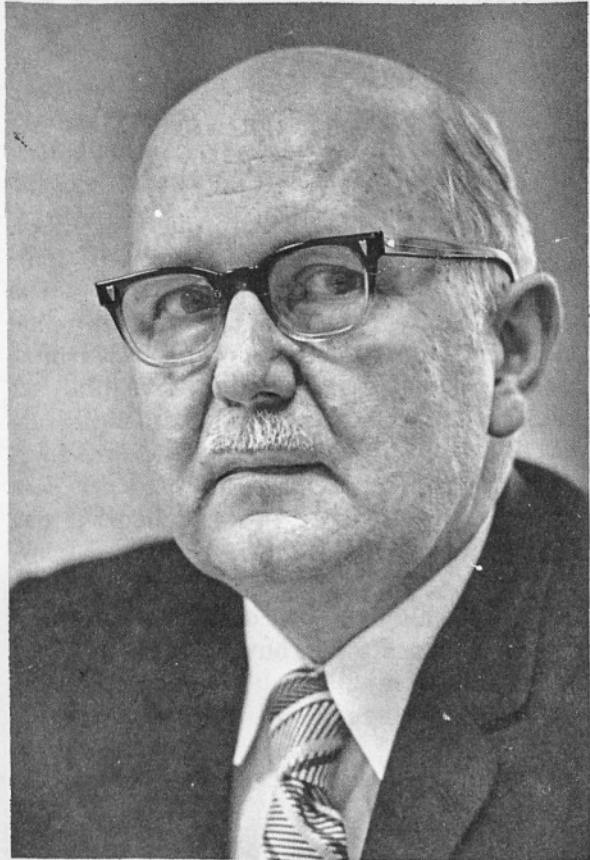
Prasimušimui į geresnes mokslines vietas vis dar reikalingas tas "garbingas" partijos bilietas, kurio dauguma lietuvių gydytojų kratosi, kiek galėdami. Ne visi pajėgia nuo savęs tą "laimę" atstumti; kiti gi turi eiti į partiją vien tam, kad savų svarbių postų neužleisti rusams, kuriuos kolonizacijos bendrame plane Maskva visur bando įkišti. Lietuvos medicininiai institutai, ačiū Dievui, dar yra pakankamai švarūs nuo kolonizatorių.

Medicinos mokymo įstaigose sąlygos tokios pačios. Kova už būvį ir išlikimą kartais pareikalauja politinės aukos. Tad negalime visus savo kolegas "partiečius" rimtai smerkti. Tektų žinoti kiekvieno asmeninės sąlygos, intencijos ir pasiryžimai.

Lietuviams gydytojams žinių sėmimas iš užsienio reikalauja plačiausių kontaktų su vakarų pasauliu. Grynai profesinėje plotmėje reikėtų jiems ir padėti.

**Dr. Z. Danilevičius**

**Dr. Zenonas Danilevičius** atšventė 60 metų gimtadienį. Gimė 1915 m. gegužės 13 d. Petrapilyje, Rusijoje. 1938 m. baigė VDU medicinos fakultetą, gaudamas gydytojo diplomą. Dirbo Kauno Karo ligoninėje, vadovavo Kauno II-jai poliklinikai. 1941 m. buvo išrinktas slaptos liet. gydytojų tarybos sekretoriumi, kurios tikslas buvo saugoti me-



*Dr. Z. Danilevičius.*

dicinišką turtą bei žmones nuo išvežimo Vokietijon bei atstatyti ligonių kasų veiklą. Pasiitraukęs į Vokietiją, pastoviausiai gyveno Nuertingeno stovykloje, kur įsteigė gailestingųjų seserų mokyklą ir jai vadovavo. 1947 m. atvyko į JAV. 1949 m. išlaikė valstybinius egzaminus ir vertėsi gydytojo praktika Chicagoje.

1963 m. dr. Danilevičius buvo pakviestas JAMA redaktorium, kur tebedirba ir šiaandien (vyr. redaktoriaus pareigose). Jis yra redaktorius ir JAMA svetimomis kalbomis (ispanų, prancūzų, italų ir japonų). Jo darbai tame žurnale jau ne kartą minėti "Medicinos" puslapiuose (kurios aktyviu bendradarbiu jis yra). Jo dėka ir Lietuvos vardas bei mediciniški atsiekimai ir vargai pavergtoji Tėvynėj būna minimi JAMA puslapiuose.

Dr. Danilevičius pradėjo rašyti jau gimnazijoje, vertė knygas. Tą darbą tęsė studijų metais. 1943 m. išleido knygą "Žmogus".

1937 m. vedė odontologijos studentę Jona Sakevičiūtę. Priklauso gydytojų korporacijai "Gaja". Ilgiausių metų!

# VEIKLA

## PLGS CV PIRMININKAS ATSISVEIKINA

Dešimtajam Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų suvažiavimui praėjus ir Centro valdybai baigus savo kadenciją, norisi tarti keletą žodžių. Ši kartą nerašysiu mūsų veiklos statistikų, kiek turėjom posėdžių ir kokius darbus atlikom ar neatlikom, bet kalbėsiu tik iš širdies, bandysiu pagauti PLGS-ALGS valdybos ir kitų Amerikos Liet. Gyd. draugijų nuotaikas, nes teko per pastutinius dvejus metus kiek pakeliauti ir pasikeisti nuomonėmis apie mūsų organizacijos veiklą.

PLGS valdybos posėdžiai buvo vienas malonumas, nes visur buvo jaučiamas nuosirdumas ir draugiška, lietuviška dvasia.

Norėčiau trumpai paminėti "Lietuvos medicinos istorijos" leidinio atgaivinimą. "Lietuvos medicinos istorija" buvo nutarta

rašyti bene prieš 7 ar 8 metus, bet rašymas iš vietos nepajudėjo, nes, PLGS valdybų kadencijoms keičiantis, kilo nesutarimai; viena Centro valdyba aiškino, kad "Lietuvos medicinos istorija" turi būti rašoma ir leidžiama lietuvių kalba, kita valdyba bandė įrodinėti, kad "Lietuvos medicinos istorija" duotų daugiau naudos, jeigu ją išleistume anglų kalba. Mūsų vadovaujama PLGS-ALGS valdyba paėmė šį jautrų reikalą už "ragų" ir išsprendė teigiamai. "Lietuvos medicinos istorija" bus rašoma lietuviškai, bet turės plačią anglų kalba santrauką. Sudarėme stiprų redakcijos kolektyvą ir tikime, kad šis laisvojo pasaulio lietuvių gydytojų svarbus istorinis veikalas bus išleistas po 2 ar 3 metų.

Diskutuojant su įvairių vietovių lietuvių gydytojų draugijų vadovybėmis, pasirodė, kad viena iš didžiausių problemų yra įtraukimas jaunesnės kartos lietuvių gydytojų į



"Lietuvos medicinos istorijos" leidimo komisija, vadovaujama prof. dr. J. Puzino, po

sėdžiauja 1975 m. gegužės 25 d. Jaunimo centre.  
Nuotr. kun. A. Kezio

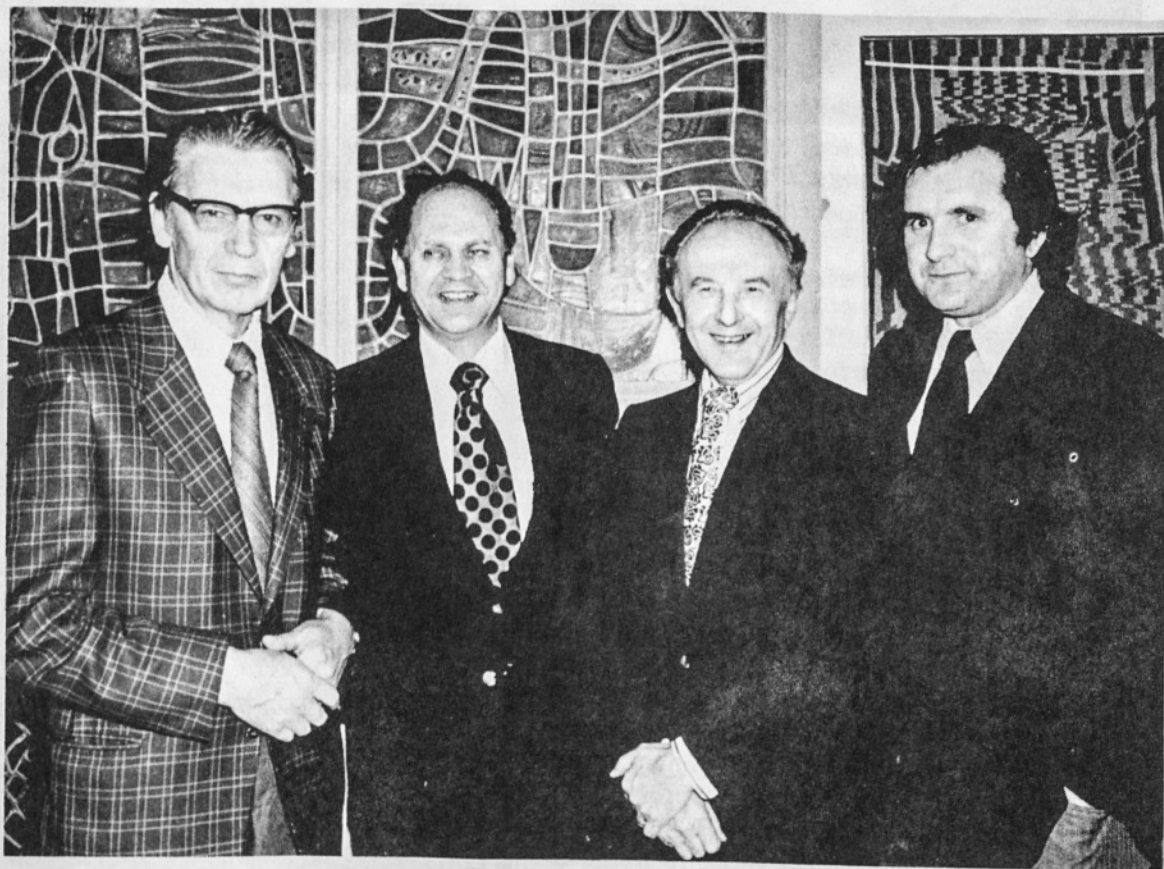


mūsų organizacijos veiklą. Mes, Illinois valstybės gydytojai, tai tikrai galime didžiuotis mūsų jaunesniais kolegomis, nes jie labai stipriai įsijungė į sąjungą, taip pat į Illinois Liet. Gyd. draugiją. Svarbiausia, kad mūsų jaunesnieji gydytojai atėjo su pozityviomis jaunatviškomis idėjomis ir jas įgyvendino. Dr. M. Vygantas suorganizavo ir labai sėkmingai pravedė tris PLGS-ALGS žiemos susitikimus, kurie jau virto tradicija. Dr. A. Pauliaus, Ill. Liet. Gyd. draugijos pirm., suplanuotas 1975 m. grandiozinis žiemos karnavalo balius praėjo su dideliu pasisekimu. 1976 metų karnavalui patalpos jau išnuomos. Šie du paminėti neeiliniai įvykiai yra ypatingai populiarūs jaunesnės kartos kolegų tarpe. Visiems mums yra aišku, kad ne tik PLGS, bet ir visos mūsų lietuviškos išieivijos ateitis pareis nuo to, kaip mes sugebėsime įjungti jaunąją lietuvių kartą į mūsų organizacijas.

Ta pačia proga noriu padėkoti už man suteiktą privilegiją ir malonumą, dirbti su šios PLGS valdybos nariais. Spaudžiu dešines kolegomis dr. Mindaugui Vygantui — sekretoriui-iždininkui, dr. Vaciu Šauliui — vicepirmininkui, dr. Kaziu Pemkui — PLGS "Medicinos" žurnalo redaktoriui. Centro valdybos branduolį sudarė Illinois Liet. Gyd. draugijos nariai, kiti valdybos - tarybos nariai buvo iš kitų valstybių: dr. V. Majauskas — Michigan, dr. S. Pacevičius — Kanada, dr. A. Zotovas — Michigan, dr. A. Čepulis — Ohio, dr. D. Giedraitis — Illinois, dr. V. Vaitkus — Mass., dr. R. Šnipas — New York. Revizijos komisiją sudarė: dr. L. Giedraitienė, dr. B. Radzivanas ir dr. V. Tu-masonis.

Garbės teismas: dr. V. Avizonis, dr. H. Brazaitis ir dr. B. Matulionis (miręs).

Padėka taip pat priklauso darbščiam, pareigingam Lietuvių Gydytojų Moterų Pa-



PLGS 1973-75 m. Centro valdyba. Iš k. į d.: dr. Vaclovas Šaulys — vicepirm. ir "Lietuvos medicinos istorijos" leidimo koordinuotojas, dr. Gediminas Balukas — pirm., dr.

Kazys Pemkus — "Medicinos" žurnalo redaktorius ir dr. Mindaugas Vygantas — sekretorius.

Nuotr. dr. K. A.



*Dr. Gediminas Balukas  
Nuotr. dr. A. Kelerto*

galbiniam vienetui — pirmininkei A. Gri-  
nienei ir kitoms viešeto valdybos narėms —  
J. Valaitienei, dr. A. Lipskienei, V. Mažeikienei ir visoms, kurios prisidėjo prie suva-  
žiavimo darbų.

Baigiant norėtusi tarti keletą žodžių apie  
gyvybiniai svarbius mūsų išeivijai organi-  
zacijų nesutarimus. Jeigu imtume mūsų  
veiksnių skilimą iš linksmesnės pusės (Či-  
kagos Antrojo Kaimo satyra), tai galėtume  
pavadinti visuotiniu visuomeniniu nuosmū-  
kiu. (Dauguma mūsų atsimenam, kad prieš  
keliolika metų rimtesni mūsų išeivijos rašy-  
tojai ir intelektualai kovojo su kultūrinio  
nuosmūkiu). Bet šis reikalas yra labai svar-  
bus ir jokio humoro čia nėra — mūsų veiks-  
nių skilimas artėja prie katastrofos. Jeigu  
greitu laiku mes neišlyginsime šių nesutari-  
mų, tai atsiras tarp mūsų veiksmų tokia di-  
delė praraja, kad jokia jėga nesuves šių  
svarbių organizacijų į bendrą darbą. To mes  
leisti negalime. Mūsų tėviškės okupantas

naudoja rafinuočiausias priemones mūsų  
tautai naikinti — mūsų broliai ir sesės pa-  
vergtoji tėvynėj eina kryžiaus kelius. Ši dvi-  
dešimtojo amžiaus Lietuvos golgota reika-  
lauja iš mūsų veiksmų koordinuotos veik-  
los. Mūsų didžiųjų išeivijos organizacijų va-  
dovybės turėtų rimtai nusistatyti ir pagal-  
voti apie žmones, kuriuos jie siunčia į taip  
gyvybiniai svarbias konferencijas, nes tie  
asmenys gali pakeipti likimą mūsų paverg-  
tos tautos ir taip pat mūsų laisvojo pasa-  
lio lietuviškos išeivijos. Yra senas posakis,  
kad nieko nėra nepakeičiamo šiame pasauly-  
je. Tas tinka ir mums. Mūsų veiksmų dele-  
gatai turėtų tyliau kalbėti, bet daugiau ir  
sutartinau dirbti mūsų visų gerovei. Jeigu  
mes, užjūrio broliai ir sesės lietuviai, nepri-  
eisim prie koordinuotos veiklos, ateities išei-  
vijos istorija mus pasmerks. Dar yra laiko,  
bet labai nedaug: laikrodžio rodyklė artėja  
prie dvyliktos valandos.

Linkime sėkmės naujamai PLGS-ALGS  
Centro valdybai, kurios pagrindą sudaro  
Ohio Liet. Gyd. draugijos nariai: pirm. dr.  
J. Balčiūnas, sekr.-įžd. dr. J. Šonta ir vice-  
pirm. dr. J. Skrinska.

*Dr. Gediminas Balukas*



*Dr. J. Balčiūnas — PLGS pirmininkas*

## LIET. GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMO REZOLIUCIJOS

Pasaulio Lietuvių gydytojų sąjungos 10-to suvažiavimo, įvykusio 1975 m. gegužės 24-25 d. Chicagoje, rezoliucijos.

Komisija, kurią sudarė dr. H. Brazaitis, dr. V. Paprockas (komisijos pirm.), dr. K. Pemkus, dr. J. Valaitis ir dr. M. Vygantas, pasiūlė ir suvažiavimas priėmė šias rezoliucijas:

### I. Suvažiavimas pareiškia:

Pasaulio Lietuvių gydytojų sąjungos 10 suvažiavimas, įvykęs 1975 m. gegužės 24-25 d. Chicagoje, apžvelgė išeivijos lietuvių visuomeninio ir politinio darbo nuotaikas ir susidariusią padėtį. Suvažiavimas su apgailėstaviu konstatuoja, kad mūsų veiksmų veikla nėra tokia, kokios šiuo metu reikalauja tarptautinė okupuotos Lietuvos padėtis ir kurios tikisi pavergta tauta. Ne tik nerandama bendros kalbos, įgalinančios bendrą darbą, bet taip pat paneigiamos teisinės normos, tarpusavio pagarba ir tolerancija, būtina sutelktiniam veiksmų darbui.

Suvažiavimas nutarė šiuo pareiškimu kreiptis į pagrindinius visuomeninius ir politinius veiksmus:

1. Atkreipti ypatingą dėmesį paskutiniojoje veiksmų konferencijoje įvykusį skilimą, demoralizuojantį lietuvišką visuomenę šiuo kritišku Lietuvai momentu.

2. Suvažiavimas kreipiasi į Vyriausiąją Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą nedelsiant imtis iniciatyvos tuos skilimus pašalinti ir siekti vienybės atstatymo mūsų veiksmų tarpe.

3. Jungtinių Ameriko Valstybių Lietuvių Bendruomenei ir Altai baigti tarpusavio ginčus ir atkreipti visą dėmesį į bendrą kovą prieš Lietuvos okupantą.

4. Suvažiavimas smerkia bet kurios visuomenės ir politinės organizacijos skilimus į panašaus pobūdžio lygiagrečias organizacijas.

Kadangi Lietuvos laisvinimo darbas yra bendras visų lietuvių uždavinys, reikalaujamas

suderintų pastangų, didelio budrumo ir tarpusavio susiklausymo, todėl suvažiavimas visuomeninio, politinio darbo sąlygomis laiko:

a. Tarpusavio pagarbą ir visuomeninę toleranciją.

b. Susitarimą dėl darbų vykdymo koordinacijos, vengiant paralelizmo.

c. Politinė ir ideologinė diferencija yra pozityvus visuomeninis faktorius, kol jis padeda Lietuvos laisvinimo reikalui.

Pasaulio Lietuvių gydytojų sąjungos 10-tas suvažiavimas, pažadėdamas visų mūsų veiksmų darbams vispusišką paramą, nuširdžiai visus kviečia ieškoti bendros kalbos ir imtis bendro darbo čia nurodytomis sąlygomis ir gražinti mūsų visuomeniniam gyvenimui reikiamą rimtį ir darną.

Suvažiavimas kviečia visus lietuvių gydytojus jungtis ir aktyviai prisidėti prie Lietuvos laisvinimo darbų.

### II. Suvažiavimas kreipiasi:

(atitinkamus raštus paruoš senoji PLGS valdyba)

1. Į JAV prezidentą G. Fordą ir H. Kissinger (Secretary of State), prašydami juos tęsti Lietuvos okupacijos nepripažinimo politiką.

2. Į Chicagos burmistrą R. Daley, prašant jį kreiptis į demokratų partiją, kad jos kongresmanai darytų viską, kad Lietuvos okupacijos nepripažinimo politika JAV administracijos būtų toliau tęsiama.

### III. Suvažiavimas sveikina ir užjaučia pavergtą lietuvi:

PLGS 10-tas suvažiavimas sveikina už geležinės sienos gyvenančius lietuvius ir dėkuiosi jų tautiniu atsparumu. Grožisi pavergto lietuvi gydytojo darbais ir apgailėstauja, kad jis yra suvaržytas laisvai palaikyti ryšį su vakarų pasaulyje dirbančiais kolegomis.

#### IV. Suvažiavimas dėkoja:

1. Lietuvos Diplomatinėi tarnybai už sveikinimus;

2. Buvusiai PLGS centro valdybai už nuveiktus darbus;

3. Illinois Liet. gydytojų draugijai ir Pagalbiniam moterų vienietui už šio suvažiavimo suruošimą;

4. Suvažiavimas reiškia nuoširdžią padėką lietuviškai spaudai, radijo ir televizijos vadovams už rodomą prielankumą ir dėmesį lietuviui gydytojui. Lietuviškoji komunikacija atlieka milžinišką darbą lietuvybės palaikyme ir jos puoselėjime.

5. Suvažiavimas dėkingas "Medicinos" redaktoriui dr. K. Pemkui už jo pavyzdinę redagavimą mūsų žurnalo ir linki toliau sėkmingai dirbti.

#### Rezoliucijų Komisija

Rezoliucijos buvo pasiūstos veiksniams, diplomatinėi tarnybai, periodinei spaudai, radijo bei televizijos stotims. Rezoliucijos buvo atspausdintos daugelyje laikraščių (išskyrus porą Chicagoje). Vienas diplomatu rašo: "Mažonu buvo patirti lietuvių gydytojų rimtą susirūpinimą Lietuvos reikalu ir kai kurių veiksnių nesutarimu. Esu tikras, kad lietuvių gydytojų įtakingas žodis susilauks gerų rezultatų..."

Atrodo, kad gydytojų susirūpinimas esama padėtimi buvo ir vadovaujančių asmenų, ir spaudos, ir skaitytojų suprasmas. Be poros pikty reagavimų, dauguma užgyrė atvirą (kiek tai galima rezoliucijos formoje) pasisakymą prieš nesveikos erzelynės kursymą šiuo momentu. Jei mums brangi Lietuva, mums turi būti brangus kiekvienas lietuvis. Jeigu mums brangi laisvė, negalima kitų skandinti savo egocentriniais išpuoliais. Kol mūsų tėvynė pavergta, esame kovos lauke ir ginklų piktnaudojimas prieš savo kovos draugus (ne priešus) yra žemiau bet kokios moralės, jokių būdu nepateisinamas ir absoliučiai nesuprantamas (nebent prieš "raudoną ranką" būtų psichologiškai prisijaukinusi eilė naivių tautiečių).

SVEIKINIMAI X PLGS SUVAŽIAVIMUI  
Žodžiu PLG Sąjungos suvažiavimą sveikino tik Lietuvos generalinė konsulė Juzė Daužvardienė.

Raštu sveikino:

1. Lietuvos Diplomatinės šefas Stasys Lozoraitis (Roma, Italija).

2. Lietuvos atstovas prie šventojo Sosto Stasys Lozoraitis, jr. (Vatikanas).

3. Lietuvos atstovas Washingtonė Juozas Kajeckas (Washington, D. C.).

4. Lietuvos generalinis konsulas dr. Jonas Žmuidzinas (Toronto, Kanada).

5. Lietuvos generalinis konsulas dr. Jonas Bielskis (Los Angeles, Calif.).

6. Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis (New York, N. Y.).

7. Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirm. dr. K. Valiūnas (New York, N. Y.).

8. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirm. Bronius Nainys (Chicago, Ill.).

9. Šveicarijos LB pirm. dr. Petras Radvila (Bern, Šveicarija).

10. Marquette Parko LB pirm. Petras Indreika (Chicago, Ill.).

11. Balfio pirm. Marija Rudienė (Chicago, Ill.).

12. Lituanistikos Instituto pirm. dr. Jurgis Gimbutas (Arlington, Mass.).

13. L. K. Religinės šalpės Rėmėjų Vyriausiosios valdybos pirm. kun. K. Kuzminskas ir vicepirm. P. Indreika (Chicago, Ill.).

14. Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus prezidentas Stasys Balzekas, jr. (Chicago, Ill.).

15. Sydney Lietuvių Gydytojų draugijos pirm. dr. I. Venslovas (Sydney, Australija).

16. Vokietijos Lietuvių Gydytojų klubo pirm. dr. V. J. Bylaitis (Bonn, V. Vokietija).

17. Dr. Domas Jasaitis, PLGS Garbės narys (Mont-Vernon, N. Y.).

18. Dr. Eliziejus Draugelis, PLGS Garbės narys (Sao Paulo, Brazilija).





*Su spaudos atstovais. I eil. iš k. į d.: dail. V. Balukienė, prof. dr. J. Puzinas, žurn. J. Šlajus, žurn. J. Janušaitis, dr. K. Pemkus; II eilė: žurn. V. Būtėnas, žurn. V. Kasniūnas,*

*žurn. J. Vilutis, žurn. Br. Kviklys, A. Gri-nienė, dr. G. Balukas, žurn. A. Pužauskas, dail. A. Sutkuvienė, dail. M. Ambrozaitienė, dr. V. Šaulys ir dr. M. Vygantas.*

*Nuotr. dr. K. A.*

#### PLGS dėkoja lietuviškai spaudai, radijo

Gydytojai nuoširdžiai dėkoja spaudai, radijo bei televizijos vadovams ir korespondentams už nuoširdų dėmesį X PLGS suvažiavimui. "Margutis" (P. Petrutis) skyrė laiko keliems prieš suvažiavimą pasikalbėjimams. Liet. Radijo Forumas (A. ir M. Rudžiai) visą valandą praleido su gydytojų atstovais prie radijo bangų. Liet. Televizijoje (T. Šlutas bei kun. A. Kezys, S.J.) nepagalėjo laiko mūsų gyvenimui. "Draugas" patalpino net 4 straipsnius (Br. Kviklys, K. Bradūnas, rezoliucijas), "Dirva" — 3 strp. (Vl. Būtėnas, Vyt. Kasniūnas, rezoliucijas), "Darbininkas" — 3 strp. (J. Janušaitis, vedamasis ir rezoliucijas), "Tėviškės Žiburiai" — 2 strp. (V. Ramojus-Būtėnas), "Mūsų Žinios" — 2 strp. (Br. Murinas ir dr. K. Pemkus), "Keleivis" — 1 (rezoliucijas), "Naujienos" — 1 strp. (A. Pužauskas), "Leidybi Lietuva" — 1 strp. (J. Vilutis), "Nepaklausoma Lietuva" — 1 (rezoliucijas)

#### DEŠIMTASIS PLGS SUVAŽIAVIMAS

X-sis PLGS ir ALGS suvažiavimas įvyko Chicagoje gegužės 23-25 d. Pagrindiniai suvažiavimas vyko Sheraton-Chicago viešbutyje miesto centre, tačiau dalis suvažiavimo programos buvo atlikta Jaunimo centre, arba Chicagos lietuvių centre. Užsiregistravo keliasdešimt atstovų, bet atidaryme ir kai kuriuose viešuose posėdžiuose dalyvavo gausus visuomenės būrys, kartais siekė arti 200 asmenų. Matėsi ir jaunimo. Suvažiavimą techniškai padėjo ruošti Illinois LGD Moterų Pagalbinis vienetas. Viešbutis ir laikas buvo parinkta PLGS valdybos. Dėl viešbučio buvo nusiskundimų. Suvažiavimo laikas irgi buvo diskutuojamas, buvo pasiūlymų suvažiavimą šaukti po vasaros, pasiūlymus naujoji valdyba priėmė dėmesin.

## Atidarymas ir sveikinimai

Šiam suvažiavimui maloni staigmena buvo ILGD Moterų Pagalbinio vieneto Stipendijų Fondo suruošta keturių gydytojų žmonių dailininkų paroda Čiurlionio galerijoje: M. Ambrozaitienės, V. Balukienės, D. Aleknienės ir A. Sutkuvienės. Parodos šeimininkė A. Lipskienė parodai atidaryti pakvietė ILGD pirm. dr. A. Ruibienę. Parodos atidaryme dalyvavo gausus žiūrovų skaičius, daugelis gydytojų, nors parodos atidarymas įvyko suvažiavimo išvakarėse — gegužės 23 d. Paroda darė gerą įspūdį ir suvažiavimui teikė kultūrinį atspalvį.

Gegužės 24 d. 3 v. p. p. suvažiavimą atidarė dr. G. Balukas ir dr. A. Paulius. Inвокaciją skaitė kun. A. Trakis, himnus sugiedojo sol. P. Ragienė, pianu pritariant muz. M. Motekaičiui. Žodžiu sveikino gen. kons. J. Daužvardienė, padėkodama Sąjungai už nuveiktus darbus ir darnaus veikimo pavyzdį. Prašė savo darbuose paliesti Lietuvos laisvinimo klausimus ir tuo reikalu priimti atitinkamas rezoliucijas.



*Lietuvos gen. konsulė Juzė Daužvardienė*

*Nuotr. dr. A. Kelerto*



*Momentai iš suvažiavimo posėdžių.  
Nuotr. dr. K. A.*

Raštu sveikino St. Lozoraitis iš Romos, Vliko pirm. dr. K. Valiūnas, PLB pirm. inž. B. Nainys, St. Lozoraitis, Jr. iš Vatikano, J. Kajeckas iš Washingtono, A. Simutis iš New Yorko, dr. Bielskus iš Los Angeles ir kt. Alto pirmininko sveikinimo nebuvo.

### Pirmas darbo posėdis

Posėdis prasidėjo apie 10:30 v., dalyviais negausus. Išklaudyta valdybos, "Medicinos" redaktoriaus ir administratorės pranešimai, išrinktos komisijos. Suvažiavimui pirmininkauti pasiliko teisę pati valdyba, čia pirmininkas visą laiką buvo užimtas ir negalėjo prižiūrėti ir duoti instrukcijų registracijos komitetui ir kt.

### Prof. dr. P. Avižonio paminėjimui akademija

100 metų praėjo nuo prof. P. Avižonio gimimo. Šia proga ir buvo suruošta akademija šiam mokslininkui pagerbti ir jį prisiminti. Programa buvo paruošta aukšto lygio ir puikiai tiko suvažiavimui. Dr. J. Puzinas skaitė pagrindinę paskaitą "Avižonis - visuomenininkas", kuri buvo labai išsami ir dokumentuota. Dr. P. Bagdas skaitė antrą paskaitą "Avižonis — mokslininkas", kurio-



*Dr. Pranas Bagdas*

*Nuotr. dr. K. A.*  
je klausytojams pristatė prof. Avižonį labai vaizdžiai kaip asmenį ir profesorių - mokytoją, išvengdamas sausų detalių apie jo mokslinius darbus. Akademiją dar labiau sukultūrinio prof. Avižonio darbų ir gyvenimo paroda, kuri buvo labai turtinga ir kruopščiai atlikta. Buvo atkreiptas ypatingas dėmesys į Avižonio mokslinį veikalą apie akių ligas, kuris susilaukė tarptautinio įvertinimo. Akademijoje dalyvavo ir velionies sūnus dr. V. Avižonis su šeima ir visa eilė giminių.

#### Suvažiavimo balius

Šeštadienio (geg. 24) vakare įvyko pažinčių atnaujinimas ir balius, kuriame dalyvavo daugiau kaip 300 asmenų. Meninę programą atliko Antras Kaimas. Programa buvo vidutinė, dauguma buvo patenkinti. Karštas klimatas salėje nepadidino teatro pasisekimo. Laike vakarienės buvo pagerbtas dr. G. Wiltrakis, kuriam valdyba įteikė specialų Sąjungos atžymėjimą. Dr. Wiltrakis labai jautriai padėkojo. ILGD pirm. dr. A. Ruibienė įteikė premijas tos draugijos muzikos konkur-



*Dr. G. Balukas ir dr. M. Vygantas įteikia atžymėjimą dr. G. Wiltrakiui banketo metu.  
Nuotr. dr. K. A.*

so laimėtojams. Ten pat dr. G. Balukas pristatė ir naują Sąjungos valdybą: dr. Jurgį Balčiūną — pirmininką, dr. J. Šontą ir dr. K. Pemkų — "Medicinos" redaktorių (dr. J. Skrinso ten tuo metu nebuvo). Visi maloniai linksminosi iki vėlumos. Dalyvavo ir gana daug jaunimo. Baliaus programai vadovavo dr. V. Majauskas.



*Vakarienę pravedė su būgnų pagalba dr. V. Majauskas.  
Nuotr. dr. K. A.*

## Sekmadienio programa

Oficialios suvažiavimo pamaldos įvyko Tėvų Jėzuitų koplyčioje ir Tėviškės parapijos bažnyčioje. Pamaldos šį kartą buvo įrašytos ir suvažiavimo programoje. Pamaldose suvažiavimo dalyviai gausiai dalyvavo, Jėzuitų koplyčia net negalėjo visų sutalpinti.

Po pamaldų senasis ir naujasis Sąjungos pirmininkai padėjo gėlių vainiką prie žuvu-

32 siems dėl Lietuvos laisvės paminklo Jaunimo centro sodelyje ir dalyvaujant miniai žmonių. Apeigoms vadovavo dr. V. Šaulys. Po to rinkosi pusryčiams Jaunimo centro kavinėje, o vėliau vyko korporacijų susirinkimai. Dalis aplankė gydytojų žmonių meno parodą Čiurlionio galerijoje.

Laikas, praleistas Jaunimo centre, tiek pačių dalyvių, tiek visuomenės buvo labai teigiamai įvertintas.



Suvažiavimo dalyviai pamaldose Tėvų Jėzuitų koplyčioje.

Nuotr. A. Gulbinsko



Suvažiavimo dalyviai prie žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklo Jaunimo centro so-

delyje.

Nuotr. dr. K. A.



### Mokslinė programa

Mokslinei programai sudaryti ir jai vadovauti valdyba pasikvietė dr. A. Kelertą. Paviršutiniškai žvelgiant, programa buvo atsitiktinė, be specialaus plano, nebuvo prisi-laikyta vienos temos ar srities. Taip pat nebuvo parūpinti AMA kreditai, kas ateityje turėtų būti padaryta. Bendro - visuomeninio pobūdžio paskaitų mokslinėje dalyje nebuvo, jos tilpo prof. Avižonio akademijoje. Programos vadovo pastangas reikia suprasti, nes yra labai sunku norimus asmenis anga-žuoti, tenka pasitenkinti, kurie sutinka atvykti. Programos paruošimui lėšos irgi ribo-tos.

Daugumas paskaitų tilps "Medicinoje", to-dėl smulkiau apie jas čia nekalbėsime. Ten-ka tik paminėti aukšto lygio dr. V. Vaitke-vičiaus paskaitą apie Kasdieninę vėžio tera-piją, kurioje buvo perduota originalių moks-lo žinių. Dr. D. Variakojytės paskaita apie Mycosis fungoides ir lymphomas irgi turėjo mokslinės tendencijos, vykusiai perdavė lym-phomų klasifikaciją ir Mykosis fungoides patologiją. Dr. M. Indreikaite - Biskienė turėjo plačią temą ir gausios medžiagos apie Alkoholikų rehabilitaciją, tačiau iš tos pla-tumos neišbrido, temos nesusiaurino ir dar beveik išangoje įdomios paskaitos pasibaigė laikas. Kitokio pobūdžio buvo dr. J. Valan-tiejaus paskaita apie Trečiojo pasaulio kra-štų medicinos problemas, kur savo paties pa-tyrimus Haiti perdavė pro filosofo ir sociolo-go akinius. Paskaita su įdomumu buvo iš-klaudyta. Dalis Chicagos lietuvių visuomenės irgi domėjosi paskaitomis.

Buvo išrinktas pilnas naujos valdybos sąstatas, paskelbta, kad dr. Pemkus ir toliau sutinka redaguoti "Medicinos" žurnalą, iš-rinktas garbės teismas ir revizijos komisija. Gyvai diskutuota Sąjungos veikla, gydytojų laikysena "veiksnių" atžvilgiu. Susidomėji-mas laisvės kova buvo didelis, vienbalsiai tuo klausimu buvo priimtos kelios rezoliu-cijos, į kurias bus atkreiptas visuomenės dė-mesys. Buvo nutarta ir toliau organizuoti Žiemos konferenciją ir padėkota dr. M. Vy-gantui už sėkmingas praėjusių metų kon-ferencijų suorganizavimus. Valdyba priėmė dėmesin pageidavimą organizuoti ir vasaros konferenciją.

### Suvažiavimo uždarymas

Antram darbo posėdžiui mažai teliko lai-ko, daugelis atstovų jau buvo išsiskirstę, kai reikėjo pirmininkaujantiems nutraukti dis-kusijas ir pabaigai sugiedoti Tautos himną. Vis tik himnas nuskambėjo gana entuziastiš-kai, ir jautėsi viltis, kad visi vėl susitiks se-kančiame suvažiavime, greičiausia Clevelan-de. Suvažiavimuose turėtų būti daugiau lai-ko skiriama Draugijų pranešimams. Šį kartą jau uždarant suvažiavimą Draugijų atsto-vai pasiprašė būti išklausomi ir labai pa-skubomis buvo leista padaryti trumpus pra-nešimus.

Po trumpo laiko likučiai rinkosi pasku-tiniam pobūviui ir vakarienei, kurį sukviėtė dr. A. Lipskienė ir kuris buvo rengiamas korporacijų ir paskutinio Kauno Medicinos fakulteto kurso kolegų. Nors dalyvių buvo neperdaugiausia, tačiau nuotaika buvo pa-



*Kursų ir korporacijų vakarienės ištraukos*

*Nuotr. dr. K. A.*



*Kursų ir korporacijų vakarienės ištraukos*

*Nuotr. dr. K. A.*

kili. Programą atliko Mixtūros ketvertukas: Pemkus, Majauskas, Kisielius ir Ambrozaitis bei dr. V. Paprockas ir dr. V. Tauras. Buvo padaryta suvažiavimo santrauka iš netvarkingų užrašų, padainuoti kupletai. Ilgai buvo dainuota, kažkokia nostalgija laikė visus sujungtus drauge, labai sunku buvo skirtis.

Suvažiavimo paruošimui, registracijai

pobūviams daug pasidarbavo Moterų Pagalbinis vienetas, ypač A. Grinienė, V. Mažeikienė, J. Valaitienė, A. Lipskienė ir kt. Nežiūrint menkų trūkumų, reikia laikyti suvažiavimą pavykusi ir tenka pareikšti užuojautos tiems, kurie nevyko ir kurie negalėjo atvykti. Valdybos darbai ir pastangos buvo teigiamai įvertintos.

**Dr. K. Ambrozaitis**



*Kursų bei korporacijų vakarienės metu programą atliko "linksmieji broliai" (iš metų i metus). Iš k.: dr. K. Pemkus, dr. V. Majaus-*

*kas, dr. J. Kisielius ir dr. K. Ambrozaitis. Programoje dalyvavo dr. V. Paprockas ir dr. V. Tauras.*

*Nuotr. dr. K. A*

Kas dveji metai lietuviai gydytojai susirenka savo veiklai svarstyti, su draugais pasimatyti, mokslinių ir visuomeninių pranešimų išklaudyti. Deja, tie suvažiavimai vis mažiau lankomi: mirtis mūsų eiles retina, laikas mus sendina, pasidarom mažiau judrūs, naujo prieauglio pasigendame ir, aplamai, išseivijos apatija paliečia ir gydytojų eiles. Yra ir kitų priežasčių. Dažniausiai tai suvažiavimo vieta ir laikas. Vertiname lietuvių gydytojų kolonijos gausumą Chicagoje, niekas skaičiumi jos nepralenks. Tačiau Chicagoje vyksta eilė didesnių parengimų — opera, dainų ir šokių šventės — ir todėl ar nebūtų geriau pajvairinimui dažniau keisti suvažiavimo vietą. Gal dalyvių skaičius tada padidėtų. Antras faktorius tai laikas: "Memorial" dienos savaitgalis nėra geras. Prieš dvejus metus tai buvo suprantama, nes Darbo dienos savaitgaly buvo numatytas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas, bet šiais metais vargu ar tai buvo pateisinama. Kiek man žinoma, kelios draugijos prašė suvažiavimą šaukti kitu laiku. Gegužės - birželio

mėnesiais mokslo metų pabaigos egzaminai, kolegijų baigimo iškilmės, o be to, ir mirusiųjų šeimose turime. Pagal vietines tradicijas jie pagerbiami, ir tuo būdu šeimos pasilieka namuose.

Šių metų suvažiavimas vyko darnioje nuotaikoje. Tur būt, būvusios valdybos nuosaikešnės veiklos dėka. Profesoriaus Petro Avižonio pagerbimas buvo vietoje ir geras. Prisimenant studijavimo metus Vytauto Didžiojo universitete, nėra abejonės, kad profesorius buvo vienas iškiliausių mūsų medicinos profesionalinių asmenybių.

Valdybos iš mirties taško pajudintas kelis metus stalčiuose gulėjęs "Lietuvos medicinos istorijos" leidimo klausimas, sudarymas nuolatinės redakcinės komisijos, nesurištos su valdybos kadencija bei jos patvirtinimas suvažiavime užtikrina darbo tęstinumą. Tik gaila praleistų metų, nes per juos nustojome kelių tam darbui kompetentingų gydytojų.

Mokslinės paskaitos buvo įdomios (deja, dėl komisijų darbų ne visas galėjau išklaudyti). Pagirtinas įtraukimas jaunų jėgų, o ypač mūsų kolegijų, kurios pilnai prilygo vyriškai giminei, o gal iškalbingumu net



Momentai iš suvažiavimo posėdžių.

Nuotr. dr. K. A.

pralenkė. Moterys gydytojos vertos visų mūsų pagarbos savo atsiekimais, sugebėjimais ir pasireiškimais moksliniame darbe. Nustebino trečios kartos Amerikos lietuvių dr. Jono Valantiejaus gera lietuvių kalba padarytas pranešimas apie medicinos stovį Haiti saloje.

Rezoliucijos be eilinių trafaretinių prezidentui, valstybės sekretoriui, Chicagos miesto burmistrui, mūsų diplomatijai ir padėkos už nuveiktus darbus buvo būtinos lietuviškų suvažiavimų tradicijoms išlaikyti. Bet šį kartą lietuviai gydytojai išdrįso pasisakyti ir dėl mūsų visuomeninių-politinių negerovių, kuriose ir mes kaip gydytojai aktyviai dalyvaujame, net kai kur toms negerovėms vadovaujam ar bent iš šalies jas įtaigojam. Lietuvių išeivijos gyvenimas turi rūpėti visiems. Taigi, ir gydytojams. Gaila, kad nebuvo iškelta ir daugiau to gyvenimo negerovių. Esame pajėgi organizacija ir nėra ko bijoti, ką kiti pasakys. Negerovių yra visuose mūsų veiksmuose. Vieni gyvena "sustojusio laikrodžio" filosofijoje, anot prof. J. Bieliausko, kiti vaizduojasi atstovaujant nesamus milijonus bei siekia politinio monopolio, tretį skęsta demokratinės santvarkos iliuzijoje, klaidingai suprasdami a. a. J. Bačiūno posakį "nekreipkime dėmesio ir dirbkime savo", kada jį komunarų pavadino. Dabar tuo posakiu klaidingai remiamasi nekreipti dėmesio į kitų nuomonę ir dirbti savo "geriau patys taikoje, kaip kartu besipešdami". Smerktinas reformuotos bendruomenės steigėjų Bendruomenės skaldymas. Nedovanotinas dabartinės Bendruomenės vadovybės nesugebėjimas ar nenoras skaldymą laiku sustabdyti. Pagal Lietuvių Chartą Bendruomenė yra lietuviškos išeivijos visuma. Taigi tą visumą su įvairiais nusistatymais ir nuomonėmis reikia išlaikyti. Niekad nėra vėlu, nors ir pavėlavus, pradėti Bendruomenės vienijimo pastangas ir atskilėlius gražinti į Bendruomenės eiles. Tam reikia takto, tolerancijos, o ypač pakantų.

Suvažiavimas praėjo geroj ir taikingoj nuotaikoj. Teko girdėti, kad valdyba ilgokai ieškojo vietos, kur perkelti naują vadovybę, bet visi iš eilės Michiganas, Kanada, New Yorkas atsisakė. Tada buvo pasiūlyta Ohio, nors, iš tiesų paskutiniame suvažiavime Michiganui atsisakius, Ohio turėjo būti pirmoje eilėje. Man atrodo, kad kiekvienos valstijos

gydytojų draugijos iš eilės turėtų eiti vadovybės pareigas. Tai yra visų mūsų ne tik pareiga, bet ir prievolė, kurią turime atlikti su pasididžiavimu.

Išrinkome naują nuosaikią vadovybę iš Ohio. Jai linkėtina vesti Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungą lietuvišku keliu, atsižvelgiant į gyvenamąjį laikotarpį, "pasukus laikrodį" į 1975-1977 kadencijos metus. O mes visi ypač ohaiečiai, turim pažadėti visokeriopą pagalbą, jei to naujoji vadovybė pageidaus.

Greta suvažiavimo vyko Chicagos Moterų Pagalbinio komiteto surengta iškiliųjų gydytojų žmonių dailės paroda, kurios dėl laiko stokos ir gausios programos nepavyko aplankyti, o kas blogiausia, tai mūsų suvažiavusios žmonos buvo paliktos be jokios globos ir programos. Niekas nepasirūpino joms transportacija parodą apžiūrėti. Taigi, ateity reikia sudaryti mūsų šeimoms atskiras programas ir ypač atkreipti dėmesį į jaunimą. Čia norėčiau paminėti Ohio Gydytojų draugijos pereinamųjų metų suvažiavimą, į kurią buvo pakviesta visa Ohio jaunuomenė ir užsiregistravę iš anksto buvo veltui pavaišinti vakariene. Ir to gražaus jaunimo labai daug atsirado. Tiesa, ir Chicagos bankete jaunimo buvo apstu, bet, berods, jiems reikėjo mokėti.

Kiek išvargę, kiek atsijauninę, kiek praeitį prisiminę ir pasibičiuliavę, grįžome prie savo tiesioginių pareigų. Iki pasimatymo Clevelande 1977.

**Dr. Henrikas Brazaitis**

## V. VOKIETIJA

Vokietijos Lietuvių Gydytojų klubo (VLGK) pirmininkas dr. Vytautas Bylaitis išsintinėjo kolegoms aplinkraštį, kuriame tarp kitko sakoma: "VLGK valdyba nusprendė taip pat šiais metais praveisti ir Vokietijos Lietuvių Gydytojų suvažiavimą birželio mėn. 15 d. Bonn-Bad Godesberge, Krikščionių Pabaltiečių Studentų rūmuose, Anna-berger str. 400, išreiškiant kaip solidarumo simbolį lietuviams gydytojams vakarų pasaulyje.

Turime bendrų profesinių ir tautinių interesų, kuriems reikėtų kiekvienam pasisakyti, ypatingai kas liečia Vokietijos lietuvių gydytojų veiklą"... Lauksime suvažiavimo aprašymo.

## VOKIETIJOS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ KLUBO STATUTAS

### I. Bendrieji nuostatai

#### 1. Vardas

Organizacija vardas. — Vokietijos Lietuvių Gydytojų Klubas, sutrumpintai VLGK.

#### 2. Tikslai

VLGK orientuojasi Pasaulio Sveikatos Organizacija, Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga ir Vokietijos Gydytojų Sąjunga.

Jos tikslai yra:

a. apjungti visus lietuvius bei artimai su lietuviais susigiminiavusius arba lietuviams palankiai nusiteikusius gydytojus bei gydytojas Vakarų Vokietijoje;

b. gvildinti medicinos, kultūros, socialines ir kitokias problemas aplamai ir specialiai iš lietuviško požiūrio;

c. savitarpinė narių parama bei informacija

d. padėti vienas kitam lietuvių tarpe įgyvendinti savo profesinius interesus;

e. bendradarbiauti su kitų tautų gydytojais, liečiant ir ginant savo profesinius siekimus;

f. palaikyti glaudžius ryšius su mūsų tautiečiais bei telkti jiems reikalingos pagalbos pagal mūsų profesinius patyrimus ir galimybes;

g. raginti ir remti lietuvišką jaunimą siekti medicinos ir kitų aukštųjų mokslų.

#### 3. Organai

a. Klubo narių suvažiavimas:

b. valdyba (pirmininkas ir išdininkas);

c. kontrolės komisija.

#### II. Nariai

1. Kiekvienas lietuvis, su lietuviams artimai susigiminiavęs arba lietuviams palankiai nusiteikęs gydytojas ir gydytoja gali būti pilnateisiu Klubo nariu.

2. Kiekvienas lietuvis medicinos studentas arba studentė gali būti kandidatas į Klubą.

### III. Visuotinis pilnateisių narių suvažiavimas

1. Visuotinis pilnateisių narių suvažiavimas yra vyriausias VLGK organas. Jis

a. nustato veiklos planą;

b. keičia ir papildo statutą;

c. nustato nario mokesčio dydį;

d. renka valdybą ir kontrolės komisiją.

2. Visuotinis pilnateisių narių suvažiavimas sušaukiamas ir atidaromas valdybos pirmininko ir toliau pravedamas iš suvažiavime tarpo rinkto prezidiumo.

3. Balsavimo teisę turi tik pilnateisiai nariai. Organų rinkimai, nutarimai ir šiaip balsavimai atliekami paprasta dalyvaujančių pilnateisių narių dauguma. VLGK statuto keitimas ar papildymas gali būti įvykdomas daugiau kaip pusės pilnateisių narių sprendimu.

### IV. VLGK Valdyba

1. Valdybą sudaro 2 pilnateisiai nariai, kurie pasiskirsto pirmininko ir išdininko pareigomis.

2. Valdybos posėdžius šaukia pirmininkas nerečiau kaip kas pusmetį.

3. Trims Klubo nariams pasiūlius ir dienotvarkę nurodžius, pirmininkas šaukia posėdį 4 savaitėms bėgyje.

4. Pirmininkui laikinai negalint eiti pareigų, jo pareigas eina išdininkas.

5. Valdybos nutarimai daromi vienbalsiai, nesusitarus šaukiamas visuotinis Klubo suvažiavimas vieno mėnesio bėgyje.

6. Valdybos posėdžiai protokoluojami. Protokolus pasirašo visi posėdžio dalyviai.

7. Valdybos pareigos yra:

a. vykdyti visuotinio pilnateisių narių suvažiavimo nutarimus,

b. tvirtinti įstojimo prašymus ir priimti naujus narius,

c. rūpintis VLGK lėšomis,

d. saugoti ir globoti Klubo turta bei bylas,

e. šaukti visuotinį narių susirinkimą nerečiau kaip vieną kartą metuose.

f. atlikti kitas statute numatytas pareigas.

## V. Kontrolės komisija

1. Kontrolės komisija susideda iš dviejų rinktų pilnateisių Klubo narių, kurie pasiskirsto pirmininko ir sekretoriaus pareigomis.

2. Kontrolės komisija, patikrinusi valdybos veiklą ir ūkinę atskaitomybę, praneša visuotiniam narių susirinkimui tikrinimo rezultatus.

## VI VLGK likvidavimas

1. VLGK likviduojama bent dviejų trečdalių visų pilnateisių narių dauguma.

## KANADA

Kanados Lietuvių Gydytojų draugijos susirinkimas įvyko š. m. balandžio 25 d. dr. J. ir A. Yčų namuose (Toronto). Dalyvavo apie 50 gydytojų. Dr. Khosid (neseniai imigravęs iš ok. Lietuvos), kalbėjo apie gydytojų darbo sąlygas Lietuvoje. Dalyvių buvo pritarta organizuoti sveikatos reikalais straipsnių seriją "Tėviškės Žiburiuose" (koordinuos dr. V. Kvedaras) Buvo paskirta 500 dol. Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresui (P. Amerikoje), išrinkti atstovai į PLGS suvažiavimą Chicagoje.

Dabartinę Kanados LG draugijos valdybą sudaro: dr. V. D. Kvedaras — pirm., dr. J. Yčas — vicepirm., dr. A. Kazlauskienė — sekr., dr. J. Uleckas — išd. ir dr. S. Kazlauskas — narys.

## ILLINOIS

1975 m. balandžio 26 d. įvyko ILG draugijos ir Moterų Pagalbinio vieneto susirinkimas Jaunimo centre. Programoje: Algio Juškio paskaita ir skaidrės "Ekspedicija pas Yanomano indėnus" ir dr. Kazio Ambrozaičio filmas — "Sun Valley žiemos seminaras". Prieš programą ir vakarienę buvo naujos valdybos rinkimai, pereitos valdybos darbų apžvalga ir kiti reikalai.

III. Liet. Gydytojų draugija, vadovaujama dr. Algio Pauliaus, buvo paskelbusi est-radinių dainų muzikos konkursą. Gauta per 20 kūrinių. Vertinimo komisiją sudarė: muz. Alvydas Vasaitis (pirm.), komp. Faustas Strolia (sekr.), muz. Alice Stephens, muz.

Balys Pakštas, rašyt. Aloyzas Baronas ir gydytojų atstovė dr. Alicija Ruibienė. Pirmoji premija nebuvo paskirta. Iš dviejų antrųjų premijų (po 300 dol.) vieną laimėjo Giedrė Gudauskienė už kūrinių "Gyvenimas pagunda" (žodžiai A. Karvelytės), kitą Jonas Zdanius už kūrinių "Gintarėlis". Trečiasias (taip pat dvi) premijas (po 200 dol.) laimėjo Bronius Jančys už kūrinių "Neužmiršk manęs" (žodžiai paties autoriaus) ir Almis Zdanius už "Aš nežinau" (žodžiai A. Karvelytės). Laimėtojus dr. A. Ruibienė pristatė PLG S-gos suvažiavimo metu, tik gaila, kad ne visi laureatai galėjo dalyvauti ir kad kūrinių nebuvo galima išgirsti.

Illinois Liet. Dantų Gydytojų sąjungos susirinkimas įvyko š. m. birželio 15 d. pirmininkės dr. A. Ruibienės namuose.

## NEW YORKAS

N. Y. ir N. J. dantų gydytojų draugijos susirinkimas įvyko š. m. gegužės 18 d. pas dr. Janiną Snieškienę. Dr. Antanas Snieška skaitė paskaitą apie kraujo spaudimą ir tuberkuliozę. Valdyba perrinkta ta pati, t. y.: dr. Janina Maurukienė, dr. Janina Snieškienė ir dr. Aldona Svalbonienė.

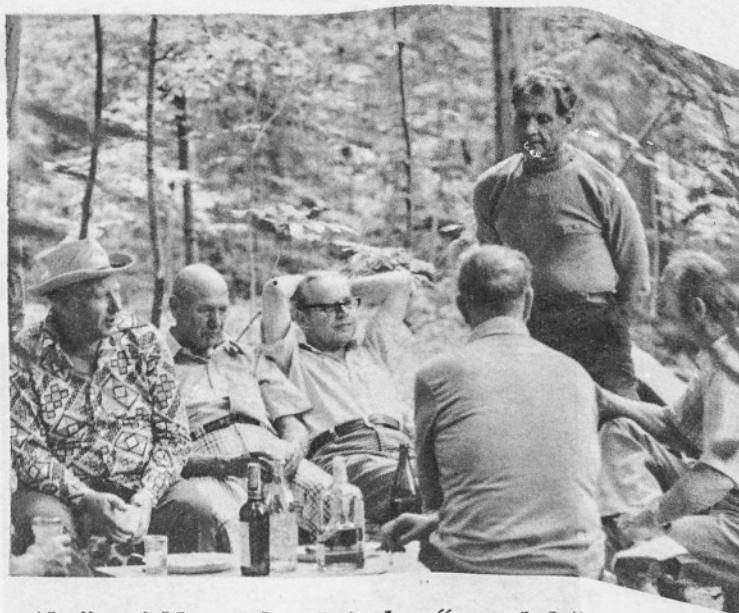
## Iš Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos Gyvenimo

1975 m. balandžio 5 d. Clevelando Lietuvių Namuose įvyko OLG draugijos (kartu su Clevelando inžinierių - architektų sąjungos skyriumi) tradicinis pavasario balius. Nemažas būrys dalyvavo jaunosios kartos profesionalų. Programą atliko poetas humoristas A. Gustaitis. Pelnas paskirtas Clevelando lituanistinėms mokykloms paremti (sveikintinas Ohio profesionalų platus žvilgsnis). Vaisės pradėjo dr. D. Degesys. Pavasariška nuotaika vyravo pobūvyje, bet papildomai nuotraukų pasigendame.

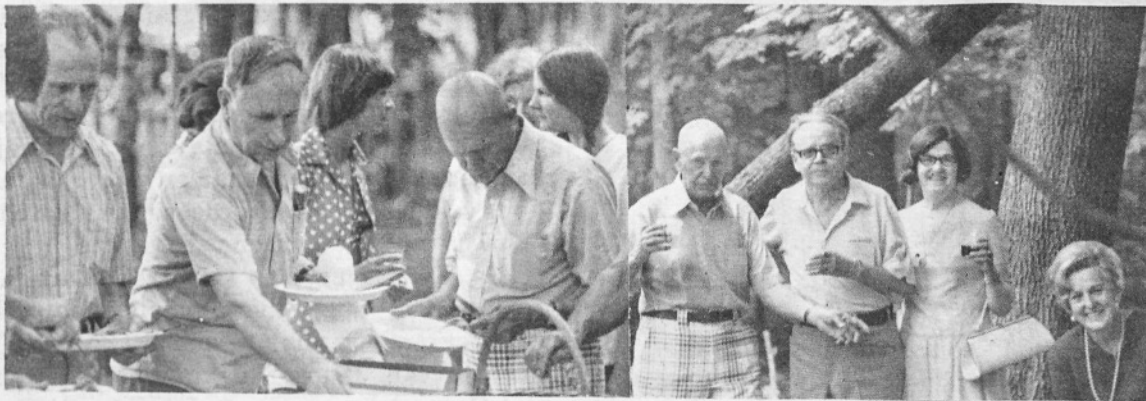
Birželio mėnesio 22 dieną gražus būrys Ohio lietuvių gydytojų su šeimomis atsilankė į daktaro Alfonso ir K. Martų sodybą popiečiui praleisti. Dr. A. ir K. Martai praėjusiais metais persikėlė iš Clevelando į priemiestį (Chesterland), kur įsigijo didesnę plotą žemės su mišku. Miško medžių paunksmėje malšinant troškulį ir alkį, buvo praleistas gražus sekmačdienio popietis. Šia proga

buvo aptarta kai kurie bėgamieji Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos reikalai. Ta pačia proga Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos pirmininkas dr. Danielius Degėsys pristatė naują Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos valdybą, jos pirmininką dr. J. Balčiūną, vicepirmininką dr. Juozą Skrinską ir sekretorių - išdininką — dr. Juozą Šontą. Taip pat buvo pranešta, kad sekantis Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos suvažiavimas įvyks 1977 metais Darbo dienos savaitgalyje, Clevelando Lietuvių Namuose; gi Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos metinis susirinkimas įvyks šių metų spalio mėnesio 18 dieną irgi Clevelando Lietuvių Namuose. Daktaras Degėsys kvietė ir ragino kolegas gausiai dalyvauti metiniame susirinkime ir taip pat priminė, kad ypatingai yra kviečiamas jaunimas kuriam yra numatyta speciali programa.

Prieš išsiskirstant buvo padėkota daktarui A. ir K. Martams už vietovę ir vaisių rengėjoms, Moterų pagalbinio vieneto vadovėms Birutei Skrinskienei ir B. Balčiūnienei už geras vaišes.



*Abejingai klauso dr. Skrinskos "pamokslo": dr. J. Stankaitis, dr. J. Balčiūnas, dr. A. Savičiūnas, dr. Skrinska, dr. V. Maurutis ir (nuogaž atsukęs) dr. F. Mickevičius...*



*Skubame vaišintis. Iš kairės: Dr. V. Maurutis, dr. F. Mickevičius, odontologijos studentė Roma Degėšienė, dr. J. Balčiūnas, Rūta Skrinskaitė.*

*Užklupti miške: dr. J. Balčiūnas, dr. A. Savičiūnas, dr. Stungienė ir I. Stankaitienė.*



*Ponios "posėdžiauja": Iš kairės: R. Ramanauskienė, B. Skrinskienė, E. Aželienė, B. Balčiūniene ir B. Šontienė.*



*Ponia Sviderskienė dalinasi įspūdžiais su ponia Aželiene.*

# ATŽALYNAS

## DR. BIRUTĖ BALČIŪNAITĖ

Birutė Antonia Balčiūnaitė, dr. Jurgio ir Bronės Balčiūnų duktė, šių metų gegužės 15 d. gavo dantų gydytojos diplomą iš Case Western Reserve School of Dentistry Cleveland, Ohio.



*Dr. Birutė Balčiūnaitė*

Pradžios ir vidurinį mokslą baigė St. Joseph School Dover Ohio. Bachelor of Science įsigijo Notre Dame College Cleveland, Ohio. Mokslo metais priklausė National Honor Society. Buvo aktyvi moksleivių ateitininkų, vėliau studentų ir "Giedros" korp. narė. Studentaudama šoko tautinių šokių "Grandinėlės" grupėje. Šį pavasarį įstojo į at-kų Korp. "Gają".

Studijuodama odontologiją, buvo viena iš pirmaujančių studentų, priklausė Alpha-Omega fraternity ir pagelbėdavo silpnesniems studentams (tutoring program).

I-siais mokslo metais buvo ir šios mokyklos studentų atstovybės sekretorė.

Baigė 4-rių metų studijas su šiais atsižymėjimais: 1) išrinkta į Omicron Kappa Upsilon Honor Society už akademinį pažangumą, 2) gavo Recognition Plague of the

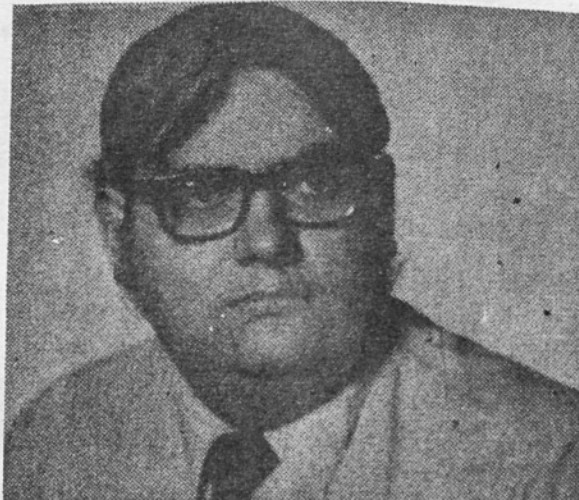
International College of Dentists, būdama išrinkta savo kolegų už didžiausią profesinę pažangą eilėj keturių studijų metų, 3) award of the Wives Club, Omega Chapter of the Alpha Omega Fraternity už pažangumą Periodontics srityje, 4) Kiwanis Club award for Academic excellence and leadership.

Trečiaisiais mokslo metais laimėjo U. S. Navy Health Professions stipendiją ir liepos 14 d. išvažiuoja dirbti U. S. Navy Dental Regional Center Washingtona, D. C., kaip dantų gydytoja, leitenantės laipsniu.

Birželio 1 dieną gausus būrys giminių ir artimųjų susirinko tėvelių suruoštose vaišėse Strasburg, Ohio pagerbti naujos daktarės. Linkime jaunai daktarei sėkmės darbe ir gyvenime.

**Dr. Kazimieras Snieška** (dr. Antano ir dr. Janinos Snieškų sūnus, gyv. New Yorke), išlaikė medicinos mokslų egzaminus ir įgijo teisę verstis gydytojo praktiką. Naujasis daktaras gimė 1947 m. Augsburgėje, V. Vokietijoje. Medicinos mokslus baigė Universitas Antonoma de Guadalajara, Meksikoje. Žada specializuotis vidaus ligų srity. Jis tautinių šokių šokėjas, akordeonistas, filatelistas, dalyvauja lietuviškame gyvenime.

**Dr. Vydas Gureckas** (Montreal, Canada), gimęs 1950 m., išlaikė gydytojo laipsniui gauti egzaminus. Jis yra sūnus Leono ir Olgos Gureckų. Jaunasis daktaras dirba Montreal General ligoninėje. Žada atidaryti savo kabineta.



*Dr. Vydas Gureckas*



**Dr. Albertas Juodis** baigė Buenos Aires medicinos fakultetą ir dirba Ferrovario ligoninėje.



*Dr. Albertas Juodis*

**Dr. Vytautas Šemoga** (Dr. Jono ir Marijos Šemogų sūnus), Montrealyje, Kanada baigė medicinos mokslus McGill universitete.

**Dr. Viktoras Kuraitis** (St. Catherines, Ont., Canada) šiais metais baigė medicinos mokslus.

**Dr. Vileta Fakauskaitė** (Hamilton, Ont. Kanada) gavo gydytojos laipsnį.

Visiems jaunesiems kolegoms linkime sėkmės profesiniame darbe. Neužmirškite, kad esate lietuviai!

**Gedas Grinis** (Dr. Gedo ir Aldonos sūnus) studijuoja "pre-medical" Loyolos universitete, Chicagoje. Jis vasaros semestru išvyko į Astor College, The Middlesex Medical School, London, Anglijoje.

**Phillip Palutis**, dr. Stasio Palutisio (Riverside, Ill.) sūnus, baigė paruošiamąjį medicinos kursą (premedical) Loyolos universitete.

**Roma Jasinevičiūtė-Degesenė** eina prie pabaigos odontologijos studijose (Case Western Reserve School of Dentistry). Š. m. balandžio 11-19 d. ji dalyvavo International Asso. of Dental Research suvažiavime Londone, Anglijoje.

Ohio Lietuvių Gydytojų draugija džiaugiasi "Atžalynu". Štai 5 medicinos studentai, kurie žada papildyti mūsų eiles:

**Rimas Maurukas**, baigęs Ohio valst. un-tą bakalauro laipsniu iš chemijos, priimtas į Ohio State Medical School, pradeda mokslą liepos 1.

**Viktoras Čeičys**, daktarų Elenos ir Viktoro Čeičių, sūnus, jau paskutinius metus studijuoja Clevelande, Case-Western Reserve Medical School.

**Algirdas Julius Skrinskai**, Birutės ir daktaro Juozo Skrinskų sūnus, baigęs Massachusetts Institute of Technology bakalauro laipsniu (B.S.) chemiją, priimtas į Ohio State Medical School Columbus, Ohio ir pradeda mokslą liepos 1.

**Algis Paulius Trimakas**, baigęs Columbia universitetą BA laipsniu iš chemijos summa cum laude, priimtas į Phi Beta Kappa, pradeda studijas John Hopkins University Medical School, Baltimorėje, Md.

**Gintaras E. Degesys**, baigęs Kenyon College magna cum laude chemiją, pradeda studijas Cincinnati medicinos mokykloje.

**Neatsilieka ir merginos**, būtent, **Dana Gaižutytė** priimta į School of Dentistry, Case Western Reserve University, Cleveland, Ohio, Linkime "Atžalynui" sėkmės!



*Rimas Maurukas*



*Algirdas J. Skrinskai*



*Algis P. Trimakas*



*Gintaras E. Degesys*

# IN MEMORIAM

## A. A. Dr. Nina Kriaučeliūnaitė

Po trumpos ir varginančios vėžio ligos 1975 balandžio mėn. 25 d. iš mūsų tarpo atsiskyrė akušerė-ginekologė dr. Nina Kriaučeliūnaitė. Palaidota 1975 m. balandžio mėn. 30 d. Šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje.



A. a. dr. Nina Kriaučeliūnaitė

Dr. Nina Kriaučeliūnaitė buvo gimusi 1922 m. balandžio mėn. 30 d. Žynių kaime, Žaliosios valsčiuje, Vilkaviškio apskrityje, pavyzdingų ūkininkų Kriaučeliūnų šeimoje.

Baigusi Vilkaviškio gimnaziją, 1941 m. pradėjo medicinos studijas Kauno universitete. Jas baigė Hamburge 1948 m., įsigydama medicinos daktarės diplomą. Jau nuo studijų laikų domėjosi akušerija ir ginekolo-



gija. 1949 m. drauge su tėveliais ir broliu dr. Leonu Kriaučeliūnu emigravo į JAV ir, trumpą laiką pagyvenusi Waterbury, atliko internšipą Rochester'io ligoninėje.

Kai 1950 m. pradėjau rezidentūrą patologijos specialybėje, Čikagos Augustanos ligoninėje, Dr. W. Brown, tos ligoninės akušerijos skyriaus vedėjas, mane supažindino su Dr. Kraucel (dr. Nina Kriaučeliūnaite) ir, kreipdamasis į tos pačios ligoninės patologą Dr. G. Milles, padarė sekančią pastabą: "Dr. Kraucel is an excellent resident, most dependable. We are very glad to have her". Panašias pastabas girdėjau beveik kiekvieną savaitę iš Augustanos ligoninės kolegų. Vyresnieji gydytojai, patirdami iš kolegės Ninos nepaprastą stropumą ir atsakomybę, visi be išimties palikdavo jos globoje savo pacientes, daugumoje gimdyves. Dr. N. Kriaučeliūnaitės rankose gimdyvių skausmai mažėdavo, vien tik ją pamačius visuomet besišypsančią ir kiekvienu momentu norinčią padėti. Kai turėdamas minutę laiko užsukdavau į akušerinį skyrių, dažnai rasdavau ją apsupatą jaunų gydytojų, rezidentų ir seselių, besidalinančią savo patirtimi. Be dr. Kriaučeliūnaitės ir manęs Augustanos ligoninėje daugiau lietuvių gydytojų nebuvo ir dėl to malonu buvo girdėti apie lietuvaite kolegę tiek gero iš amerikiečių gydytojų tarpo. Kai po kelerių metų išsiskyreme, nenustebau, kai sužinojau, kad dr. W. Brown, Illinois u-to ginekologijos profesorius, pakvietė dr. Niną Kriaučeliūnaitę į jo vadovaujamą akušerinę grupę.

Po kelerių metų mūsų profesiniai keliai vėl susitiko. Dr. Kriaučeliūnaitė, domėdamasi cito patologija, buvo surinkusi Kankakee valstybinėje ligoninėje labai įdomią medžiagą apie cervikalinį vėžį psichiatrinių pacien-

čių tarpė. Tuo metu aš taip pat domėjausi vėžio cito-patologija. Prisimenu vieną kartą kolegė Nina man atvežė savo rankraštį apie cervikalinį vėžį ir paprašė jį perskaityti ir išreikšti savo nuomonę. Perskaitęs perdaviau savo cito patologijos mokytojai dr. E. Mc Grew, kuri buvo nustebinta tokiu kruopščiu darbu ir patarė jį atiduoti į citologijos žurnalą. Įdomu, kad tuo metu Dr. Kriaučeliūnaitė galvojo pereiti iš akušerijos-ginekologijos į patologijos-citologijos specialybę. Matydamas jos klinikinį sugebėjimą, bandžiau perkalbėti ir patariau pasilikti pamėgtoje akušerijos-ginekologijos specialybėje. Tur būt, neapsiriksiu, kad antras dešimtmetis buvo kolegės Ninos naujų kelių ieškojimo dešimtmetis. Ji tuo metu domėjosi ne tik akušerija-ginekologija, bet taip pat patologija, citologija, psichiatrija, nekaltant jau apie poeziją, dailę ir gėlininkystę. Kiek žinau, savo poezijos niekur nespausdino ir viešai neskaitė, bet jos paveiksiai pasižymėjo originalumu ir jausmine ekspresija. Labiausiai man patiko jos gyvenamo namo gėlių darželis, kuriam lygų vargu buvo galima užtikti lietuviškame Marquette Parke.

Man buvo malonu, kad kolegė Kriaučeliūnaitė po kelerių profesinio ieškojimo metų sugrįžo atgal į ginekologinę praktiką, kurią turėjo nutraukti dėl nepagydomos vėžio ligos. Šalia akušerinio darbo taip pat domėjosi vėžio ligomis ypatingai gimdos vėžiu. Nemažą skaičių savo pacienčių, sergančių vėžiu, pagydydavo, nustatydama ankstyvą vėžio diagnozę.

Deja, dr. Nina didele laime savo asmeniškame gyvenime negalėjo pasidžiaugti. Per ankstyva mirtis nutraukė jos produktyvų profesinį gyvenimą.

Dr. Nina Kriaučeliūnaitė buvo palaidota Šv. Kazimiero kapinėse be ilgų atsisveikinimo žodžių. Atsisveikino nuliūdusi šeima, draugai, kolegos gydytojai, gydytojos ir gausus būrys dr. Ninos pacienčių, kurias ji ne tik gydydavo, guosdavo bet ir savo mašina į lignonę nuveždavo.

Už profesines paslaugas dr. Kriaučeliūnaitė dažnai atlyginimo neimdavo ir paklausta atsakydavo: pirmiausia mieloji pasveik, o paskui žiūrėsime. Tuo paprastai honoraro reikalai ir pasibaigdavo.

1975 m. balandžio 30 d. (dr. Ninos gimimo diena) labai ilga mašinų virtinė lydėjo

dr. Niną iš koplyčios ir bažnyčios į Šv. Kazimiero kapines. Marquette Parko lietuviai buvo nustebinti palydos gausumu, bet vargu ar buvo nustebintos dr. Ninos pacientės, kurios sudarė šių laidotuvių virtinėje nemažą skaičių.

Kapinėse kolegų ir kolegijų vardu atsisveikino dr. Alė Ruibienė, Illinois Lietuvių Gydytojų draugijos pirmininkė, prisimindama dr. Kriaučeliūnaitės meilę savo profesijai ir savo pacientėms.

Tegul būna man leista, buvusiam dr. Ninos Kriaučeliūnaitės draugui, bendradarbiui ir kolegai, šį nekorlogą užbaigti jauno ir anksti iš mūsų tarpo atsiskyrusio poeto Algimanto Mackaus eilėmis:

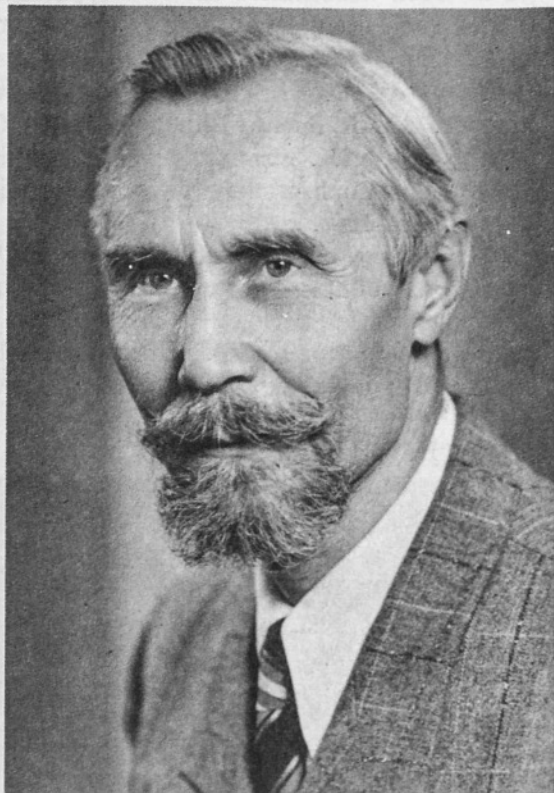
“Į avilį nebelėk,  
medaus nebenešk,  
bitele pilkoji...  
Valandėlę gyvenk  
ir ramios tau mirties,  
bitele pilkoji”.

Dr. Jonas Valaitis

### A. a. Dr. Feliksą Prosevičių amžinybėn palydėjus

Vėl vienas iš mūsų mažos Medellino lietuvių kolonijos š. m. gegužės mėn. 29 dieną iškeliavo negrįžtamai. Apie šią kilnią asmenybę, jo ilgą, bet našų gyvenimą yra daug kas gražaus ir pamokinančio, ypač mūsų jaunosioms kartoms, parašyti.

Dr. F. Prosevičius gimė 1884 m. sausio 11 d. Levaniškės dvarelyje prie Krekenavos. Medicinos mokslus studijavo Maskvoje ir juos baigė 1912 metais. Kaip jaunas gydytojas, tuometinės Rusijos valdžios buvo siuntinėjamas įvairioms sveikatos pareigoms provincijose. Tenai jis veda ir, atsikūrus Lietuvai, 1920 m. su savo žmona Joana grįžta Lietuvon ir pastoviau įsikuria Tauragėje, kur ilgus metus išdirba, kaip Tauragės apskrities gydytojas. Kaip malonus, sąžiningas ir visa savo širdimi atsidavęs žmogus, buvo labai savo pacientų mylimas ir gerbiamas. Dr. Prosevičius per ilgą savo gyvenimą kaip medikas nežinojo žodžio — negaliu ar laiko neturiu. Visada buvo pasiruošęs padėti sergančiam, lygiai vargšui ar turtuoliui, kuo greičiausiai ir kuo geriausiai, ne-



*A. a. dr. Feliksas Prosevičius*

žiūrint laiko, oro ar toumo. Tai buvo tikras pareigos žmogus.

Okupavus Lietuvą, 1944 m. rudenį daktaras su savo šeima pasitraukia į Vokietiją ir pastoviau įsikuria Pfullingen prie Reutlingeno. Čia man ir tenka su juo asmeniškai susipažinti, dažnai su juo susitikti ir ne tik jį, bet ir visą jo šeimą pažinti. Tuo metu teko kartu su daktaru dirbti prie UNRROS ir IRO. Jis kaip stovyklos gydytojas, aš kaip dantų gydytoja. Darbe buvo labai punktualus, malonus su pacientais, džentelmenas su draugais ir pažįstamais. Visada buvo malonu susitikti dr. Prosevičių dėl jo giedrios nuotaikos. Iš jo lūpų aš niekada nesu girdėjusi nusiskundimų. Jis neatsisakydavo ir kitų jam uždėdamų pareigų prisiimti. Ilgą laiką jis dirbo Raudonajame Kryžiuje. Ir čia jam užtekėjo kantrybės ir laiko spręsti įvairius pabėgėlių prašymus ar dalinti maistą. Jo sąžiningumas buvo stebėtinas, reikėdavo tik į jį pasižiūrėti, sveriant maisto produktus ar juos dalinant.

1948 m. palieku dr. Prosevičių Pfullin-

gene ir išvažiuoju su savo šeima į Medeliną —Kolumbiją. Po pusantrų metų, t. y. 1950 m. jis su žmona jau atsiranda pas mus. Pradžioj, kol susiras sau tinkamą butą, apsigyvena pas mus. Ir čia vėl tas pats dr. Prosevičius: giedrios nuotaikos, gražių planų ir projektų naujoje savo tėvynėje. Jis nesibaimina dėl įsikūrimo sunkumų, bet, kaip giliai tikintis katalikas, pasitiki Dievo pagalba ir savo visur turėta laime, nors metų našta jau geroka. Ir tikrai, greitai ir gražiai jiedu Medelline įsikuria. Jo baigimo diplomą Sveikatos ministerija pripažįsta ir jam suteikia teisę verstis medicinos praktika. Jo žmona atidaro savo nuosavą grožio saloną, o jis pradeda dirbti Ligonijų Kasose ir atliekamu laiku verčiasi privačia praktika. Ir tik reikėjo stebėtis, kaip greitai jį ne tik lietuviai, bet ir kolumbiečiai pamilo. Vieni dėl jo sąžiningumo, kiti dėl jo džentelmeniškumo, tretį dėl jo malonaus, švelnaus būdo. Apie jo šeimą susidarė gražus būrelis jo nuolatinių draugų. Ir labai malonu būdavo praleisti daktaro šeimoje keletą valandų, ypač ponios Prosevičienės, jau iš Lietuvos žinomos, savo dideliu vaišingumu, jos suruoštos vaišės ar jų šeimos šventės.

Atrodė, kad Medelline daktaras su žmona buvo patenkinti ir laimingi. Abu darbavosi savo pamėgtoje srityje. Visur juos matydavai kartu: Lietuviškose pamaldose, susirinkimuose, minėjimuose ar šventėse. Čia jau daktarui, kaip geram lietuviui ir katalikui, buvo pareiga būt, ir jis būdavo visada ir dalyvaudavo visur ligi pat savo mirties. Ir tai turėtų būt pavyzdžiu mūsų jaunosioms kartoms. Be tiesioginių savo pareigų, eilę metų eina įvairias pareigas LB Medellino apylinkės valdybose, prisideda prie įvairių bazarų suruošimo ir aukų rinkimo. Vienais metais pats suorganizavo Vasario 16 gimnazijos šalpos ratelį ir jam vadovavo. Taip gražiai jam čia besidarbuojant, jo giedrią nuotaiką pridengia liūdesio šešėliai — 1962 m. miršta jo žmona. Jis pasilieka vienas, bet darbas Ligonijų Kasose, bendradarbiai ir lietuviai dalinai užpildo jam jo žmonos paliktą tuštumą. Daktaras pergyvena, bet vis savo gyvenimą tvarkosi taip, kad dar vis jam jis duotų šiokių tokių džiaugsmą. Apie 20 m. išdirbęs Ligonijų Kasose, atleidžiamas į pensiją. Ir šiuo laiku, jam tenka daug pergyvent, nes tris kartus susilaužo kojas, ilgai guli ligo-

ninėje, bet vis išėjęs iš jos, savo gero ūpo nepraranda. Ir nors sunkiai bevaikščiodamas, bet vis Lietuvių centre įvairiom progom ir šventėm pasirodo. Štai jau daktarui sueina 90 metų amžiaus. Jis yra pagerbiamas savo bendradarbių kolumbiečių. Kada jį paskutiniu metu aplankydavau, nesiskųsdavo, bet matydavau, kad jo sveikata eina blogyn. Vis prašydavo paskaityt laikraščius, nes akys buvo susilpnėjusios. Domėjosi visu kuo ir atmintį turėjo puikią iki pat savo mirties. Paskutiniaisiais metais labai greit ir dažnai gaudavo bronchitą ir plaučių uždegimą, ir nuo jo jis ir mirė Ligonių Kasų ligoninėje.

Jis buvo pašarvotas Lietuvių centre ir sekančią dieną po lietuviškų šv. Mišių ir maldų iš lietuviškos Šiluvos koplyčios buvo nulydėtas į šv. Petro kapines, kur ir jo žmona yra palaidota. Prie dr. Prosevičiaus kapo susirinkę kolumbiečiai Medellino lietuviai su kun. Tamošiūnu ir kun. Barčaičiu atsisveikino su savo mielu daktaru, sugiedodami jam "Marija, Marija" ir Lietuvos himną.

Nebegrįžai, mūsų mielas daktare, į savo taip pamiltą Lietuvą, prašei palaidoti šalia savo mielos žmonos su lietuviškomis, katalikiškoms apeigoms. Tavo norą išpildėm, bet Tavęs dar ilgai negalėsime užmiršti, nes mums, pasilikusiems, buvai visada nuoširdus draugas ne tik džiaugsme, bet ir nelaimėse.

**Dr. P. Totoraitienė**

### **Prof. dr. B. Abraičiui mirus**

Iš ok. Lietuvos pasiekė žinia, kad birželio 20 dieną laidojamas a. a. prof. dr. Blažiejus Abraitis. Ne vienam jis prisimintinas kaip kolega, korporantas ar mokytojas. Vieniems jis tvirtų principų vyras, kitiems — mokėjęs prisitaikyti sąlygoms. Esant laisvėje, neįmanoma teisti tų, kurie gyvena ar gyveno vergijoje, kur ne tik paties gyvybė, bet ir darbas savo kraštui surišti su pataikavimu pavergėjui, nusilenkimu šėtonui.

Blažiejus Abraitis gimė 1899 m. rugpiūčio 16 d. Tupikuose, Šakių apskr. 1933 metais baigė Vvtauto Didžiojo universitete medicinos studijas. Į privačią praktiką nėjo, bet pasiliko medicinos fakultete embriologijos ir histologijos katedros asistentu.

Kaip gabus ir daug žadantis mokslininkas ir mokytojas, 1936 m. Medicinos fakulteto tarybos siunčiamas į Prahos universitetą (Čekoslovakijoje) studijoms pagilinti. Po poros metų (1938) VDU labai gerai apgina disertaciją daktaro laipsniui įgyti. 1939 m. parašo habilitacijos darbą, gauna docento vardą ir tampa histologijos-embriologijos katedros vedėju. Profesoriaus titulą gauna 1941 m. 1944-46 m. dirba Kauno universitete Medicinos fakulteto dekanu pavaduotoju, vėliau dekanu. 1947 m. patvirtinamas Kauno universiteto prorektorium. 1951 m. perorganizavus Kauno universitetą, prof.



*A. a. prof. dr. Blažiejus Abraitis*

Abraitis dirbo dekanu, o nuo 1958 m. Kauno Medicinos instituto prorektorium mokslo reikalams.

Prof. Abraitis parašė apie 40 mokslinių darbų. Iš tų darbų pažymėtini: "Žmogaus odos struktūros skirtumas kai kuriose kūno paviršiaus vietose (1939)", "Žmogaus embriologijos vadovėlis" (1942, 1962), "Ogano-

genezė" (1974), "Histilogijos kursas (schemomis)" ir k. Jis verčia ir iš kitų kalbų histologijos vadovėlius.

Abraitis įsteigė ok. Lietuvos anatomų, histologų ir embriologų draugiją. Apdovano-tas ordiniais, garbės raštais bei premijomis. Norėčiau prisiminti prof. dr. B. Abraitį kaip mokytoją ir žmogų. Kuriems teko klausyti jo paskaitų, galėtume paliudyti, kad tai buvo tikrai gabus, sistematingas mokytojas. Darrant paskaitų užrašus, beveik neįmanoma būdavo rasti žodžių, kuriuos galima būtų iš-leisti. Kiekvienas žodis būdavo reikalingas ir nepakeičiamas. Kas nesižavėdavo jo spalvo-tais piešiniais lentoje! Jo balso tembras vi-sada ramus, bet nenuobodus.

Man teko pradėti studijas 1940 m. t. y. kada pirmoji rusų okupacija uždėjo savo vergijos leteną mūsų kraštui. Laisvoje Lie-tuvoje veikusios studentų korporacijos už-daromos, Ateitininkų studentų korporacija "Gaja" išeina į pogrindį. Pogrindžio "Gaja" veikia mažais būreliais (3-4 nariai), kurie turi savo globėją. Kaip tik teko būti prof. dr. B. Abraičio globotiniu, todėl teko ne kar-tą lankytis jo namuose. Ir koks būdavo su-stiprinimas girdėti jo paguodžiančius ir stip-rinančius žodžius! Teko matyti jo ramų, su-gyvenamą būdą, bet tvirtus principus ir mei-lę savo kraštui ir žmonėms. Ta pačia proga norėčiau prisiminti kitą mokytoją, aukštą pareigūną pirmosios rusų okupacijos metu, t. y. dr. A. Garmų. Kai 1941 m. pavasariop nuėjau laikyti biologijos egzaminų, pabaigoj jis paklausė: "Ar priklausėi kuriai organi-zacijai, būdamas gimnazijoje"? Toks paklau-simas ne tik nustebino, kiek pribloškė mane. Meluoti nebuvo kaip, nes universiteto an-ketoje buvo teisybė pasakyta. Nors galvo-jau, kad šiuo atsakymu mano medicinos stu-dijos ir pasibaigs, vis dėlto atsakiau: "Atei-tininkams". "Gerai!" — atsakė dr. Garmus. Pasirašęs knygutę, paspaudė ranką ir dar pridėjo: "Laikykis kuo esi". To žodžio "ge-rai" "Liaudies seimo" atstovo okupacijos metu negalėjau niekuomet užmiršti, nes jis atvėrė dr. Garmaus pasaulį labiau negu il-giausia biografija. Tai buvo daugiau, negu bet koks paskatinimas. Toks vienas žodis jaunam žmogui duoda tiek šviesos suprasti bet kokius veidmainiškus žodžius iš estra-dos. Dr. A. Garmus prieš 20 metų mirė tremtyje.

Grijtant prie prof. dr. Abraičio, reikėtų prisiminti, kiek liaupsinimų jis yra pasakęs okupantui (nors mylėjo tik savo tėvynę), kiek antireliginių kalbų iškalbėjęs (nors bu-vo užgrūdintas ateitininkas nuo pat jaunys-tės). Bet kur nors, kam nors pasakytas žo-dis panašus į to dr. Garmaus "gerai", gal ne vieną jaunuolį padarė tvirtu kovotoju te-roro dienoje, geru darbininku savo paverg-tai tėvynei. Gal ne vienu žodžiu (slaptai ar dviprasmiškai išartu) Abraitis paneigė vis-ką, ką jis turėjo kalbėti okupanto garbini-mui iš estrados. Būtų neįmanoma teisti tų, kurių gyvenimo sąlygų nežinome.

Lietuva neteko gabaus, darbštaus moks-lininko ir mokytojo. Te Visagalis jam bū-na teisus.

**Dr. Kazys Pemkus**

#### A. A. DR. JONAS LAURUŠONIS

1975 m. gegužės 9 d. mirė dr. Jonas Laurušonis (61 m.). Gimęs Amerikoje (Ba-yyonne, N. J.), gyveno Gibbstown, N. J., kur vertėsi gydytojo praktika, priklausė ke-lioms ligoninėms.

Dr. Laurušonis tarnavo kariuomenėje majoru, Armored Division, medicinos korpe. Vadovavo Gloucester apskrities gydytojų są-jungai. Velionis paliko žmoną Edną (Mar-čiauskaitę), dukrą, sūnus ir tėvus. Palaidotas Eglington katalikų kapinėse.

#### P.L.G.S. nuoširdžiai užjaučia:

**Dr. Zigmą Brinkį** (Los Angeles, Calif.) ir kitus artimuosius, jo tėvui Petruui Brinkuii Lietuvoje mirus.

**Ponią Baltrukėniene** (Akron, Ohio), vy-rą **dr. Adolfą** ir šeimą, jos motinai Domi-celei Grigienei mirus.

**Stasę Pauteniene**, jos vyrą **dr. Algį** ir ki-tus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame jos broliui Jonui Klimui mirus.



## Korporacijos "Fraternitas Lithuanica" ir "Patria" susijungė

1975 m. gegužės 25 d. Čikagoje, Jaunimo centro salėje įvyko bendras visuotinis "Fraternitas Lithuanica" ir "Patria" korporacijų narių susirinkimas su bendrais pusryčiais. Čia korporacijos susijungė bendrai veiklai, bet paliko abu vardus. Susirinkimui vadovavo dr. V. Tauras, o sekretoriavo dr. J. Kriaučiūnas.



Kai "Fraternitas Lithuanica" paviliojo "Patria": dr. V. Tauras ir dr. E. Giedraitienė.  
Nuotr. A. Gulbinsko

Į "Patria" buvo priimta nauja sesė dr. Milda Trimakas. Buvo aptartas reikalas pagyvinti veiklą ir stengtis įtraukti nariais studijuojančius mediciną ir odontologiją.

Susirinkimas prisiminė ir pagerbė pastaraisiais dvejais metais mirusius korp. narius: dr. Petrą Baublį (Lietuvoje), dr. Leonardą Plechavičių, dr. Balį Matulionį ir kitus. Dr. B. Matulioniui mirus, jo šeimos nariai įsteigė Balo Matulionio fondą, prašydami jo draugus ir visuomenę prie jo prisidėti. Fraternitiečiai remia šį fondą. Fondo surinktos lėšos bus panaudotos Balo Matulionio vardui įamžinti, tampant jam mecenatu išleidžiant "Lietuvos medicinos istoriją". Fondo globėjas dr. H. Brazaitis Clevelande. "Patria" čia pat paskyrė 100 dol. šiam fondui.

Komunistų nužudyti 1941 m. korp. nariai dr. J. Žemgulis, dr. S. Mačiulis ir dr. A. Gudonis stengiamasi įamžinti dokumentuotu veikalu anglų kalba, primenant jų tragediją pasauliui. Dr. V. Paprockas renka tam reikalui medžiagą. Jis išdrįso kreiptis net į Sovietų Rusijos atstovybę Vašingtone, prašydamas duomenų: kodėl tie gydytojai buvo nužudyti, kas juos nužudė, ar tie žudikai buvo nubausti ir t. t. Jokio atsakymo negavo. Duomenų gaunama kitais šaltiniais.

Korporacijoms vadovauti sekantiems dviem metams išrinkti: valdybon: dr. V. Tauras, dr. M. Vygantas, dr. A. Garūnas, dr. E. Giedraitienė ir dr. Janušonienė; Revizijos komisijon: dr. F. Kaunas, dr. Jucas ir dr. O. Mironaitė; Garbės teisman: dr. V. Raslavičius dr. A. Taurienė ir dr. J. Kriaučiūnas. **J. K.**



Korp! "Fraternitas Lithuanica" ir "Patria" 1975 m. gegužės 25 d. išrinkta Centrinė valdyba. Iš k. į d.: dr. M. Vygantas — vicepirm., dr. V. Tauras — pirm., dr. E. Gied-

raitienė — vicepirm., dr. A. Garūnas — išd. sekr. Nuotraukoje nėra valdybos narės dr. P. Janušonienės.

## GAJA atgimsta

Gaja vis gyva ir gaji, ji net atjaunėja! Gaja pereito Pasaulio Lietuvių Gydytojų suvažiavimo Chicagoje metu atkūrė savo studentų korporaciją. Dabar turime ne vien tik filisterius — gydytojus, bet ir jaunų, pajėgių studentų ir doktorantų būrį. Tas būrys žada Gajai skaisčią ateitį ir nemirtingumą ateinančiuose dešimtmečiuose.

Iškilmingo susirinkimo metu per minėtąjį suvažiavimą Gajos vėliavai priesaiką davė septyni naujosios studentų korporacijos nariai: stud. med. Antanas Razma, stud. med. J. Lieponis, stud. farm. R. Šilkaitis, dantų gydytoja B. Balčiūnaitė, stud. odont. Ir. Skiriūtė, dantų gyd. L. Kriaučiūnaitė-Thurf ir stud. med. L. Sidrys.

Priesaiką priėmė, Gajos pirmininko pakviesti, prof. dr. Juozas Meškauskas ir dantų gyd. Majauskienė. Pirmininkas dr. J. Juzevičius gražiu žodžiu pirmas naująją korporacijos atžalą pasveikino ir nurodė veiklos gaires.

Jautriame žodyje prof. Meškauskas pa-

lygino senųjų gajininkų nuveiktus darbus ir nueitą kelią ir linkėjo naujai studentų Gajos korporacijai senųjų garsą pralenkti. Jis taip pat priminė jaunesiems, jog gajininko galutinis tikslas — pagalba jų pačių tautiečiams, broliams lietuviams, kuriems Gaja ragina tarnauti su pasiaukojimo dvasia ir be asmeninio pelno siekimo.

Korporacijon (gydytojų) taip pat įstojo naujas "paaugęs" gydytojas; tai Amerikoje gimęs, bet puikus lietuvis, dr. J. Valantiejus. Jis praktikuoja Harbert, Michigan, o gyvena New Buffalo apylinkėje. Dr. Valantiejus yra daug nusipelnęs medicinos misijoje, ypačiai Haiti salos vargšų tarpe.

Ateitininkų Federacijos vadas, taip pat vienas iš Gajos narių, dr. Petras Kisielius, palinkėjo naujiems gajininkams, ypač studentų korporacijos nariams, neužmiršti ateitininkų idealų ir laikytis šūkio "Visa atnaujinti Kristuje".

Labai pakilioje nuotaikoje suvažiavimnis susirinkimas baigtas begiedant ateitininkų himną.

Z. Danilevičius, MD





*Naujai priimti medicinos studentai ir gydytojai į "Gajos" korporaciją š. m. gegužės 25 d. Iš k. į d.: Antanas Razma, Jonas Lieponis, Raimundas Šilkaitis, dr. Birutė Balčiūnaitė, Irena Skiriūtė, dr. Lina Kriaučiūnaitė-Tharp ir Linas Sidrys. Nuotr. dr. K. A.*

#### Sveikinimas "Gajos" korporacijai

"Gajus kūnas — budri dvasia".

Sveikindami reiškiamo keletą linkėjimų. Mes linkime Jums tarp minios žmonių būti žmogumi - asmeniui.

Linkime savo ligonyje išvelgti kenčiantį žmogų, patikintį jums savo didžiausią turta — sveikatą.

Visuomet linkime iš šakninių mūsų pasaulėvalgos pradų semtis įkvėpimo, ištvėrimų jėgų, kad galėtumėte iki senatvės išsaugoti gaivumą mūsų idealų ir kad, kūnui nuo gyvenime patirtų smūgių linkstant į žemę jūsų dvasia nesentų.

Mudviejų meilė ir ištikimybė visuomet su Jumis.

**K! "Gaja" vėliavos kūmų vardu  
Dr. Domas Jasaitis**



*K! "Gaja" susirinkimas (1975 m. gegužės 25 d.) stebi jaunuosius gajininkus, duodunčius priesaiką.*

*Nuotr. dr. K. A.*

# MEDICINA OKUPUOTOJ LIETUVOJ

Skyrių veda dr. V. ŠAULYS

## GASTROFIBROSKOPIJOS IR JŲ DIAGNOSTINĖS GALIMYBĖS

**R. Paliušis (Kauno m. Onkologinis  
dispanseris)**

Autorius apžvelgia 797 gastroskopijų rezultatus. Pamini ligonio paruošimą ir procedūrinę techniką. Diagnostinės galimybės labai didelės: skrandį galima tiksliai apžiūrėti, padaryti įtartinų vietų biopsijas ir pritaikius foto aparatą padaryti nuotraukas. Iš šitos grupės diagnozuoti 105 skrandžio opos atvejai, kurių 17 proc. (18 atvejų) rentgenologai opos neįtarė. Rentgenologai rado opas 162 ligoniuose, 60 ligonių diagnozė nepasitvirtino endoskopiškai. Tiksliau diagnozuoti skrandžio polipai — tokių turėta 29 atvejai. 86 ligoniams rastas vėžys. Čia ypač tiksliai diagnozuojama, kai paimamas ir ištiriamas audinio gabaliukas patohistologiškai. 253 atvejais diagnozuotas įvairaus tipo (paviršinis — 28, Hipertrofinis — 85, atrofinis — 140) gastritas. 141 atvejais — nerasta jokių patologiinių pakitimų.

**Sveikatos Apsauga, 1975; 3:18-21**

## ŽMONIŲ IR GALVIJŲ SERGAMUMAS LEUKOZĖMIS LIETUVOJE

**M. Bradavičienė, V. Domkus, M. Chochlova**

Leukozės arba kraujodaros organų naviniai susirgimai, k. a. ūminės ir lėtinės leukozės, eritremija, limfogramulomatozė, retikulosarkoma, mielomos ir pn. sutinkamos gyvuliuose ir žmonėse. Žmonių mirštamumas nuo tų ligų skirtingas įvairiuose kraštuose, pav. Kanadoje iš 100,000 gyventojų miršta 10, Danijoje — 9,3; Norvegijoje — 8,4; JAV — 8, 5. Pabaltijo kraštuose labai didelis mirtingumas: Estijoje — 17,6; Latvijoje — 14,6; Lietuvoje — 13,8. Gi Armėnijoje ir Uzbekijoje — tik 4,4.

Nustatyta, kad daug galvijų serga leuko-

zėmis, bet labai nevienodai, palyginus įvairias vietas; pav. Vilniaus krašto ūkiuose užregistruoti tik pavieniai susirgimai, o Šiaurėje, Pasvalio, Panevėžio — net po keletą šimtų.

Autoriai 1963-1970 laikotarpy surinko duomenis — 244 leukozijų atvejų kaimo gyventojuose ir bandė atrasti ryšį su gyvulių sergamumu. Galutinė analizė sunku rasti ryšį tarp galvijų ir žmonių sergamumo. Sunku tikėti galimu užsikrėtimu maisto produktais ar kontaktu.

**Sveikatos Apsauga, 1975, 3(29-31 p.)**

## Pradedant baigiamuosius penkmečio metus

**V. KLEIZA — Sveikatos apsaugos  
ministras**

1974 metais Lietuvos sveikatos apsaugai biudžetas buvęs 138.7 milijonai rublių. 1974 m. pastatyta Nemenčinėje 300 lovų vaikų ligoninė, Rokiškyje — 200 lovų psichoneurologinė ligoninė ir Biržuose 190 lovų ligoninė. Užbaigtos Kėdainių ir Kazlų Rūdos ligoninės.

1974 m. pradžioje 1000 gyventojų buvę 32 gydytojai, 86 vidurinio medicinos išsilavinimo personalo ir 106 ligoninės lovos. Kasmet ligoninėse gydosi apie pusė milijono žmonių.

Naujos problemos: per paskutinius 12 metų gimimų skaičius sumažėjęs 25 proc., o natūralus prieauglis net 46 proc. Absoliučiais skaičiais: 1960 m. natūralaus prieauglio būta 41.000, o 1972 — tik 25.000. Šiuo metu Lietuvos prieauglis perpus mažesnis, negu vidutinis prieauglis visam pasauly.

Svarbu pradėti taikyti genetikos mokslą praktikoje — sumažinant invalidų gimimą.

Nemažą rūpestį kelia socialinės ligos, kaip alkoholizmas, venerinės bei psichinės ligos.

**Sveikatos Apsauga, 1975, 1:3-6 p.**

## Kaimo gyvenviečių nutekamųjų vandenių valymas

### I. BALTRUKONIS IR KT.

1971 m. Lietuvos žemės ūkio objektai į upes ir ežerus nuleido 50,000 m<sup>3</sup> užterštų vandenių, o 1976 m. išleis net 89,000 m<sup>3</sup>, nes tų objektų nutekamieji vandenys, dažniausiai nevalyti, nuleidžiami į nedidelius vandens telkinius, upelius ar griovius. Jau daugeliui Lietuvos upių reikia pagalbos, k. a. Nemunas žemiau Kauno ir Sovietsko (Tilžės), panašiai su Nevėžiu, Šešupe ir kitom upėm. Pastaruoju metu daugiau domimasi vandens valymu — atrodo, kad Lietuvoje tinkamiausias tvenkiniais metodas, panaudojant biologinius procesus, su specialiai parinkta mikroaugmenija. Apsivalymas trunka 12-14 dienų. Blogiau žiemą, nes visi oksidaciniai procesai labai sulėtėja. Tokie tvenkiniai jau pastatyti Drevernoje (Klaipėdos raj.) ir Baraginėj (Kapsuko raj.). Pasirodė, kad tokiuose įrengimuose per 9 paras žuvo 99,9 proc. *Eschreichia coli*, ūminio žarnyno infekcijų sukėlėjo.

Sveikatos Apsauga, 1975,2.

### Kovos su reumatu efektyvumas autopsijų duomenimis

#### A. ŽIUGŽDA, A. BUČIŪNIENĖ,

#### G. KORSAKIENĖ

Žinomų reumatikų ūmines streptokokines infekcijas intensyviai gydant antibakteriniais vaistais, prailgintas jų amžius. Padytos 248 autopsijos reumatu sirgusiems 1967-71 m. laikotarpyje, kurių pagrindinės mirties priežastys buvo: 1) reumatas ir tiesioginės jo komplikacijos, 2) poūminis sepsinis endokarditas 3) gretutinės ligos. Tokia pat metodika taikyta 1957-66 m., paskelbti duomenys 1968,11 Sveikatos Apsaugoje. Rezultatai parodė, kad gyvenimo trukmė 1967-71 m. buvo 51,9, o 1957-66 — 45,2 m. Autoriai mano, kad be profilaktinių priemonių, prie gyvenimo prailginimo prisidėjo dažnesnis naudojimas chirurginio gudumo (komi-suratomijos sėkmingesnės) ir gerėjančios gyvenimo sąlygos.

Sveikatos Apsauga, 1975,4:7-11

## Krūties vėžio grėsmė ir epidemiologija

### M. STUKONIS

Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje yra didžiausias sergamumas krūties vėžiu, labai retai šia vėžio forma serga Vidurinės Azijos gyventojai. Bendrai paėmus, didelis sergamumas būdingas industriniams, ekonomiškai išsivysčiusiems kraštams (Anglijai, JAV ir pan.) — dažniausia moterų vėžio forma. Miestų gyventojai serga krūties vėžiu daug dažniau negu kaimų. Sergamumas didėja visose amžiaus grupėse, ypač 40-49 m. amžiuje. Autorius mano, kad, jeigu nebus priemonių dažnėjimo stlėtinti, už 15 metų sergamumas krūties vėžiu padvigubės. Ankstyvai diagnozei ypač vertinga mamografija. Su Palpacija diagnozavus, 50 proc. atvejų procesas pažengęs, jau yra sritinės ir tolimos metastazės.

Sveikatos Apsauga, 1975, 1:52-53

Med. gydytoja Laima Pocienė, Vilniaus vaikų ligoninės psichiatarė, birželio 11 d. atvyko į JAV aplankyti nesveikuojantį dėdę, vietinį lietuvių — Domininką Klingą. Išbus apie porą mėnesių.

### CHIRURGO MIRTIS

Žiniomis iš Lietuvos, chirurgas Rimas Dūda, 33 metų amžiaus dirbęs Panevėžio ligoninėje, rastas negyvas upėje. Jo mirtį gaubia kažkokia paslaptis. Praėjusių metų gruodžio 11 d., apie 7:30 v. v., išėjo iš namų ir dingo. Po ilgo ieškojimo jo lavonas rastas Nevėžio upėje 1975 m. kovo pradžioje. Palaidotas Panevėžio kapinėse. Spėjama, kad buvo nužudytas, nes savižudybės mintis jam buvo svetima, juoba, kad nebuvo pesimistas, o savo profesijoje labai sėkmingai dirbo. Dr. R. Dūdos mirtis panaši į a. a. prof. J. Kazlausko.

Vilniuje sukurta nauja mokslo įstaiga — sąjunginis taikomosios enzimologijos mokslinio tyrimo institutas. Pagrindinė instituto darbo kryptis — kurti naują fermentų gamybos technologiją, praktiškai ją įgyvendinti.

## MUZIEJUS NAMIE

Rygoje rusų kalba leidžiamas laikraštis "Sovietskaja Latvija" įsidėjo straipsnelį, kuriame aprašinėjama, kad Kauno gydytoja Raminta Savickienė, žinomo Lietuvos keliauninko Mato Šalčiaus duktė, namie turi įsirengusį muziejėlį iš buv. savo tėvo kelionių paršvežtų įvairių suvenyrų.

Tarpe suvenyrų esą Indijos laisvės kovotojo Mahatmo Gandhi, Rabindranath Tagorės ir Krishnos Menon autografa. Čia pat laikraštis rašo, kad Matas Šalčius nuo 1929 m. visą dešimtmetį keliavo po platųjį pasaulį, aplankydamas artimuosius ir tolimuosius Rytus ir daugelį Pietų Amerikos kraštų. Iš savo kelionių Šalčius parašė 6 tomų veikalą "Svečiuose pas 40 tautų".



Trys Šalčiūtės gydytojos (Mato Šalčiaus dukros). Iš k. į d.: dr. Raminta Savickienė (stomatologė-protezistė), dr. Aldona Vaitiekūnienė (ftizijatrė) ir dr. Aušra Šalčiūtė (rentgenologė).

Kauno Medicinos instituto Farmacijos fakulteto III aukšte įkurtas farmacijos muziejus. Jame iš eksponatų galima matyti farmacijos vystymąsi nuo pirmųjų vaistinių iki šių dienų. Ten surinkta senoviški indai, knygos, receptai, signatūros, įvairūs dokumentai bei vaistinių gamybinis inventorių — daugiau tūkstančio eksponatų. Panašūs rinkiniai yra Šiauliuose ir Viekšnių vaistinėje (Akmenės raj.).

## KAUNAS

1974 gegužės mėnesį, prieš pat R. Kalantos susideginimo metines, medicinos studentams buvo suruošta arbatėlė su menine dalimi ir šokiais. Buvo pakviestas paskaitininkas, išvirta kava psichiatrinės ligoninės virtuvėje, pripirktas maisto produktų. Kuzmos gatvėje, po ligonine esančioje erdvoje salėje, laukė atvykstant akademinio jaunimo. Atvyko ruošėjas prof. gyd. Puras ir paskaitininkas, tačiau studentai nesirodė.

Profesorius nervinosi:

— Aš su jais atsiskaitysiu...

Nors studentai nelinkę paniekinti vaišių, tačiau ši kartą renginį boikotavo. Nukreipti studentų demesį nuo R. Kalantos mirties metinių nepavyko.

(L.K.B. Kronika Nr. 14)

Med. stud. Petras ZIMNICKAS (Lenkija), vadovauja Balstogėje lietuvių draugijos skyriui, kuris numato paminėti M. K. Čiurlionio 100 metų gimimo sukaktį.

## Keletas psichiatrijos terminų

- Absence, absentia — (sąmonės) užtėmis
- Abulia — bevalystė
- Agitatio — skėtriotė
- Agnosia — agnozija, nepažina
- A. acustica, optica — girdinė, reginė nepažina
- Amnesia — amencija, (proto) sąmyšis
- Amnesia — amnezija, užmirštis
- Aura — aura (nuomaro), pradmė
- Catalepsia — katalepsija, stingulys
- Catatonija — katatonija, styrylų
- Claustrophobia — uždarymo klaikas
- Cleptomania — kleptomanija, vogimo dūkas
- Coma — koma, apmira
- Debilitas — debilumas, lengva mažprotystė
- Delirium — klijedės
- Dementia — demencija, išprotėjimas
- Dysphoria — niūrylų
- Euphoria — džiugulų
- Hallucinatio — vaidulų
- Hypnosis — įmygdys

## GYDYTOJŲ ŽMONOS TAIP PAT REIŠKIASI!

Emilija Čekienė-Maironytė, gimusi Rozalime, Panevėžio apskr., kur ji lankė pradžios ir vidurinę mokyklą. Baigė Tauragės mokytojų seminariją, Kaune priešmokyklinio auklėjimo kursus. Studijavo ir išklausė Heidelbergo universitete pedagogijos ir psichologijos mokslus, vokiečių kalbą ir meno istoriją.

Dar Lietuvoje pradėjo bendradarbiauti "Jaunojį Kartoj" ir "Motina ir Vaikas" žurnaluose. Antrosios bolševikų okupacijos grėsmei artėjant, ji su šeima pasitraukė į vakarus, iš kur 1949 m. atvyko į Jungtines Valstybes. Pradžioje gyveno Worcesteryje, Mass., vėliau atsikėlė į Brooklyną, N. Y. kur jos vyras dr. Vaclovas Čekas dirbo kaip rezidentas vienoje ligoninėje Bay Shore, L. I.



*Emilija Čekienė*

Emilija Čekienė visuomeninėje veikloje dalyvauja nuo pat mokyklos suolo, pradedant skaučių paukštyčių, vėliau vyresniųjų eilėse. Jaunlietuvių rajono mergaičių vadovės pareigose. Veiklos ji nenutraukė ir tremtyje Vokietijoje, kur buvo Heidelberge Lietuvių Tremtinių komiteto švietimo skyriaus vedėja ir Lietuvos Raudonojo Kryžiaus sekretore. JAV-se greit įsijungė į vispusišką tautinę veiklą.

Buvo Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos valdyboje, Lietuvių Moterų atstovybės, Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos ir BALFo centro valdybose. Pirmininkauja Lietuvos Nepriklausomybės Fondui, kuris išleido partizanų sukurtas Lietuvos laisvės kovų dainas, J. Aisčio suredaguotas, ir anglų kalba informacinį veikalą "Lithuania 700 Years", dr. A. Geručio redaguotą, kurio jau trys laidos išsibaigė. Š. m. gegužės 24-5 d. Clevelande įvykusiam seime ji buvo išrinkta antrajai kadencijai Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos pirmininke.

Spaudoje E. Čekienė JAV-se pradėjo rašyti "Vienybėje", vėliau redagavo moterų puslapį, buvo keletą metų "Dirvos" kolegijos narė, rašė ir "Laisvoj Lietuvoj", "Kario" ir "Moters" žurnaluose, Rezistencijoje Santarvė. Ilgą laiką kalbėjo kultūriniais klausimais per Lietuvos Atsiminimų radiją. Daugiausia rašo "Dirvoje".

1971 m. Viltis išleido jos straipsnių rinkinį knygą — "Kad ji būtų gyva", kurioje, kaip įvade dr. A. Gerutis rašo, glūdi gilus patriotizmas. Joje kaip niekuomet iki šiol iškelta lietuvių moteris, šeima, nagrinėjami įvairūs tautiniai klausimai. Per eilę metų organizacijų veikla jai davė progos pažinti platų ir sudėtingą lietuvišką gyvenimą, į kurio aktualesius klausimus ji atsiliepė spausdintu žodžiu. Pasidarė žurnalistė, publicistė, dėmesio skirdama Lietuvos laisvimo institucijoms, Lietuvių Bendruomenei, Tautinei Sąjungai ir taip pat Lietuvių gydytojų veiklai bei jų įnašui.

Išaugino dvi dukras: Aldoną Skrypienę ir Danguolę Ratkeliene, turi 5 vaikaičius. Ji pati visą laiką dirba banke, New Yorke.

ALTS pirmininkė Emilija Čekienė, atidarant sukaktuvinį seimą Clevelande (š. m. gegužės 24 d.), kalbėjo: "... galime keisti savo veiklos priemones ir metodus, galime būti skirtingų nuomonių bet kokiais klausimais, bet Lietuvos laisvinimo veikloje turime visi matyti tik vieną priešą — Lietuvos okupantą ir tik su juo vienu kovoti, neskaldant išėivijos ir taip jau ribotų jėgų, mėginant ne priešą, o viens kitą nugalėti" ("Dirva" 1975 m. gegužės 30 d.).

Reikia pasidžiaugti, kad E. Čekienė ne tik energingai vadovaujant ALT Sąjungai, bet ir blaiviai kalba ir rašo su dideliu atsakomybės jausmu savo pavergtai Tėvynei ir išblaškytiems tėvynaičiams. Šiose dienose mums ypač reikia jungiančių protų ir rankų.

**Kompozitorė Giedrė Gudauskienė** (Santa Monica, Calif.) pasirašė sutartį su Brentwood - Westwood simfoniniu orketru. Jos kūrinys "Los Angeles Suita" bus atliktas 1975-1976 sezone. Diriguos Alvin Mills, kuris taip pat paruoš orkestraciją.

Komp. Gudauskienė paruošė medžiagą apie M. K. Čiurlionį ir įteikė KFAC radijo stočiai, kuri pažadėjo skirti 45 minutes Čiurlionio muzikai š. m. rugsėjo 22 d.

**Elena Legeckienė-Plechavičiūtė**, dr. P. Legeckio žmona, kartu su seserimi Balandiene, gyvenančia Detroite, visą birželio mėnesį keliavo po plačiąją Europą. Jų brolio a. a. gen. Povilo Plechavičiaus mirties metinės buvo paminėtos akademija Kultūros Židinio salėje (N. Y.) š. m. balandžio 27 d.

**Elena Razmienė** parašė straipsnį: "Vasario 16-sios gimnazija" ("Draugas", 1975 m. gegužės 15 d.).

**Agnė Kižienė** parašė "Didžiausias įsakymas — meilė" ("Draugas", 1975 m. balandžio 12 d.).

**Irena Pemkienė** parašė "Chicagos Aukštesnioji lituanistikos mokykla atšventė 25 metų sukaktį" ("Dirva", 1975 m. gegužės 2 d.).

**Dr. Austė Vygantienė** įeina nare į Lietuvos Katalikų mokslo akademijos Chicagos Židinio naują valdybą.

**Aldona Mažeikienė** modeliaavo "Grandies" ansamblio madų parodoje.

**Dr. Antano ir Vladės Butkų dukra Rūta** ištekėjo š. m. gegužės 31 d.

**Aldona ir dr. Gedas Griniai** yra knygos "Noriu būti skaute" leidėjai.

Baltimorėje buvo surengtas **dr. Elenos Armanienės**, buvusios ilgametės Balso pirmininkės ir Balso centro valdybos buvusios vicepirmininkės, pagerbimas. Pažymėta, kad ji daug rūpinosi, daug važinėjo Balso reikalais, bet niekad nepateikė sąskaitos išlaidoms padengti. Ji daug prisidėjo prie Brazinsky bylos sėkmingo išsprendimo.

**Joana Valaitienė** nuoširdžiai domisi lietuviška knyga, ją remia ir platina. Liet. Montessori namelių "abiturientai" ir Dariaus ir Girėno mokyklos šešto skyriaus vaikai šį met apdovanoti jos paaukotomis knygomis.

**Dr. Austė ir dr. Mindaugas Vygantai** centro valdybos nutarimu yra priimti į Lietuvos Katalikų Mokslo akademiją. Dr. Mindaugas profesoriauja Illinois universitete, o dr. Austė Northwestern universitete.

**Aldona Grinienė**, veikloji Illinois pagalbinio vieneto pirmininkė, ilsisi namuose po sėkmingai padarytos operacijos. Jos pasigedome gydytojų suvažiavime.

Dailininkė **Vanda Balukienė** dalyvavo Clevelando LSK žaibo moterų tinklinio komandos surengtoje parodoje Lietuvos Namuose balandžio 12-13 dienomis.

Dailininkės **Ada Sutkuvienė** nupiešė J. Gliaudos romanui "Pagairei" viršelį.

Muzikė **Audronė Simonaitytė**, Dainavos ansamblio meno vadovė, rugsėjo 6 d. šv. Kryžiaus liet. bažnyčioje, kur ji sekmadieniais vargoninkauja, priims moterystės sakramentą, ištekėdama už dr. A. Gaidžiūno. Lauksime jos pagalbiniam vienetui.

Nuoširdžiai užjaučiame **Vitą ir dr. H. Venclauską**, staigiai mirus jos tėveliui Broniui Macevičiui.

Sveikiname **Vidą Sidrytę**, įsigijusią bakalaurą laipsnį Notre Dame universitete. Pažymėtina, kad tame universitete veikė aktyvus Baltų klubas, surengęs parodėles, demonstravęs liet. tautinius šokius ir prezidento Fordo lankymosi proga įteikęs laišką su padėka ir prašymu toliau rūpintis Pabaltijo tautų likimu. Šio klubo primum mobile buvo dr. Sidrių ir dr. Labanauskų vaikai.

**Dr. Marija Meškauskaitė-Gaižutienė** sugeba ne tik biochemines formules spręsti, bet os rankose molis pavirsta meniškais keramikos dirbiniais. Jos darbų paroda buvo su-ruošta Beverly Shores, Ind. š. m. birželio 28-29 d. prof. dr. J. ir dr. J. Meškauskų vasaros rezidencijoje.

**Solistė Stasė Klimaitė-Pautienienė** (Santa Monica, Calif.) šiais metais vėl laimėjo konkurso keliu pirmą vietą dainavimo me-  
ne. Miesto Chamber of Commerce ją pakvie-  
tė dainuoti tarptautinio festivalio programo-  
je (dainuos lietuviškai lietuvių kompozitorių  
kūrinius).

**Liūsė Dargienė** vadovavo 15 Gintaro ba-  
nui Chicagoje (š. m. birželio 15 d.), kur  
buvo pristatytos 9 debutantės. Baliaus me-  
tu yra įteikiamos stipendijos lietuvaite m stu-  
dentėm.

**Dailininkės Vandos Balukienės** ir k. sėk-  
minga dailės darbų paroda įvyko Clevelan-  
de š. m. balandžio 12-13 d.

Lietuvių Moterų Dailininkių draugija, ku-  
ri buvo įsteigta 1971 m. puoselėti bendrai me-  
ninei veiklai lietuvių ir amerikiečių tarpe, jau  
pasiekė gražių rezultatų. Draugija ruošia pa-  
vienes ar grupines parodas. Į dabartinę drau-  
gijos valdybą įeina, be kitų, Vanda Balu-  
kienė — pirm., Marija Ambrozaitienė — išd.

**Dr. Vlodo (a. a.) ir Reginos Ramanaus-  
kų** sūnus Jurgis išlaikė Ohio Bar egzminus,  
tuo įsigydamas advokato teises.

## Paremkime Vasario 16 gimnaziją

Paskutiniu metu gaunamos iš Vasario 16  
gimnazijos vadovybės gašdinančios žinios,  
kad dėl nepakankamos Amerikos lietuvių pa-  
ramos gimnazija gali būti priversta užsida-  
ryti. Tai yra jaudinanti ir visų mūsų dėmesio  
verta žinia.

Po kun. Suginto mirties, kuris vien tik  
Čikagoje surinkdavo gimnazijai po 1000 dol.  
per mėnesį, aukos labai sumažėjo. Gimnazi-  
ja atsidūrė sunkioje materialinėje padėtyje.  
Vokiečių valdžia, kuri gimnaziją remia di-  
dėjąja dalimi (5/6), perspėjo gimnazijos va-  
dovybę, kad jei Amerikos lietuviai neparems  
gimnazijos bent maža dalimi (1/6), tai ir ji  
gali nutraukti paramą. Žinoma, tas reikštų  
gimnazijos užsidarymą.

Turint galvoje, kad Vasario 16 gimnazi-  
ja yra vienintelis lietuvių jaunimo centras  
Europoje, kuriame dabar auklėjama ir ruo-  
šiama ateities lietuviškam darbui 73 jaunuo-  
liai, niekam neturėtų kilti abejonė dėl jos  
reikalingumo. Lituaniaistiniai dalykai ten dė-  
tomi kasdien. Moksleiviai gauna stiprų tau-  
tinį paruošimą. Pati esu to liudininkė, kai  
prieš keletą metų teko ten lankytis ir pasikal-  
bėti su moksleiviais. Buvau nustebinta jų  
lietuvių kalbos geru žinojimu ir bendrai lie-  
tuvišku nusiteikimu. Nepamirškime, kad  
dauguma jaunuolių ten yra iš mišrių šeimų,  
stoja į šią gimnaziją nemokėdami lietuvių  
kalbos ir ją gerai išmoksta per 2 ar 3 me-  
tus. Aš siūlyčiau kiekvienam lietuviui, ke-  
liaujančiam po Europą, aplankyti tą mažutę  
lietuvišką salą prie Frankfurto ir parsivežti  
neužmirštamą nuotaiką, kokią parsivežė  
mūsų šeima.

Noriu kreiptis į visas lietuvių gydytojų  
šeimas Amerikoje, prašydama nuoširdžios  
paramos Vasario 16 gimnazijai. Čikagoje jau  
prieš 4 metus susiorganizavo liet. gydytojų  
rėmėjų būrelis, kuris per tą laiką gimnazi-  
jai pasiuntė arti 4000 dol. Pereitais metais  
daugelis ponių, supratę reikalo svarbumą,  
savo aukas padidino ligi 25-30 dol. Keleta,  
tai būtent, S. Labanauskienė, S. Kisielienė,  
Dr. M. Ringienė, Dr. D. Surantienė, A. Sut-  
kienė, E. Razmienė paaukojo po 100 dol. To  
pasėkoje pernai gimnaziją parėmėme 1000  
dol., šiais metais jau 800 dol. Tai graži su-  
ma iš vieno būrelio, bet nepakankamai didelė,  
žinant, kiek liet. gyd. yra Čikagoje ir apy-  
linkėje. Gi metinė Amerikos lietuvių parama  
gimnazijai turi būti nemažesnė kaip 35,000  
dol.

Šiuo Čikagos pavyzdžiu vertėtų pasekti  
ir kitoms vietovėms, kaip Clevelandas, New  
Yorkas, kur gyvena daugiau liet. gydytojų,  
ir įkurti gimnazijos rėmėjų būrelius. Paremkime  
lietuvių jaunimą, kol jis dar turi noro  
būti lietuvišku ir kol mes patys dar nepa-  
miršome, kad pragyvenome ir dauguma  
mokslus ėjome Vokietijoje, kitų remiami. Au-  
kos, čekį rašant "Lithuanian Relief Fund of  
America" vardu, atleidžiamos nuo valdžios  
mokesčių. Surinktos aukos perduodamos  
Balfui, kuris persiunčia gimnazijai. Mano  
adresas: Elena Razma, 1100 Buell Ave., Jo-  
liet, Ill., 60435.

**E. Razmienė**

# KRONIKA

## RAŠOME

**Dr. Marija Gumbinaitė** ir k. (Chicago, Ill.) "Peripheral neuropathy in classic Niemann-pick disease: Ultrastructure of nerves and skeletal muscles" ("Neurology", February 1975, Vol. 25, No. 2).

**Dr. Romas Sakalas** ir k. (Richmond, Va.) "Chronic Sixth Nerve Palsy" (Arch. Ophthalmology Vol. 193, March 1975).

**Dr. Eugenijus Gedgaudas** ir k. (Minneapolis, Minn.) "Plain-Film Diagnosis of Heart Disease", (Jama, April 7, 1975, Vol. 232, No. 1.).

**Dr. A. J. Palubinskas** ir k. (San Francisco, Calif.) "Xanthogranulomatous Pyelonephritis in Childhood" (Pediat. Radiol 3, 12-15, 1975).

**Dr. Daina Variakojytė** ir k. (Chicago, Ill.) "Mycosis Fungoides: an ultrastructural study" (Cancer, Vol. 34, No. 3).

**Dr. Z. Danilevičius** (Chicago, Ill.) "Cooperation and Educational Efforts Lead to Better Service" (JAMA, April 21, 1975, Vol. 232, No. 3).

**Dr. Henrikas Brazaitis** (Cleveland, Ohio) "LB visuotinumai, demokratiškumas ir vadovybės sudarymas" ("Į Laisvę", 1974 gruodis, Nr. 62 (99)).

**Dr. Antanas Butkus** (Cleveland, Ohio) "Įvykių raida verčia suderinti ALTo ir JAV LB veiklą" ("Dirva" 1975 m. balandžio 11 d.), "Tautiškoji linkmė" ("Dirva" 1975 m. balandžio 25 d.), "Skausminga Tautai talkininkauti, saldu vadovauti" ("Dirva" 1975 m. birželio 20 d.).

**Dr. Domas Jasaitis** (Mont Vernon, N. Y.) "Metai po tragedijos", ("Darbininkas" 1975 m. birželio 6 d.).

**Dr. K. Ambrozaitis** (Chesterton, Ind.) "Susikaupimo dienos", ("Draugas" 1975 m. birželio 14 d.).

**Dr. K. Pautienis** (Cleveland, Ohio) "Rūkymas ir širdies ligos", ("Draugas", 1975 m. birželio 12 d.).

## MOKSLO PAKOPOMIS

**Dr. Justinas Dėdinas** šį pavasarį išlaikė fizikalinės medicinos specialybės egzaminus (Board). Jis dirba VA Hines ligoninėje. Sekmės!

**Dr. Judita Vaitukaitytė**, gimusi 1940 m. Hartforde, Conn., medicinos mokslus baigusi 1967 m. Bostono universitete nuo š. m. balandžio mėn. profesoriauja Bostono medicinos mokykloje. Jos daug mokslinių straipsnių paskelbta angliškoje literatūroje.

**Dr. Julia Vilinskas** dirba VA ligoninėje Newington, Conn. Ji yra chirurgijos skyriaus vedėjo padėjėja. Ne vienas jos mokslinis straipsnis pasirodė spaudoje.

## AUKOJAME

"Lietuvos medicinos istorijos" pirmieji mėcenatai yra dr. V. Tumasonis (Chicago, Ill.) ir dr. V. Dragūnas (Plymouth, Ohio). Abu paaugojo šios knygos išleidimui po 250 dol. Gražu!

**Dr. V. Dargis** (Chicago, Ill.) paaugojo 1000 dol. Vilties leidyklai R. Spalio romanui "Mergaitė iš geto" išleisti.

**Dr. Antanas Starkus**, buvęs Stutthofo koncentracijos kalnys, parodęs didelį pasišventimą kalinių gydyme, paaugojo 1000 dol. Maryland Books knygų leidyklai "Lithuanian Short Stories 50 Years" knygai išleisti.

**Dr. Gediminas ir Aldona Griniai** yra knygos "Noriu būti skautė" leidėjai.

**Dr. A. Shimkus** (Chicago, Ill.) įrašė į LF savo mirusią žmoną Sofiją.

Lietuvių Operos ("Meilės Elikyro" pastatymo) mėcenatai: dr. A. ir V. Gleveckai, dr. B. ir A. Beinoriai, dr. B. ir G. Ročkaitai, dr. L. ir I. Kriaučeliūnai, dr. K ir D. Bobeliai ir kt.

"Dirvai" paremti aukojo: **dr. J. ir D. Maurukai**.

Lietuvos laisvinimo reikalams per Tautos Fondą aukojo: dr. Z. Kungys, dr. B. Preikštienė-Petrulienė.



**Dr. Zigmąs Kungys** (Beaumont, Calif.) paskyrė 1000 dol. prof. J. Brazaičio monografijai išleisti.

Lietuvių Fondo istorinis suvažiavimas įvyko 1975 m. balandžio 12 d. Atidarymo kalbą pasakė L. Fondo tarybos pirm. dr. **J. Valaitis**. Vienas iš suvažiavimo pirmininkų buvo dr. **G. Balukas**. Rezoliucijų komisijoje dalyvavo dr. **E. Lenkauskas**. LF valdybos pirmininkas dr. **A. Razma**, kartu ir fondo idėjos atnešėjas bei jos vykdytojas, buvo suvažiavusiųjų pagerbtas. Skirstymo komisijos pirm. dr. **K. Ambrozaitis** davė apyskaitą, kam pinigai išleisti. Suvažiavimas buvo pakilus, baigus pirmąjį milijoną laisvai Lietuvai ir davęs keletą šimtų tūkstančių dolerių Lietuvos kultūrai tremtyje palaikyti ir plėsti. Suvažiavimas buvo darbingas ir atšvestas džiaugsmo pokyliu.

Lietuvių Tautinių šokių šventės, įvykstančios 1976 m. rugsėjo 5 d. Chicagoje, lėšų telkimo našta daugiausia krito ant gydytojų pečių, vadovaujant **dr. Domui Giedraičiui**. Kiti nariai: **dr. F. Kaunas**, **dr. G. Balukas**, **dr. A. Paulius**, **dr. A. Razma** ir k. Komunikacijos komisijai vadovauja **dr. Kastytis Jucas**, o pirmosios pagalbos komisijai — **dr. Romas Povilaitis**.

Š. m. balandžio mėn. 13 d. New Yorke Kultūros Židinyje buvo suruoštas pagerbimas 1974.XI.28 mirusiam profesoriui Juozui Brazaičiui. Į jį buvo atvykę iš Chicagos gydytojai: P. Kisielius, A. Razma, K. Ambrozaitis ir iš Detroito V. Majauskas. Nutraukusi savo atostogas Floridoje, akademijoje taip pat dalyvavo gydytoja Irena Giedrikiėnė, kuri pastaruosius kelius metus nuoširdžiai rūpinosi velionies mediciniška priežiūra.

**Dr. V. Vengrys**, dirbęs John Hopkins universitete, Baltimorėje, pasirodė yra vienas iš žinomiausių lietuvių ekslibristų. Ilgesnis pokalbis su šiuo ekslibristų kolekcionierium tilpo "Draugo" kultūriniame priede (1975 m. birželio 7 d.).

#### SVEIKINAME GIMTADIENIO PROGA:

**Dr. Antaną Kapočių (Kapochoy)** — 75 m.

**Dr. Vinčą Raslavičių** — 70 m. (Boston, Mass.);

**Dr. Juozą Kriaučiūną** — 70 m. (Toledo, Ohio);

**Dr. Henriką Armaną** — 65 m. (Baltimore, Md.);

**Dr. Joną Juozevičių** — 60 m. (Chicago, Ill.);

**Dr. Augustiną Laucį** — 60 m. (Mt. Olive, Ill.);

**Dr. Vinčą Šermenį** — 60 m. (Penn Yan, N. Y.);

**Dr. Domas ir Sofija (Lukauskaitė) Jasaičiai** 1975 m. balandžio 13 dieną atšventė 50-ties metų vedybinį jubiliejų savo vaikų bei jų šeimų ratelyje. Dr. Domo Jasaičio su visuomenės veikėja, agronome Sofija Lukauskaite vedybos įvyko 1925 m. balandžio 13 d. Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, Šiau-



*Dr. Domas ir Sofija Jasaičiai*

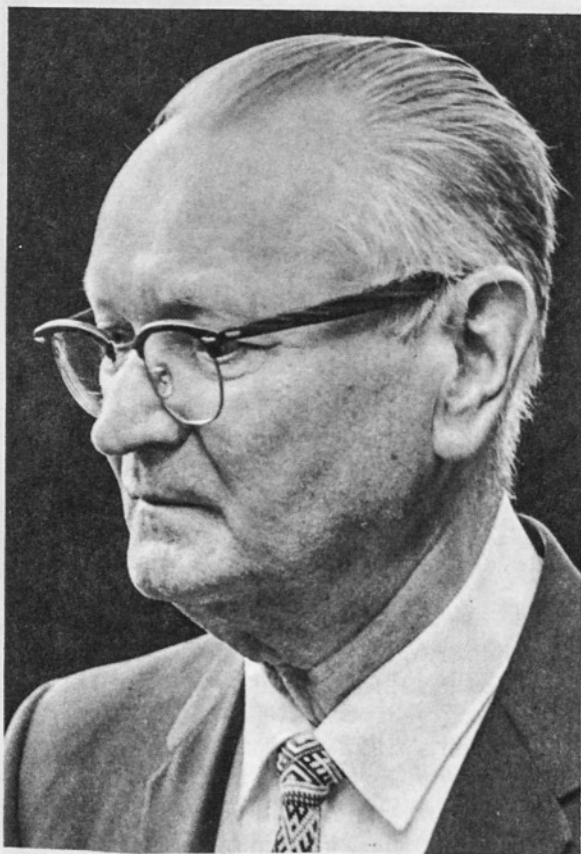
liuose. Išaugino susipratusius vaikus (Eleną Valiūniene ir dr. Stasį). Ne veltui dr. Jasaitis kalbėjo prie žibintų laužo Birutės kalne Palangoje (per Ateitininkų federacijos konferenciją 1927 m.): "Tautos gyvybę ir laisvę saugo ir gina visa tauta, bet ypač jos jaunuomenė, kurios visa sąmonė, jaunatvės pasiryžimai, visa jos buitis esti tautos gyvybės šventykloje".

Solenizantams linkime gražiausių metų!

**Dr. Jonas ir Izabelė Stankaičiai** birželio mėnesio 14-tą dieną draugų tarpe atšventė savo 35 metų vedybinio gyvenimo sukaktį.

**Prof. dr. Jonas Puzinas**, proistorikas, archeologijos katedros vedėjas, humanitarinių mokslų fakulteto dekanas, gimė 1905 m. spalio 18 d. Deltuvos vals., Ukmergės apskr. Dr. Puzinas yra pakviestas vyriausiu "Lietuvos medicinos istorijos" redaktoriumi. PLGS 10-to suvažiavimo metu skaitė paskaitą "Avižonis - visuomenininkas".

Be mokslininko darbų, dr. Puzinas yra labai ryškus visuomenininkas. Jis Pabaltijo universiteto Hamburge organizatorius, rektorius. Jis muziejų vedėjas, paskaitininkas, enciklopedininkas, LB bei LF veikėjas. Parašęs daugybę studijų ir vis nenuilstamai dirba prie naujų projektų. Linkime sveikatos ir nepavargti net ir 70-tą gimtadienį atšventus!



*Prof. dr. Jonas Puzinas*

**Dr. Jonas Valantiejus** (New Buffalo, Mich.) po PLG s-gos suvažiavimo buvo sunikiai susirgęs ir gulėjo ligoninėje. Atrodo, pasveiko ir atšventė vedybinę 25 metų sukaktį. Apie jo susidomėjimą Haiti varguomene buvo plačiai aprašyta straipsnyje: "Dr. Valis uncommon man" ("Prairie Farm", Nov. 6, 1971).



*Dr. Jonas Valantiejus*

**Dr. Domas Giedraitis** slaptai (keliaudamas po Pietų Ameriką) atšventė savo 60-ties metų gimtadienį. Gimė 1915 m. sausio 5 d. Raseiniuose. Medicinos studijas pradėjo 1934 m. VD universitete. Būdamas dar tik "fuku", su keliais savo draugais įsteigė lietuvių studentų korporaciją "Fraternitas Baltienis", kurios tikslas buvo ugdyti broliškumą visų trijų Pabaltijos tautų tarpe. Korporacijos filisteriais buvo žymūs valstybininkai (pav. A. Merkys, St. Lozoraitis ir k.). Dr. Giedraitis buvo vienas iš korporacijos pirminkų. Dirbdamas gydytojo praktikoje (Elgin, Ill.), nenutolo nuo visuomeninio gyvenimo. Jis vadovavo Ill. Liet. Gydytojų draugijai. Aktyviai dalyvauja LB tautinių šokių šventės paruošime. Įsijungęs į II bei LLL Liet. Mokslo ir Kūrybos simpoziumo darbus.



*Dr. D. Giedraitis.*

*Nuotr. dr. K. A.*  
Mėgsta medžioti, žuvauti, slidinėti, keliauti.  
Ir taip išlieka jaunatviškas, globojamas žmo-  
nos dr. Elenos.

**Dr. Jurgis Gurklevičius**, gyvenęs Miesau,  
V. Vokietijoje, 1975 m. birželio 30 d. sulaukė



*Dr. Jurgis Gurklevičius*

65 metų amžiaus. Sukaktuvininkas daugiau kaip 25 metus yra išdirbęs Labor Service daliniuose prie USA armijos Europoje, Miesau US Depot. Yra buvęs VLB Miesau apylinkės pirmininkas, 1971 metais pirmininkavęs pravedant rinkimus į Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Tarybą ir šiaip visur dalyvaujantis lietuviškoje veikloje. Ilgiausių metų!

## **Dr. Antanas Stepanas**

Į JAV studijų tikslais buvo atvykęs med. dr. Antanas Vytautas Stepanas. Nuo birželio 5 iki 20 jis lankė įvairias mokslines institucijas.

Dr. A. Stepanas gimęs 1943 m. gegužės mėn. 21 d. Čia baigė pradinį mokslus ir 1961 m. įstojo į Adelaidės universiteto medicinos fakultetą kaip Commonwealth stipendiatas. Medicinos mokslus jis baigė 1967 metais, gaudamas M.B. B.S. diplomą. Mokslo metu vieneriems metams tiesiogines studijas nutraukė ir tobulinosi fiziologijos srityje, įgydamas B. M. ad S. C. laipsnį. Rezidento stažą atliko Queen Elizabeth ligoninėje, Adelaidėje. Po to dirbo vidaus ligų srityje, įsigydamas 1972 metais M.R.C.T. laipsnį. Apsisprendė specializuotis endocrinologijoje. Pusantrų metų dirbo Adelaidės ligoninėje, o po to, rekomendavus tos ligoninės endocrinologijos skyriaus vedėjui, pasitobulinimui persikėlė dviem metams į Angliją, Londoną, į Guy's Hospital.

Dr. A. Stepanas JAV-se laike tų dvejų savaitių dalyvavo Bostone VII International Thyroid Conference bei New Yorke American Endocrine Society susirinkimuose. Tuo pačiu metu jis lankė klinikas žymiųjų endocrinologų, įskaitant dr. Kenneth sterling, kuris yra pradininkas skydinės liaukos biocheminio tyrimo, ypatingai kas liečia T3 analizą.

Lietuvių tarpe dr. A. Stepanas yra aktyvus veikėjas ir su savo paskaitomis bei referatais dalyvavo Australijoje, Anglijoje ir JAV 1966 metais per pirmąjį Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresą Čikagoje.

Australijos lietuvių tarpe jis buvo veiklus jaunimo tarpe. Savo laiku buvo Australijos Lietuvių studentų sąjungos Centro valdybos pirmininkas, Pasaulio Lietuvių jauni-

mo sąjungos Australijos skyriaus pirmininkas. Taip pat aktyvus ateitininkas nuo moksleivio iki sendraugio lygio. Jo žmona Audronė šiuo metu vadovauja Londono lietuvių tautinei šokėjų grupei. Augina sūnų Paulių.

Anglijoje numato išbūti dar vienerius metus. Vėliau porą metų planuoja tobulintis endocrinologijoje Kanadoje, o po to grįžti į Australiją dirbti pastovų darbą savo srityje.

Dabartinis jo adresas: 11 Alanthus Close, Lee Green, London, SE12 8 RE, England.

**Dr. V. P.**

## KANADA

Kanados Lietuvių Fondo metinis susirinkimas (1975 m. birž. 7 d.) į Tarybą išrinko **dr. A. Pacevičių, dr. A. Dailydę** ir k. Kandidatu liko **dr. S. Čepas**.

**Dr. A. Mikėnas** (DDS), iki šiol dirbęs Toronte, savo kabinetą atidarė Actone (Ont.).

**Dr. Romas ir Danguolė Račinskai** (Sudbury, Ont.) pakrikštijo savo trečiąją dukrelę Lydijos-Irenos vardais.

**Dr. Alg. Saunoris** (Hamilton, Ont.), neseniai atvykęs iš ok. Lietuvos, dėkoja CV už piniginę paramą bei "Mediciną". Jis rašo: "Turiu daug rūpesčių ir esu labai užsiėmęs. Sunku pradėti gyventi iš naujo... Ruošiuosi egzaminams... Kadangi esu chirurgas, norisi vėl dirbti savo specialybėje..." Sekėms!

**Dr. Marijos (Grincevičiūtės)** vyras ir dr. Rimanto (DDS-ortodontikas) tėvelis Jonas Karka išėjo į pensiją. Jis keliauja, rašo ir dalyvauja plačiame visuomeniniame veikime.

Toronto "Gintaro" veteranų šokėjų grupėje matėsi nemažai ir gydytojų: dr. L. Leknickienė, dr. Girdauskaitė-Szaba, dr. A. Kazlauskienė, dr. A. Dailydė, dr. S. Kazlauskas. Jeigu visi Toronto gydytojai įsijungtų į tą šokėjų grupę — turėtume lietuvišką gydytojų "Gintarą". Taigi, kolegos Pacevičiai, Uleckai, Baltrušaičiai, Lukai, Sungailos ir k., pagalvokite!

**Dr. Edvardas Krikščiūnas** (dantistas iš Windsor, Conn.) P. Vietname tragedijos metu atsiėmė savo vietnamietę žmoną bei jos gimines.

## ARGENTINA

**Dr. Jonas Kunca** ne tik vadovauja "Baltica" klinikai, savo su broliu įsigytam ūkiui, bet ir ūkininkų reikalavimams pakelti kainas už produktus Mendozos provincijoje.

**Dr. Viktoras Ambrutis** taip pat įsigijo 28 ha ūkį prie Mendozos. Atrodo, Argentinos gydytojai pamėgę gamtą labiau negu miesto triukšmą.

## URUGVAJUS

**Dr. Alfredas Stanevičius**, žinomas tautinių šokių vadovas P. Amerikoje, buvo pakviestas III PLJ kongreso tautinių šokių vadovu.

**Dr. A. Milašiūtė** bei **dr. V. Bagurskas** aktyviai dirba Pasaulio Liet. Jaunimo kongreso (šių metų pabaigoje) pasisėkimui.

## AUSTRALIJA

**Dr. Ramutis Zakarevičius** (Sidnėjus) sukūrė šeimą su žinoma lietuvaite Jūrate Reisgyte.

**Dr. A. Viliūnas** kalbėjo Sydnejaus lietuvių klube apie viešąją ir privačią moralę. Viliūnų šeima yra aktyviai įsijungę į LB veiklą.

**Dr. J. Mazilienė** š. m. kovo mėn. LB susirinkime darė pranešimą apie Adelaidės LB Moterų sekcijos veiklą.

**Dr. K. Zdanius** vadovavo Melbourne LB susirinkimui (kovo 16 d.).

## KOLUMBIJA

**Dr. Petronelė Totoraitienė** (Medellin) be didelių prašymų parašė "Medicinai" dr. F. Prosevičiaus nekrologą. Ji laiške rašo: "Dėl persikėlimo į JAV vis dar galvoju, ypač dabar, po mano vyro mirties. Vaikai yra JAV, ką gi aš čia viena darysiu, kol dirbu kabinete ir vedu palikimo bylą, būsiu čia, bet vėliau manau keltis arčiau vaikų į Miami.

## FLORIDA

**Dr. Sauliaus ir Liucijos Vaičiūčių** (Largo, Fla.) naujagimė buvo pakrikštyta Alinos-Cecilijos vardais. Jų kiti vaikai (Nida ir Dainius) gražiai kalba lietuviškai.

## OHIO

Šių metų birželio mėnesio 7 dieną turėjo me linksmas lietuviškas vestuves. Dr. Dainius Degėsys vedė odontologijos studentę Romą Jasinevičiūtę. Vestuvių vaišės buvo Clevelando Lietuvių Namuose, dalyvaujant daug jaunimo ir svečių iš tolimesnių vietovių.



*Dr. Dainius ir Roma Degesiai*

**Dr. Antanas Butkus** nešė ant savo pečių sukaktuvinio (25 m.) ALT Sąjungos seimo (š. m. gegužės 24-25 d.) Clevelande paruošiamuosius darbus. Iš spaudos susidaro įspūdis, kad seimas buvo ne tik blaiviai įžvalus, produktingas ir vienijantis. Dr. Butkus yra Clevelando ALTS-gos skyriaus pirmininku. Atidarydamas seimą jis kalbėjo: "... tautiškai vieninga sąmonė, pasireiškianti įvairių visuomenės reikalų tinkle, siekia ne jų suvienodinimo, bet jų suderinimo".

Į "Vilties" draugijos valdybą buvo išrinkta (š. m. gegužės 25 d.) nemažai kolegų: dr. A. Butkus, dr. V. Čekas, dr. V. Dargis, dr. P. Švarcas, dr. J. Maurukas.

Į ALTS-gos tarybą išrinkti (seimo metu š. m. gegužės 24-25 d. Clevelande): dr. J. Bartkus, O. Biežienė, dr. A. Butkus, dr. P. Švarcas, dr. J. Maurukas ir k.

**Dr. Viktoras Stankus** vėl buvo perrinktas į Clevelando ALT skyriaus valdybą (vice-pirmininku). Jis taip pat buvo perrinktas ir į Korp! Neo-Lithuania Clevelando padalinio valdybą.

## NEW YORKAS

**Dr. Antanas Starkus**, buvęs Vytauto Didžiojo universiteto patologijos profesorius, serga ir yra gydytojų priežiūroje. Atrodo, kad gydymas užsitęs ilgesnį laiką, nes pirmas ligos simptomas pasireiškė lengva geltlige.

**Dr. Bronius Radzivanas** su žmona dantų gydytoja — Apolonija nuo birželio 19 d. tris savaites ekskursavo po vakarų Europą, įskaitant Italiją, Romą.

**Dr. Kazys Vileišis** (Milford, Del.) š. m. gegužės mėn. turėjo didesnę automobilio nelaimę. Abu su žmona buvo ligoninėje. Linkime greitai pasveikti!

**Dr. Antanas Valiuškis** (W. Barrington, R. I.) sėkmingai vadovauja Providence LB ir artimai bendradarbiauja su Lietuvos vyčiais ir rašo į spaudą pavergtos Lietuvos klausimais.

**Dr. Denis Mažeika** (Buffalo, N. Y.) vienas iš aktyvesnių Lietuvos vyčių veikėjų (apie jį buvo rašyta "Medicinoje" anksčiau) pašauktas į JAV karinę tarnybą (trims metams) ir siunčiamas į V. Vokietiją (Wuerzburg). Dr. D. Mažeika yra akių ligų specialistas.

**Dr. L. Golden-Goldšteinas** (RegoPark, N. Y.), prieš II-tą Pasaulinį karą praktikavęs Kaune ir rašęs daug "Medicinos" žurnale ypač diferencialinės diagnostikos klausimais, vieną kopiją (Bradycardia — 1940 m.) atsiuntė šio žurnalo redaktoriui. Pamatęs žinutę JAMA žurnale apie "Mediciną", paprašė ją pasiųsti susipažinimui. Būtų malonu, kad ir šiai "Medicinai" dr. Golden ką nors parašytų, kaip rašė kadaise į dr. Staugaičio redaguotąją.

**Dr. Marija Žemaitienė** (Leonia, N. J.) dalyvavo ne tik PLGS suvažiavime, bet ir Cook County anesteziologų kursuose.

**Dr. P. ir E. Legeckijų** namuose (Jamaica, N.Y.) š. m. gegužės 11 d. įvyko LB Queens apylinkės metinis susirinkimas. LB išdininke yra E. Legeckienė, kuri padarė kruopštų pranešimą.

**Dr. Raymond V. Rangle-Raugalas** (Baltimore, Md.), mediciną baigęs 1943 m., teisės mokslus 1970 m.; buvo prisaikdintas teismo prokuroro pareigoms (be atlyginimo). Dr. Rangle yra gimęs Amerikoje, 58 metų amžiaus. Jo tėvai iš Lietuvos išvykę prieš I-ą pasaulinį karą. Jis, kaip vidaus ligų specialistas, turi savo privačią praktiką. Jis kalba lietuviškai.



*PLGS pirmininkas su Bostono kolegomis. Iš k. į d.: dr. Stasys Jasaitis, dr. G. Balukas ir dr. Vladas Vaitkus.*

## CALIFORNIA

**Dr. Zigmo ir Reginos Kungių** (Bearomont, Calif.) naujagimis buvo pakrikštytas Vaidilo-Juozapo vardu. Šimtinė bičiulių ir artimųjų paminėjo tą įvykį dr. Z. ir R. Kungių šeimoje.

**Dr. Algirdas Devenis**, moterų ligų specialistas, iš Delaware valstijos persikėlė į Long Beach, Calif. (arčiau savo tėvų).

**Dr. Zigmas Brinkis** (Los Angeles, Calif.) išrinktas į naują Lietuvių Fronto bičiulių Los Angeles sambūrio valdybą.

## MICHIGAN

**Dr. Otonas Vaitas** buvo vienas iš trijų gydytojų, kurie televizijos programoje kalbėjo apie "Malpractice" apdraudą.

## ILLINOIS

**Dr. Jonas Juozevičius** apdovanojo knyga "Šviesos ir šešėliai" (Alfonso Lipniūno) visus studentų at-kų draugovės kandidatus (19), davusius įžodį laike ateitininkų šeimos šventės (š. m. gegužės 4 d. Chicagoje). Kandidatus šiais metais paruošė stud. **Linas Sidrys**, stud. **Antanas Razma** ir k.

**Dr. Kazys Ambrozaitis**, prisiekęs, bet neapmokamas "Medicinos" fotografas, savo meniškėmis nuotraukomis dažnai puošia ir dienraščių puslapius.

**Dr. Adelė Trakienė** yra lietuvių evangelikų liuteronų Bažnyčios vyr. tarybos leidžiamo žurnalo "Svečio" administratorė.

**Dr. Jonas Adomavičius** skaitė paskaitą (su iliustracijomis) apie sklerozę Namų savininkų susirinkime Ciceroje š. m. gegužės 13 d.

Respublikonų tautybių konvencijoje š. m. gegužės 15 -18 d. Washingtone dalyvavo dr. **K. Bobelis**, dr. **V. Balčiūnas**, dr. **V. Dargis** ir dr. **A. Labokienė**.

**Dr. Juozas Meškauskas** vadovavo a. a. prel. M. Krupavičiaus paminklo statybai. Paminklas buvo pašventintas š. m. gegužės 30 d. šv. Kazimiero kapinėse, dalyvaujant miniai žmonių, pagerbiant šį taurų tautos sūnų.

**Jonas Meškauskas** (dr. J. ir dr. J. Meškauskų sūnus), gyvenęs Philadelphijoje, Pa., parašė straipsnį "Annals of Internal Medicine" (balandžio, 1975 m.). Straipsnyje analizuojami vidaus ligų specialybei recerfikacijos egzaminų daviniai. Jis apibūdino egzaminų klausimų paruošimą. Rezultatai įrodė, kad patys egzaminai laikančių būvę labai gerai paruošti. Taip pat buvo įrodyta, kad gerai paruošti vidaus ligų gydytojai tiek bendroje praktikoje, tiek dirbantieji Medicinos mokyklų klinikose atsiekė tuos pačius rezultatus. J. Meškausko atliktą darbą labai gerai įvertino žurnale vedamasis.

Š. m. gegužės 24 d. Chicagoje švč. M. Marijos Gimimo Bažnyčioje buvo sutuokti **dr. Julius Ringus** (dr. Edmundo ir Marijos Ringų sūnus) su **Lidija Galvydyte** (inž. Vytauto — miręs ir Onos Galvydžių dukra). Dr. J. Ringus šiuo metu atlieka patologijos rezidenciją Chicagos universiteto ligoninėje.



*Dr. Julius ir Lidija Ringai*

**Dr. Petras Kisielius**, Atėitininkų Federacijos vadas, turi daug važinėti. Jį mato me New Yorke, Clevelande, Baltimorėje, Washingtone ir k.

**Dr. Jono Šalnos** (kartu su dail. A. Petrikoniu) kūrinių paroda buvo surengta ne tik Chicagoje, bet ir Detorite (gegužės 3-4 d.), kuri sulaukė didelio susidomėjimo.

**Dr. J. Smilgienė** aktyviai įsijungusi į LB Gage Parko (Chicagoje) valdybos darbus.

**Dr. Jadvyga Dubinskienė**, praleidusi visą žiemą Miami Beach, Fla. grįžo į Chicagoją. Dr. V. ir J. Dubinskai dosnia auka prisidėjo atsikviečiant Simą Kudirką ir jo šeimą į Miami.

**Dr. Milda Budrienė**, Illinois universiteto asso. profesorė, nuo sausio mėn. dėsto naujai įsteigtame Alergijos ir imunologijos institute.

**Dr. Ferdinandas Kaunas** atostogavo Afrikoje, aplankydamas Moroką, Keniją ir k. vietas. Nei liūtai, nei diktatoriai žemaičio nepagavo.

**Dr. Julius Ramonas** važinėjosi Ispanijoje, bet sveikinimų generalisimui neperdavė.

**Dantų gydytojas Romualdas Povilaitis**, dabar praktikuojas Chicagoje, Gage Parke, ateinančių metų bėgyje žada išsikelti prie Midway aerodromo Archer gatvėje. Kaip ir kiekvienais metais, su savo dviem sūnum buvo išvažiavęs į Minnesotą vienai savaitei žvejoti. Laimikis šais metais buvo neblogas, daugiausia puspenkto svaro lydekos. Įdomiausia, kad mažiausias sūnus pagavo didžiausią žuvį!

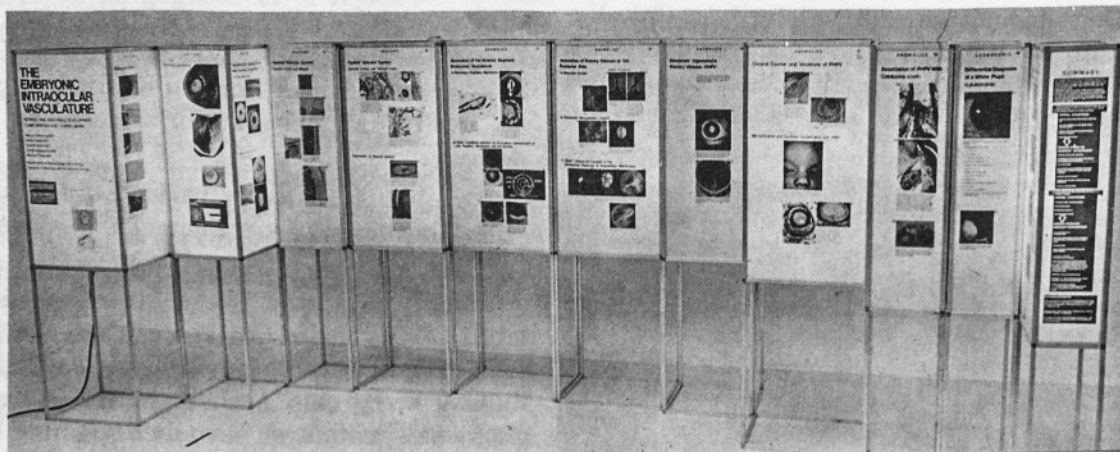
Romas taip pat stovyklavo vieną savaitę su skautais Rako stovyklavietėje, padėdamas mažiesiems berniukams kovoti miške su uodais, gamta ir ežeru.

**Dantų gydytojas Leonidas Ragas**, gyvenąs Bloomingdale, Illinois, yra prisiekęs tenisininkas, kartu su savo sūnumi ir dukra. Žmona Praurimė teigia, kad savaitgaliais tėvas su vaikais grįžta tik vakare, labai pavargę ir labai laimingi.

**Dr. Algirdas Ramonas** dalyvavo Rako skautų stovykloje. Dr. Ramonas prieš kelis metus suorganizavo fondą, pagelbint dr. A. Pauliui, dr. E. Peckienei, dr. P. Žliobai ir k. įkurti naują pastatą ambulatorijai. Šis pastatas šio stovyklavimo metu kaip tik ir buvo atidarytas. Stovyklos gydytoju yra dr. A. Paulius.

**Dr. Mindaugas Vygantas** (Asso. Prof. of Ophthalmology, University of Illinois, College of Medicine, Chicago, Ill.) su savo grupe dalyvavo Am. Academy of Pediatrics suruoštoje pavasarinės konferencijos (1975 m. balandžio 14-15 d. Denver, Colorado) mediciniškoj parodoj. Paveikslais ir išsamiais aprašymais buvo pateikta "The Embryonic Intraocular Vasculature, Normal and Abnormal Development: Clinicopathologic Correlation".

Dr. M. Vygantas dalyvavo Vitreoretinal



*Dr. M. Vygantas ir k. parodos eksponatui pediatrikos pavasarinėj konferencijoj (Denver, Colorado).*

kongrese (1975 m. birželio 7 d., Bostone) ir buvo vienu iš "Gases and Hyaluronic Acid" simpoziumo dalyviu. Reikia paminėti, kad dr. M. Vygantas ir jo žmona dr. Austė Vygan-tienė buvo priimti į Liet. Kat. Mokslo Aka-demiją.



*Suvažiavimo darbus užbaigus, rengėjai paskutinį posėdį baigia su šampano taurėmis. Iš k. į d.: dr. K. Pemkus, dr. G. Balukis, J. Valaitienė, dr. A. Kelerta, dr. M. Vygantas ir dr. V. Šaulys.*

*Nuotr. V. Balukienės*

## REDAKTORIAUS PASTABOS

Dr. Edmundo Butrimo straipsnyje "Migrenos gydymas" ("Medicina", Nr. 1 (49), 1975) yra pora klaidų. 1) 4 p. pirmoj skiltyj, 4-toj eilutėj nuo apačios išspausdinta: "centripetaliniai" ..., o turi būti: centrifugaliniai. 2) 6 p., pirmoj skiltyj, 6-toj eilutėj nuo viršaus išspausdinta: "1-4 tabl. aspirino", o turi būti  $\frac{1}{4}$  (ketvirtadalis).

Sekantis "Medicinos" numeris išeis prieš šių metų pabaigą — PLGS suvažiavimo tąsa. Medžiagą prašome siųsti iki lapkričio 1 d. Kai kurių sąjungos skyrių (draugijų) visai nesigirdi, o periodinė spauda iš tolimų kontinentų neprieinama. Prašytume draugijų valdybas įgalinti vieną korespondentą, kuris informuotų "Medicinos" žurnalą ir per jį visus kolegas apie veiklą, pavienių gydytojų ar jų šeimų narių pasireiškimus, apie medicinos studentus bei naujai baigusius kolegas. Mediciniški straipsniai su malonumu laukiami. Žurnalo įdomumas priklauso nuo mūsų visų pastangų.

Šis "Medicinos" žurnalas yra ženklinamas 50-tu numeriu. Apie tai prisiminsime sekančiame numeryje, nes šį skyrėme suvažiavimui.

Su sekančiu "Medicinos" numeriu ir redakcinis kolektyvas šiek tiek persitvarkys. Kai kurie redaktoriai buvo prašyti, kad "išvežtų" naštą iki šiam laikui. Nė vienas iš redakcinio kolektyvo nederba iš malonumo, bet iš pareigos jausmo bendriems tikslams. Dauguma kolektyvo narių liks dar sekantiems 2 metams nešti sunkią naštą. Išeinan-tiems nuoširdus ačiū! (Suvažiavimo metu kiekvienas buvo prisimintas asmeniškai).



## KAS KĄ ATIDARĖ?

X PLGS suvažiavimas įvyko atidarymo ženkle. Kad nebūtų nesusipratimų ir, anot dr. Danilevičiaus, neprisieitų steigti antros sąjungos, *Mixtūros* korespondentai suvažiavimo eigą atidžiai dokumentavo. Iš dokumentų paaiškėjo sekanti suvažiavimo atidarymo eiga:



Dr. A. Lipskienė, gyd. žmonių dailininkų meno parodos rengėja, atidarė galerijos duris ir įleido dr. A. Ruibienę parodai ir suvažiavimui atidaryti.



Dr. G. Balukas: "Šiuo savo atidarymo žodį baigiu ir kviečiu dr. Paulių atidaryti suvažiavimą".

Medicina Nr. 2 (50), 1975

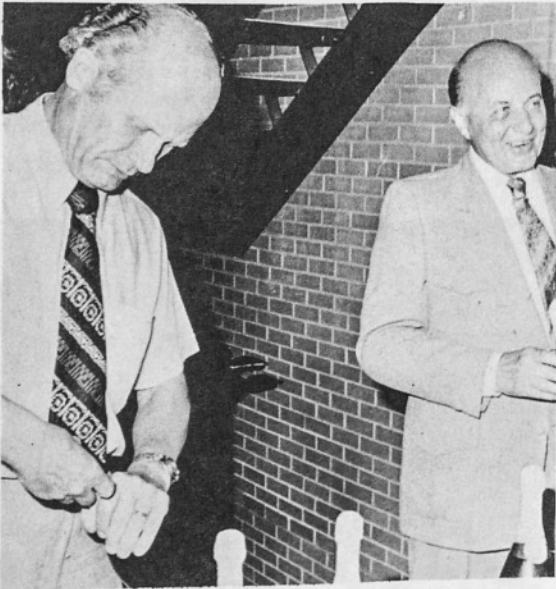
Skirta poilsiui, ne terapijai



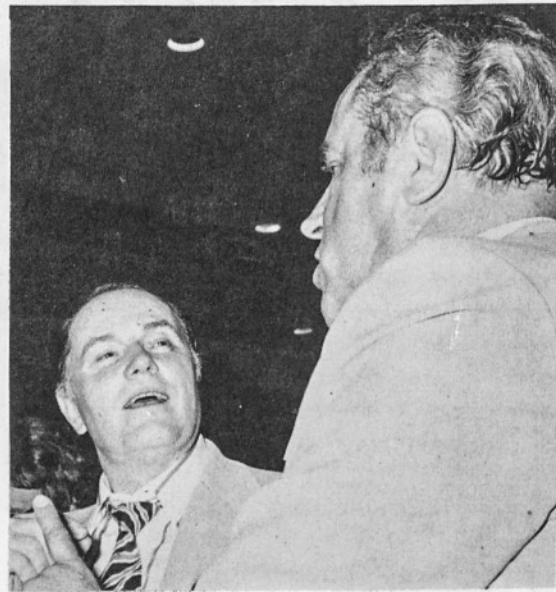
III. LGD pirm. dr. A. Ruibienė pasakė, kad šiu malonumu mėginanti atidaryti suvažiavimą per moterų parodą...



Dr. Paulius: "Atsiprašau, kad man tenka šį suvažiavimą atidaryti. Malonu jus atvykusius pasveikinti. Taigi, manau, kad suvažiavimas yra atidarytas..."



*Dr. Kaunas mėgino atidaryti, bet nesisekė.*



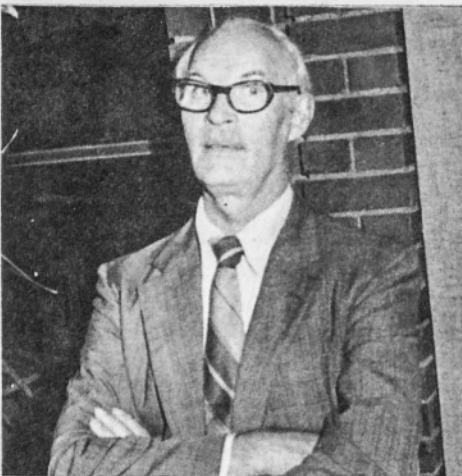
*Dr. P. Kisielius: "Kolega Vytautai, kaip atsitiko, kad prisidėjai prie tų de-organizatorių."*



*Tačiau tikrašis atidarytojas buvo Giedraitis, kuris atidarymą atžymėjo šampano bonkos šūviu.*



*Dr. V. Dargis: "Kolega Petrai, aš tai jau nieko apie tai nežinau".*



*Dr. Aglinskas šaltai ir kantriai stebėjo visų atidarymų eigą...*



*Mes — Moterys: Illinois LGD pirm. dr. A. Ruibienė gauna instrukcijas iš moterų, kaip tvarkyti vyrus ir jiems vadovauti.*

**MIELI KOLEGOS,**

PLGS pasiryžusi išleisti Lietuvos medicinos istoriją. Redakcijai darbas neįmanomas be mūsų visų pagalbos. Leidiniui renkama medžiaga. Reikalingi Lietuvos mediciną liečiantys atsiminimai, faktai, dokumentai, knygos ir pan. iš caro laikų, nepriklausomo Lietuvos gyvenimo laikotarpio ir tremties. Originalai bus panaudoti ir gražinami.

Medžiagą siųskit vyr. redaktoriui prof. J. Puzinui 7309 S. Washtenaw, Chicago ILL. 60629.

arba dr. V. Šauliui 2639 W. 86th St., Chicago, Ill. 60652.

PLGS ruošia Lietuvos medicinos istoriją. Paruošimas ir išleidimas pareikalaus nemaža lėšų. Sąjunga tam ruošiasi, iš anksto verbuodama prenumeratorių (25 dol.), garbės prenumeratorių (100 dol.) ir leidinio mecenatus (500 dol.).

Kaupimui lėšų atidaryta sąskaita:

**LITHUANIAN MEDICAL HISTORY  
FUND No. 70473 -2**

Chicago Savings and Loan Ass.  
6245 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60629



## MEDICINA

c/o Mrs. L. Dargis  
10326 Kipling St.  
Westchester, Ill. 60153  
U.S.A.